

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

af Tydsk paa Dansk oversat.

Underlig og selsom Historie, om Tiile

Ugelspegel, en Bondes Søn, barnfødt udi det

Land Brunsavig : saare kortvillig at læse

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kbh., 1781

Fysiske størrelse | Physical extent:

192 s. :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

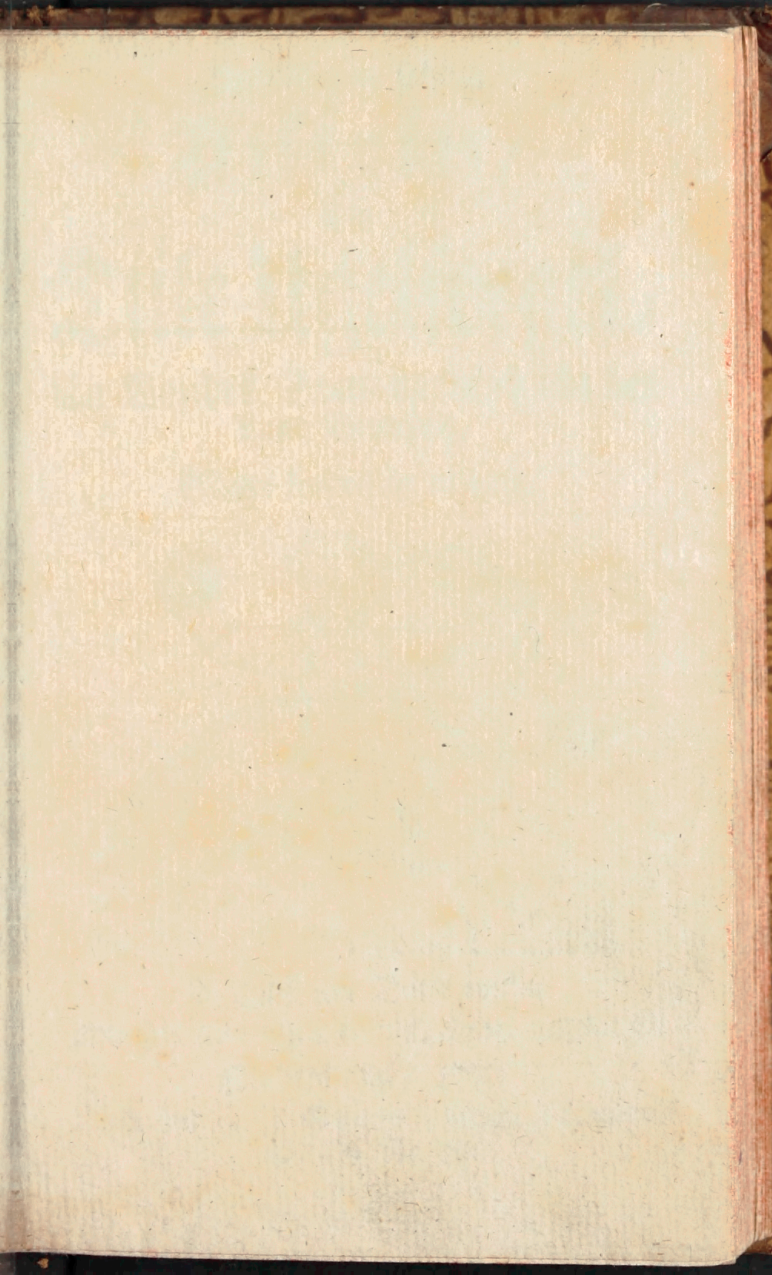
59.- 149 -8

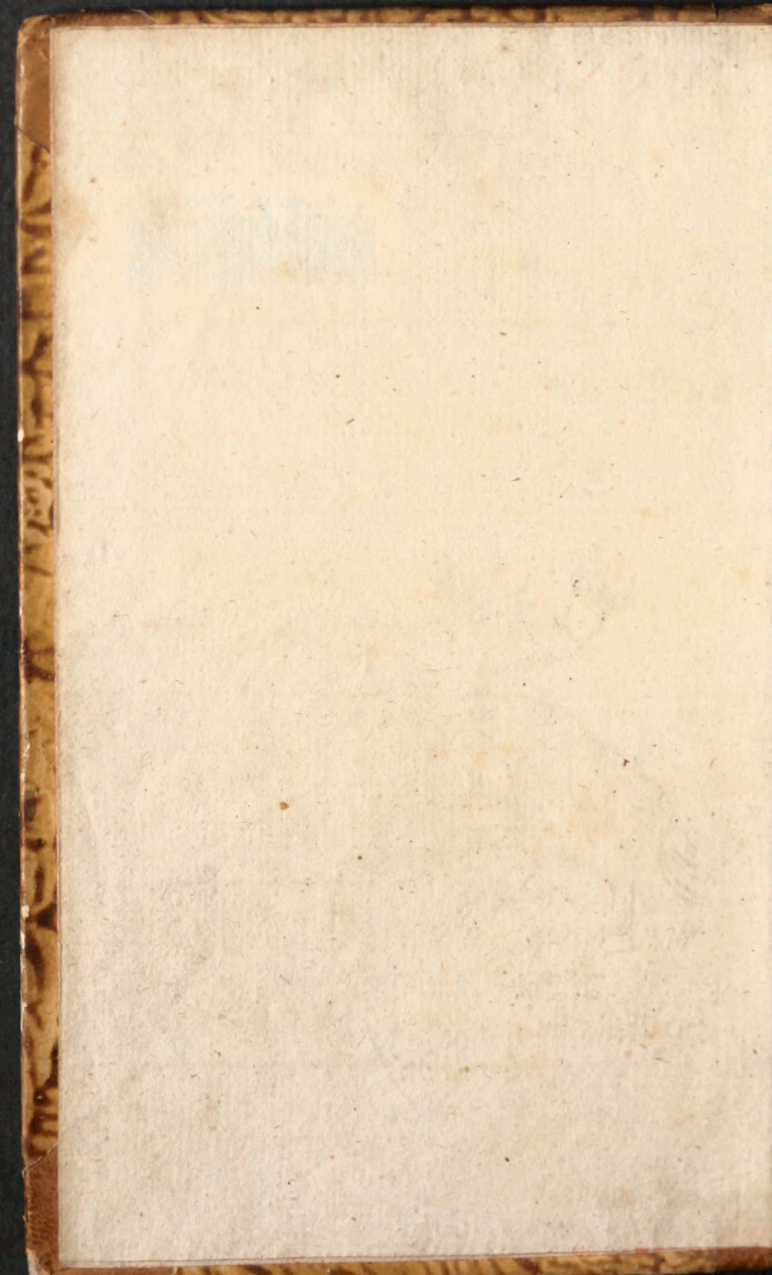
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130019453244

Underlig og selsom
Historie,

Om

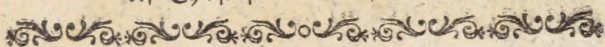
Liile Ugelspegel,

En Bondes Søn, barnfødt udi det
Land Brunsvig,

Saare fortrivellig at læse.

Alf Eydss paa Dansk oversat.

Kjøbenhavn, 1781.

Trykt hos S. J. Graae, boende i Knabroes
Gade No. 70.

Fortale til Læseren.

Der man skrev efter Jesu Christi Fodsel, Aar 1382 er jeg af nogle Personer og gode Venner ombedet, de Historier og selsomme lystige Skælle Pudsfer Tule Ujelspegels, en Bonde-Søns, at tilfammendræge og beskrive, hvilket jeg ikke vel kunde dennem afslaae; Eftersom Menneskens Natur og Væsen ofte af lystige Samtaler og Historier bliver bevæget til at lade Sorrig, Sygdom, Had og Avind forminskes, ja ganske forgtættes, hvorfor jeg (saa meget muligt er) samte haver sammenfattet, ikke udi den Meening, at man Erbarheds Grændser skulle overtræde, eller det On e fatte, men alleneeste kunde lære at kye det, og sig for Menneskens Lystighed desto bedre vide at tage vare, som desværre den gandske Verden er fuld af Utrøe og Ondskab. Forhaabendes dertore, enhver skal sig udi dette Tilfald, vel kunde her udi rette, og dette mit Skrift udi beste og høfligste Maade at optage. Adieu.

Den 1 Historie.

Hvorledes Tiile Ugelspegel blev
født, og trende gange døbt.

Der er udi det Land Saxon, udi den
Stov Geld, en Landsbye liggendes, kalde
det Knettingen, hvor dette fromme Barn
Ugelspegel er født, hans Fader heed Claus Ugels-
spegel, og hans Moder Anna Weibikin, og der
hun nu havde født dette Barn, skikkede de det
til det Slot Lehnem at døbes, (som maa skee
af de Magdeborger og deres Medhjelpere for
Køveres Tilholds Skyld, var forstorret, og øde-
lagt) og lode det kalde Tiile Ugelspegel. Efter

at det var nu døbt, og de gode Qvinder saaledes om Sommerens Tid udi største Heede paa denne lange Rejse, havde rundeligen med Dues Drikke sig fiolet og ledsket, som paa den Tid sædvanlig var, at man strax efter Barnet var døbt, gik med det ind udi en Kroe eller Olsnis Huus, paa det at Fadderne og Kunde gjøre sig noget lystige: Omfider kom Tiden at man skulde forsøge sig hiem igien med Barnet Ugelspegel, &c. Men som nu Jordemoderen, som bar Barnet, paa Teyen kom i Angest og Rød, at hun paa en høj Størte, (hvorover hun stigede) traadde feyl paa den anden Side, saa hun meget farlig falt, dog alligevel (som man pleyer at sige: Ufruo forgaaer aldrig) vedeffoeres Barnet ingen Skade, uden det blev ilde sølet udi Skarnet, dog blev det strax igien hiulpen og tagen af Hengedyndet. Og saaledes paa den Dag blev Ugelspegel døbt tre gange, første gang efter christelig Sædvane, Skif og Ordning, dernæst udi Dyndet, og paa det sidste med varmt Vand; Og det var det første Tegn om alle disse Tilfald (som herefter beskrives) hvilket Barnet siden udi sit gandske Levnet havde at formode: thi Utrøe i saa maade slog og nogenledes sin egen Herre.

Den 2 Historie.

Hvorledes alle Bønderne og Bønde Qvinderne klagede over den Dreng Ugelspegel, og hvorledes han sad paa en Hest bag sin Fader, og taugde stille, og lod Folket see sig udi Røven.

Paa den Tid at Ugelspegel kom af Skarnet og kunde gaae, gav han sig iblant de unge Børn, og væltede sig paa Græsset, men han var

var til at see for og bag, ligesom en Ube. Men den Tid han var fire Aar gammel, begyndte han Dag fra Dag at øve sig i Skalkhed, saa at Faderen blev dagligen overloben af Naboerne, som klagede paa

Ugelspegel, at han var en ond Dreng og en usindig Skalk. Dog at Faderen straffede Ugelspegel derfor med Ord, men Ugelspegel tidt og ofte skalkagteligen forsvarede sig. Men paa det at Faderen kunde faae at vide Sandheden, da tænkte han at han vilde tage hannem med sig paa en anden Tid, naar Bønderne vare forsamlede paa Gaden, thi tog han hannem og satte hannem bag sig paa Hesten, og reed saa hen fort, der nu Tiden kom, sagde han til Ugelspegel, sid nu smukt og rugtig og stille bag mig. Men hvad tænkte Ugelspegel det lydige Barn, han løstede Skiorten smukt subtilig op for Arsen, og lod Bønderne see sig udi Roven til et Spegel, og satte sig strax ned og raugde stille, da begyndte Folkene at skrige paa Ugelspegel: Tvi dig an, du lille onde Skalk, men hans gode Fader vidste ikke hvor det gik til

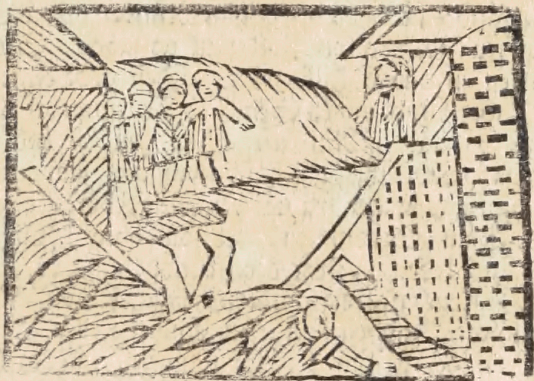
til, da begyndte Ugelspegel at beklage sig for Fad-
ren og sagde: Høret tiære Fader, seer at jeg sidder
stille, og tier qvær, og gjør ingen intet Ont, allige-
vel siger Folket at jeg er en Skalk. Men Faderen
betænkte sig ikke langt, og satte sin tiære Søn for
sig, men den Tid han sad for sin Fader, og kunde
intet andet gjøre da vriede han Munden op og rakte
Tungen ud, da løb Folket til og sagde: See til
hvilkken en ung Skalk er det. Den gode eenfoldi-
ge Fader kunde ingen Skalkhed fornemme af hans
nem, og sagde: Min tiære Søn, du est fød udi
ulyksalig Tid, thi han havde hannem saare tiær,
og han gav sig der fra udi det Magdeborgiske Land
ved Saal-Strømmen, der som hans Hustrues
Alfom boede, og strax derefter døde han, og efter-
lod Hustrue og Barn, udi mærkelig Armod. Men
Ugelspegel, enddog han intet Embede eller Hand-
verk kunde, og var 10 Aar gammel, saa var han
dog færdig, og havde øvet sig udi allehaande
Gøglerie.

Den 3 Historie.

Hvorledes Ualspegels Fader drog bort af
Kværlingen, og kom til det Vand Saal kaldet, og
hvorledes hans Søn Ugelspegel lærde sig til
at gaae paa Linier og Reeb.

Og som man pleyer at sige: Naar som Katten
er ud af Huset, saa haver Musen vundet
Spil. Eigerpiis skeede det og saa efter Ugelspegels
Faders Død; Thi hans Moder var en gammel syg
Qvinde, og var Ugelspegel ikke heller mægrig, da be-
gyndte han af Lediggang og Snedighed, at øve sig
til at lære skarpt Skalkhed, thi hans Moder boede i
et Huus udi en Gaard, som laae hos en Vandstrøm
som

som kaldes Saal, og hun bar stor Sorrig for Ugelspegel, thi hun kunde for Svagheds Skyld intet taale eller lide hans Giefferi eller Skalkhed; Men Ugelspegel gjorde sig reede, og gik paa Loftet i Huset, og lærde sig at gaae paa Linier og Reeb, saa

længe at hans Moder kom engang efter hannem med en stærk Knippel, og greb hannem paa Linien, og der var et Bindue paa Taget, dersom hun ikke kunde naae hannem, der blev han bortjaget, det maatte han saa lide, til saa længe han forvorte hende, og han kom nu til Alder, at han havde nu ingen Frygt for sin Moder, thi hun var saare svag, da stjal han sig ogsaa dertil, at han lærde vel at gaae paa Linier, da begyndte han at tænke derpaa, at bevise sin Skikkelighed aabenbare og drog der et Reeb fra Baghuset over det Vand som kaldes Saal og bandt det ved et andet Hus der toert over. Da nu den meenige Mand Unge og Gamle fornemme saadant et usædvanligt Spil da blev der en stor Trængsel om Reebet eller Linien, og de forundrede sig der storligen paa at Ugelspegel gik saa vist og ret paa Li-

nien og lod sig saa see; Enkfen som sielden lader længe noget udi stor Fryd blive bestandig, saae de ogsaa Søerigs Sød iblandt denne Fryd; Thi hans Moder som fornam dette store Bulder, tillob og skrig, da paa det hun hendes Søn (efter sin skønseligheds Vilkaar) nogenledes kunde straffe, sneg hun sig hemmeligen ind udi Baghuset og skar Linien i sønder, da plumpede den gode Mester Ugelspegel mildt i Bader med stor Spot, og badede saare vel. Da begyndtes iblant alle en stor Ratter, hvilket fortrød Ugelspegel saa saare, at han ikke kunde tale et Ord og agtede dette farlige Bad ikke saa meget, som Gamles og Unges Spot, der hannem efterlob og Baddet signede. Men Ugelspegel tænkte flitteligen derpaa, hvorledes han denne Spot igien betale kunde. Og saaledes blev denne gode Ugelspegel hans første Mesterstykke ilde lykket og gellinget.

Den 4 Historie.

Hvorledes Ugelspegel overtalede to Hundrede Dreng, at de flydde ham deres venstre Skoe, og gjorde det saa, at de haar droges med hverandre.

En kort Tid derefter vilde Ugelspegel sin Skade og Spot, som han fik udi Bader, hegne, og drog en anden Linie af et andet Huus over Gaals Strømmen, og overtalede Folket, at han igien vilde gaae paa Linien; Folket forsamlede sig snart dertil baade Unge og Gamle, og Ugelspegel sagde til de Unge, at de skulle hver rekke ham sin venstre Skoe, han vilde lade dem see et artig Stykke med Skoene paa Linien, de Unge troede det, og drage Skoene af, og gav Ugelspegel dem, og de vare ved to Skof, det er to gange Trefindstyve, dem trekkede han paa en Snoer, og stigede
der

dermed op paa Linien, da saae de Gamle og Unge til Ugelspegel, og meente, han vilde noget nytteligt dermed giøre. Nu vare Drengene endeel bedrøvede, og havde gierne da deres Skoe igien. Men

som Ugelspegel sidder paa Linien, og gik et Abespil efter et andet, raaber han i det samme, enhver tager vare og søge sin egen Skoe igien, og skar i det samme Snoren sønder, og faste alle Skoene ned paa Jorden at de faldt iblant hinanden, og gandske formængdes, da trængde baade de Gamle og Unge sig dertil, og tog en Skoe, den eene sagde, det er min, den anden sagde, du løgst, det er min, og de fulde saa hinanden udi Haaret, og begyndte saa at karnefle hverandre digt, den eene laae under, den anden over, den eene skreg, den anden græd, den tredie toe, det varede saa længe, at de Gamle og endelig maatte til at deele Drestingen ud: Men Ugelspegel sad paa Linien og toe, at hans Bug rystede, og raabte, ha, ha, søger Skoene, som jeg i Gaar og maatte af eder i Bad: det beleses, løb dermed fra Linien, og lod de Gamle og Unge slåes og haardrages om Skoene, og torde

faa ikke hverken for de Gamle eller Unge komme for en Dag, sad derfor udi Huset hos sin Moder og stikkede Hølmstædiffe Skoe, hvorfors hans Moder blev meget glad, og meente begynder han saa at arbeide, tør hans Sag vel vorde god, men hun vidste ikke hvad for en Skalkhed han havde bedrevet, hvorfors han torde ikke fige, meget mindre at gaae ud af Huset.

Den 5 Historie.

Hvorledes Ugelspegels Moder vi de under-
vise hannem, at han skulde lære et Handverk.

Ugelspegels Moder var heel glad, at hendes Son var saa stille, og straffede ham, at han ikke vilde lære et Handverk. Da raugde han gandske stille, og hans Moder lod ikke af, at lade ilde paa hannem, da sagde Ugelspegel: Hvor til en begiver sig, da giver det ham nok hans Livs Tid: Da sagde hans Moder, ja jeg lader mig det vel tykkes, thi jeg haver udi fire Uger, udi mit Huus hverken haft eller seet Brød. Ugelspegel svarede: Dette tiener ikke til min Tale, dog alligevel en fattig Mand, der intet haver at æde, faster vel med Sanct Claus, og naar han noget har, æder han og med Sanct Mortens Aften, ligesaa æder vi ogsaa.

Den 6 Historie.

Hvorledes Uaelspeael til Strasfurt bedrog
en Bager en Sæk Brød fra.

Jch kiere Herre Gud, tænkte Ugelspegel, hvorledes skal jeg stille min Moder tilfreds, hvor skal jeg komme Brød affted, og forsørge hende? Og gik ud af Byen dersom hans Moder boede, og kom
hen

hen i den Riibstæd Strasfurt, og formærkte der en
 Bagers Handel, han gik til hannem og sagde, om
 han vilde sende hans Herre for ti Skilling Brød,
 og nævnede hans Herre, som ogsaa til Strasfurt
 udi den samme Stad skulle være, og nævnede ogsaa
 et Herberg som han var udi, paa det at Bageren
 skulle sende en Dreng med hannem udi Herberget,
 der vilde han give hannem Pengene, da sagde Ba-
 geren ja, og Ugelspegel havde en Sæk, den havde
 et hemmelig Hul, og lod i den samme Sæk tælle
 Brødet, Bageren sendte en Dreng med hannem at
 annamme Penningene, den Tid Ugelspegel var
 kommen et Pilestød fra Bagerens Huus, lod han
 et Hvede-Brød falde ud af Hullet af Sækken, saa
 at det faldt udi Skarnet, da satte han Sækken ned;
 og sagde til Drengen, o vee, det skionne Brød tør
 jeg ikke bære for min Herre, fiære løb hjem igien
 med Brødet, og vær snart, og bær mig et andet
 Brød derfor jeg vil bie dig her. Den gode Dreng
 løb strax tilbage igien at hente et andet Brød, men
 da forsvandt Ugelspegel og sneg sig i et Huus for
 Staden, der var en Bogn ud af hans Bye, der
 lagde Ugelspegel sin Sæk oppaa og gik saa derhos
 og blev saa fort til hans Moders Huus. Den Tid
 Drengen kom igien med Brødet, og Ugelspegel
 var borte, da løb Drengen strax tilbage igien, og
 sagde det til Bageren, saa gik han strax til samme
 Herberge, som Ugelspegel sagde at hans Herre var
 udi, der fandt han ingen, men han tænkte vel, han
 var bedragen. Ugelspegel kom hjem, og bar hans
 Moder det Brød, og sagde: See der, æder nu den
 stund I haver noget, og faster med St. Nicolai,
 naar I have intet meere.

Den 7 Historie.

Hvorledes Ugelspegel aad Hved-brød og
Simler med de andre Drengemeer end
han gad.

Det var Sædvane udi den Bye, som Ugelspegel
og hans Moder boede udi, at hvilken Huns-
vært som slagtede et Svin, da ginge alle Naboernes
Børn i Huset, og aade der en Suppe eller Belling
som var af Hvedebrød. Der boede en Dreng i den

samme Bye, han var meget karrig paa sin Mad, og
torde ikke negte Børnene det sædvanlige Hvede-
Brød, og han tænkte ved sig selv, hvorledes han vil-
de gjøre dem leede til at æde Hvedebrød, og skar det
i et Meste Kar baade Fit og Skorpen af Brødet.
Den Tid Børnene komme baade Dreng og Vi-
ger, og Ugelspegel var der og med dem da lod han
dem ind og slog Døren i Laas og overøste Hvede-
Brødet, og gjorde en Suppe, og der var meere
rørt udi, end Børnene kunde opæde, var det saa,
at en gik deraf og var mættet, eller gad ikke meere
ædt, da var Bondentilstæde, og havde et got Riis
og

og slog dennem paa Vænderne, at hver maatte æde
 over sin Magt. Huusbonden udi Huset vidste vel af
 Ugelspegels Skalkhed, og gav stor Agt paa hannem
 men naar han slog en anden paa Vænderne, saa bite
 han altid meest paa Ugelspegel, det drev han saa
 længe, indtil de havde ædet den Suppe og Hvede-
 Brød op, og det bekom dennem saa vel, som Hun-
 den naar han æder Græs, siden derefter vilde in-
 gen gaae udi den farrige Mands Huus at æde
 Hvede-Brød.

Den 8 Historie.

Hvorledes Ugelspegel gjorde at den farrige
 Bondes Høns drøge Rattestrudt.

Om anden Dagen derefter, paa en Tid gik Man-
 den ud som havde bedraget Bornene, da mød-
 te han Ugelspegel og spurde hannem ad og sagde :

Ricere Ugelspegel, naar vil du komme til mig at æde
 Hvedebrød? ja sagde Ugelspegel naar som dine
 Høns drager Rattestrudt, fire og fire om et Stykke
 Brød, da sagde han ja, saa vil du langsom komme.
 Da

Da sagde Ugelspegel, om jeg kommer førend den feede Mulle er reede, og gif dermed sin Bey, og tænkte der paa saa længe, indtil han havde vel stunder, og i det mødte den samme Mands Høns Ugelspegel paa Gaden, da havde Ugelspegel ved tyve Favne Traad to og to udi Midte tilsammen bunden, og ved hver Ende af Traaden et stykke Brød, og faste det for Hønsene, da løb Hønsene hid og did slugede de stykker Brød op i Halsen, og de kunde det ikke synke, thi den eene havde den andens Ende, saa at den eene drog den anden tilbage, saa at ingen kunde synke Brødet ikke heller kunde blive det qvit, for det var saa store stykker Brød. Der stode vel mere end tredive Høner, den eene imod den anden, og begyndte at qvæle hverandre.

Den 9 Historie.

Hvorledes Ugelspegel købte udi en Bistof, og to tyve komme om Natten at stjæle den, og hvorledes det gik dennem paa Beyen.

Det hendte sig paa en Tid, at Ugelspegel gif med sin Moder udi en Landsby paa en Kirke Bistof, da den gode Ugelspegel havde drukket sig drukken og søgte sig Sted, at han maatte sove rolig og frie, da fandt han bag i Gaarden en hob Bistofke staaende: derhos laae mange tomme Bistofke, der købte han i en af dem, som laae næst op til Bierne, og tænkte han vilde der ligge og sove en liden Stund, og som fra Middagen indtil det var hart ved Midnat, og hans Moder meente at han var gaaet hjem, den Tid hun kunde ingensteds finde hannem. Nu kom der om Natten to Tyve og vilde stjæle en Bistof, og sagde til hverandre, vi have altid hørt, hvilken den tungeste Bis

Bistof er, den er best. Da begyndte de derforre at løfte Kurvene eller Bistoffene op, den eene efter den anden og den Tid de komme til dem som Ugelspejel laae udi, den var tungest, da sagde de, denne er den beste, og de tog den paa deres Hals og bar hannem

bort. I det vaagnede Ugelspejel og hørde deres Anslag, og det var saare mørkt, at den eene kunde neppelig see den anden, i det greb Ugelspejel ud af Bistoffen, og drog den fremmerste i Haaret, og gav hannem et got Drag, saa at han blev vred paa den bageste, og meente han havde draget ham i Haaret, og begyndte at bande hannem, den bageste sagde: Drommer du, eller du og sover, hvi skulde jeg drage dig i Haaret, jeg kan neppelig holde denne Bistof med begge mine Hænder, da loe Ugelspejel hemmelig, og tænkte dette Spil vil ret stikke sig, og bide saa længe de vare gaaet en Alger lang længer hen, da gav han den bageste og et got Drag at han trumlede, han blev endda vredere, og sagde: Jeg bær at min Hals knager, og du siger, at jeg drager dig udi Haaret, og du drager i mit Haar, at det sorte
ner

ner for mine Døne. Den fremmeste sagde: Det lyver du din Skalk, hvordunde skulle jeg kunde drage dig i Haaret, jeg kan neppeligen see Benen for mig, jeg veed det visselig, du drogst mig i mit Haar, og de bare Bistokken med Banghed; ikke længe derefter, den Tid de vare udi den største Brede og Trætte, drager Ugelspegel den fremmeste engang i Haaret, at han stødte sit Hoved op til Bistokken, da blev han saa vred at han lod Bistokken falde, og slog den Bageste i Mørket med sin Næve efter hans Hoved, da slap han Bistokken, og greb den fremmeste i Haaret, at den eene falt over den anden saaledes forlorede den eene den anden, at den eene vidste ikke hvor den anden var og komme saa fra hverandre udi Mørket, og lod saa Bistokken blive liggendes. Den Tid Ugelspegel hørde, at de vare begge borte, da kigede han ud af Kurven, og saae at det var endda mørkt, thi blev han liggendes der udi og sov, indtil saa længe at det var høy Dag, da krøb han ud af Stokken, og vidste ikke hvor han var, dog fulgte han en Ben efter, og kom til et Slot, der gav han sig i Tjeneste for en Hof-Dreng.

Den 10 Historie.

Hvorledes Ugelspegel saade sig udi Tjeneste for en Hof-Dreng, og blev lært af hans Herre hvorledes han skulle kiende den Urt Hamp, og hvor den var, da skulde han skide derudi, da skeed han i Sennepen, thi han meente at Sennep og Hamp var en Ting.

Der efter kom Ugelspegel til en Gaard til en Junker, og gav sig ud for en Hof-Dreng, nu maatte han strax ride med sin Junker over Marken, og hos

hos Beyen stod en Urt, den kalder man i det Land
Saxen Hennep. Da sagde hans Junker: Svend
seer du denne Urt her staaer, den hedder Hennep eller
Hamp. Ugelspegel sagde ja, den seer jeg vel, da sag-
de Junkeren, hvor du seer denne Urt, saa stid i hen-
de, for med denne Urt binder og hænger man Rø-

vere, og de som sig uden Herre Tieneste med Sades
len nærer, Ugelspegel sagde ja, det er v l gjort. Der
Herremanden eller Junkeren reed med Ugelspegel
her og der i mange Stæder, at røve, stiale og toge,
som han var vant at gjøre. Og det begav sig en
Dag som de vare hjemme og laae stille: Den Tid
som man skulle faae Mad, gik Ugelspegel udi Ste-
gerset, da sagde Rokken til hannem Dreng gaf hen
i Kielderens, der staaer en Leerpotte, der udi er Sen-
nep, bær mig den hid, Ugelspegel sagde ja og han
havde aldrig nogen Tid seet Sennep, og der han kom
i Kielderens, og fandt Leerpotten med Senneppen,
da tænkte han, hvad monne Rokken ville gjøre der
med, jeg troer han vil binde mig der med, og
tænkte sig videre om, min Junker haver jo befaleet
mig,

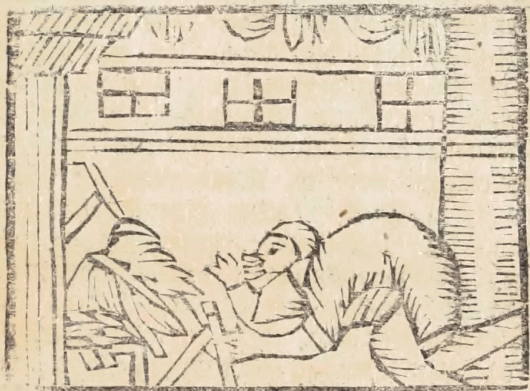
mig, hvor jeg saadan Urt finder, da skulle jeg skide
 derudi, og satte sig over Leerpotten og skeed derudi
 og var saa Koffen den, og Koffen tænkte ikke paa
 saadant, men hasten gav Senneppen op i et Fad
 og sendte den til Bordet, Junkeren og hans Gie-
 ster dnyppede i Senneppen, og den smagede gandske
 ilde. Der blev skicket Bud til Koffen-hvad han for
 Seneo havde gjort, da smagte Koffen Senneppen
 og spyttede hannem strax ud og sagde: mig rykkes
 Senneppen smager ligesom der var skidt udi. Da
 begyndte Ugelspegel at drage paa Smilebaandet,
 hans Junker sagde: Hvoraf leer du? Meen du at
 vi ikke smager hvad det er, vil du ikke troe det, da kom
 du og hid og smag det, Ugelspegel sagde: jeg æder
 hannem ikke, vide I ikke hvad I mig paa Beyen
 haver besalet at giøre, at hvor jeg saae denne Urt, saa
 skulle jeg skide paa hende, thi man pleyer at henge
 Røvere dermed, derfor, der Koffen skikkede mig i
 Kiølden efter Senneppen, saa haver jeg gjort efter
 eders Befalning. Ja sagde hans Junker: du ar-
 rige Skalk, den Urt som jeg viiste dig, hun heder
 Hennep eller Hamp, og det som Koffen bad dig
 hente, det heder Sennep, bie jeg vil lære dig at kien-
 de den Urt. Da var Ugelspegel ham alt for snedig
 og undløb hannem, og kom ikke igien.

Den 11 Historie.

Hvorledes Ugelsveael aad en stegt
 Hønne af Spiddet.

Der ligger en Landsbye udi det Land Bruns, udi
 det Stift til Magdeborg, som hedder Buden-
 stæt, der kom Ugelspegel hen i en Præstegaard, og
 Præsten levede ham for en Svend, men han kiendte
 hannem ikke, og sagde hannem, at han skulle have
 gode Dage og en god Tjeneste hos hannem, æde
 og

og drikke udaf det beste, og saa got som hans Dene,
 og alt det som han skulle giøre, det at giøre, med
 halv Arbejde; da svarede Ugelspegel ja dertil, han
 ville vel rette sig derefter, og han saae det at Præs-
 tens Dene havde ifkun et Dne, og hun tog engang
 to Høns, og stak dem paa et Spid at steeg, og be-

foel Ugelspegel var reede, og vendte Hønsene om,
 og der de vare næsten steegt, tænkte han, Præs-
 sten sagde den Tid han levede mig, at jeg skulle
 æde og drikke saa got som han og hans Rede
 Dene, det maatte vel seyle mig med disse steegte
 Høns, saa bleve jo Præstens Ord ikke saadan,
 dersom jeg ikke fik af disse steegte Høns; men jeg
 vil være vissere, paa det hans Ord skulle blive
 Sandingen, og brød den eene Høne af Spiddet
 og aad den foruden Brød. Der Elden var, man
 skulle holde Maaltid, da kom Præstens Dene
 (som var een øyet) og gik til Elden og vilde be-
 dryppe Hønsene, men den Tid hun saae, at der
 var ifkun en Høne paa Spiiddet, sagde hun til

Ugelspegel, der vare jo to Høns, hvor er den ene Hø-
ne henkommen? Ugelspegel sagde: Vindde luk det
andet Dye og op, saa see I begge Hønsene, og den
Eid Pigen hørde det, at han bebrejdede hende det
een Dye, da blev hun vred paa Ugelspegel og løb
hen til Præsten og sagde hannem hvorledes hans
smukke Svend havde bespottet hende for hun havde
kun et Dye, og som hun ville see, hvorledes han vend-
te Stegene, finder hun kun en Høne paa Spiddet.
Da gik Præsten ud i Stegerset, og sagde til Ugels-
piegel, hvorfor haver du bespottet min Pige? Og
jeg seer vel at der er kun en Høne paa Spiddet, der
haver alligevel været to, Ugelspegel sagde: Ja her
har været to, Præsten sagde: Hvor er da den anden
bleven? Ugelspegel svarede, der sidder jo den, lukker
begge eders Dyne op, saa see I at der sidder en Hø-
ne paa Spiddet, ligesaa sagde jeg og til eders Pige,
saa blev hun strax vred. Da begyndte Præsten at
lee, og sagde: Det kan ikke min Pige gjøre, hun
kan ikke lade baade Dynene op, thi hun haver ikkun
et Dye, Ugelspegel svarede: Eja, det siger I og ikke
jeg, Præsten sagde: Det er skeet og bliver derved,
men dog er Hønen borte. Ugelspegel sagde ja, den
eene er borte, jeg haver ædt den som I selv har sagt,
at jeg skulde æde og drikke saa got som I og eders
Pige, saa var jeg ræd, at I skulde have løyet for mig,
om I og eders Pige havde ædt begge Hønsene op,
da paa det I ikke skulde blive til en Rognere, derfor
aad jeg den eene Høne slet op. Men Præsten var til-
freds og sagde, min kiære Svend, det er ikke for en
stegt Høne skyld, men gjør hvad min Piges Willie og
Begiæring er, Ugelspegel sagde, ja kiære Herre, hvad
I bede mig, det vil jeg gjøre. Hvad Pigen bad Ugels-
piegel siden at gjøre, det gjorde han kun halvt, naar
han skulde hente en Spand Vand, da kom han med

en halv Spand fuld', og naar han skulle hente to Stykker Træ til Jiden, saa hentedede han ikkun et, skulle han give en Strud to knipper Høe, saa gav han hannem ikkun et, dertil mange andre Stykker, da mærkte hun at han var saa meget fortrædelig, og hun ville ikke sige hannem det, men forklagede hannem for Præsten. Da sagde Præsten, Ugelspegel min Fiere Svend, min Pige klager paa dig, og jeg bad dig dog, at du skulle gjøre, hvad hun gierne ville have gjort. Ja Herre, sagde Ugelspegel, jeg haver intet andet gjort, end som hun haver befaleet mig, I sagde ogsaa, at jeg maatte gjøre eders Arbejde med halv Umage, og eders Pige saae gierne med begge hendes Ønen, og hun seer dog ikkun med et, derfor haver hun kun en halv Syn, ligesaa gjorde jeg kun halv Arbejde. Da brast Præsten i at lee, og Pigen blev vred og sagde: Herre ville I have denne lækkere Skalk længer, saa vil jeg løbe fra eder. Saa maatte Præsten give Ugelspegel Forlov, dog hjalp han hannem videre, thi at Degnen i den samme Landsbøye var nyligen bleven død, og Bønderne kunde ingen Degn undvære, da magede Præsten det saa, at de antog Ugelspegel til Tienesten.

Den 12 Historie.

Hvorledes Ugelspegel blev en Degn udi en Landsbøye, ved Navn Buderstød, og hvorledes Præsten steed i Kirken.

Der Ugelspegel blev Degn paa Landsbøyen, kunde han ikke synge som en Degn tilhører, en Tid som Præsten stod for Alteret, og forde sig i Messeslæderne, og ville synge Messen, da stod Ugelspegel bag ved ham og skiorre ham Messeserken, og da lod Præsten en stor Siært, saa at det skraal i Kirken, da sagde Ugelspegel,

B 3

Her-

Herre, hvor er det sat? ofre I vor Herre det for Nøggelse for Altret? Præsten sagde: hvad kommer det dig ved? Det er jo min egen Kirke jeg haver Magt til, at jeg maa stide ret midt udi hende, sagde Ugelspegel, det gielder imellem eder og mig om en Tonde Dill at I skulle det ikke gjøre: Ja sagde Præsten det gielder vel, og de veddede med hverandre, meener du sagde Præsten, at jeg er saa ræd? Og vendte sig om og steed en stor Lort i Kirken, og sagde, see her Klokkere, jeg har vundet den Tonde Dill, Ugelspegel sagde ny Herre, vi ville først maale det, om det er midt udi Kirken som I sige, saa maalte Ugelspegel det, da fattedes der meget udi at det var ikke midt udi Kirken, dermed vant Ugelspegel den Tonde Dill. Da blev Præste Dejen atter meget vred, og sagde: I vil ikke lade den Dævels Skalk førend han kommer eder i ald Skade og Skændsel.

Den 13. Historie.

Hvorledes Ugelspegel paa en Paaske Nat gjorde en Leeg, at baade Præsten og hans Pige sloges med Bønderne.

Den Tid det var mod Paaske, da sagde Præsten til Ugelspegel som var Klokkere, det er Sædvane her, at Bønderne alle vegne imod Paaske om Natten skulle gjøre en Leeg, naar som vor Herre er opstanden af Graven, der maa du hielpe til, thi det er ret, at Klokkere hielper dertil. Ugelspegel tænkte, hvorledes skal det Mariae Spil gaae til med Bønderne, og sagde til Præsten, her er nu ingen Bønder som ere lærde, I maa laane mig eders Pige dertil, hun kan vel skrive og læse. Præsten sagde ja, tag dertil hvo dig kan hielpe, og min Pige har for været hos saadant. Da blev Pigen glad, og hun vilde være En-

gelen i Graven, thi han kunde det samme Rim uden
ad. Da ledte Ugelspegel tre Bønder op, og tog
dem til sig at de skulde være tre Marier, og Ugels-
piegel lærde den eene Bonde sit Rim paa Latine,
og Præsten skulde være vor Herre-Gud, som skulde

staae op af Graven. Den Tid Ugelspegel kom med
sine Bønder for Graven, som vare beklædte som
de tre Marier, da sagde Pigen: *Quem quæritis?*
Det er, hvem leder I efter? Da sagde Bonden,
den første Maria, ligesom Ugelspegel havde lært
dem: Vi leede efter en een-øjet Præste Hore.
Den Tid hun det hørte, at hun blev bespottet, for
hun havde ikkun et Øye, blev hun gandske vred paa
Ugelspegel og spang udaf Graven, og meente hun
vilde slaget hannem i Ansigtet med Næven, og hun
slog feyl, og treffede den eene Bonde, at hans Øyne
hoovedes derved, den Tid den anden Bonde det
saa, slog han og til og ramte Pigen paa Hovedet
saa at hendes Binger fulde fra hende. Den Tid
Præsten det saa, lod han Fahnen falde, og kom sin
B 4

Vige til Hielp, og greb den eene Bonde i Haaret, og de droge hverandre frem for Graven, og den Tid de andre Bønder saae det, løb de og til, og der blev et stort Skrig, thi Præsten og hans Vige, laae undertiden under, undertiden oven paa Bønderne, saa at de andre Bønder maatte skille dennem ad, men Ugelspegel havde vel taget vare paa Sagen og pakkede sig derfra med det første, løb ud af Kirken, Gud veed hvor de fik en anden Degn.

Den 14 Historie.

Hvorledes Ugelspegel gav sig ud, at han til Magdeborg vilde flyve ud af et Huus, som kaldes Løven.

Efter den Tid at Ugelspegel havde været Degn, kom han hen til Magdeborg, og bedrev mange Anslag, hvoraf hans Navn blev først bekiendt, at man vidste at sige af Ugelspegel, og blev anmodet af de forstandige Borgere i den Stad, at han skulde bedrive noget eventyrligt, da sagde han, det vil jeg gjøre paa Raadhuset og flyve af Løven og gjorde et Skrig i Staden, at de forsamlede dem baade Unge og Gamle paa Torvet som ville det see. Saa stod Ugelspegel oven paa det Huus, som kaldes Løven, som stod for Raadhuset og begyndte at sveve med Armene, ligesom han ville flyve, da stode Folket glade og gabte, og meente at han ville flyve, Ugelspegel loe og sagde, jeg meente her var ingen Gieffe eller Narre meer i Verden end jeg, saa seer jeg vel den gandske Stad er fuld af Gieffe, og var det saa, at J sagde mig alle at J kunde flyve, da troede jeg det ikke, jeg er hverken en Gaas eller Fugl, saa haver jeg og ingen Vinger, og foruden Vinger kan ingen flyve, og nu see J det aabenbare, at
det

det er Vogn og løb saa dermed fra Løven og lod somt
af Folket bande, de andre loe og sagde: Det er en
Skalkes Nar, endog haver han sagt Sandingen.

Den 15 Historie.

Hvorledes Ugelspegel gav sin ud for Læ-
ge, og lagte Bispens Doctor af Magdeburg,
som blev bedragen af hannem.

I Magdeburg var en Biskop han heed Bruno,
en Greve af Overturt, han hørde Ugelspegels
Anslag, og lod hannem kalde til en Grevesteen.
Og den Bisp behagede vel Ugelspegels Svenker, og

gav hannem Klæder og Penge, og Tienerne
maatte vel lide hannem. Saa havde Bisp
en Doctor hos sig, han lod sig tykke; at han var vel
lærd, den var Bispens Tiener ikke gunstig, og
samme Doctor havde'en Sædvane, at han maatte
ikke lide nogen Gieffe hos sig, derfor sagde han til
Bispens og hans Raad, man skal holde vlise Folk
paa Herregaarde, og ikke saadanne Gieffe, for mans

ge haande Aarsager skyld. Ridderne og det Hofgesind sagde dertil, det var ikke en ret Mening eller Tale af den Doctor, hvo som ikke vil see hans Giefferie, den kan vel gaae fra hannem, det er dog ingen Modemaal, Doctoren svarede der imod og sagde Gieffe hos Gieffe og de Biise hos de Biise, havde Fyrsterne viise Folk hos sig, saa bliver der alting viiseligen handlet, og dersom de holde Gieffe hos dem saa lære de Giefferie. Da sagde nogle, hvem er de i Biise? Man finder dem og saa vel som ere skuffede og bedragne af Gieffe og Narrer, det sommer sig ogsaa vel, at Herrer og Fyrster have Gieffe og allehaande Folk at holde paa deres Gaarde, thi med dem fordrive de allehaande Fantasie. Derfor komme Hofmændene til Ugelspegel, og bad hannem, at han vilde tænke noget op i hans Sind, de vilde hielpe hannem dertil, desligeste og Bispen, paa det at den Doctor udi sin Blisdom maatte blive til en Gieff, og som han havde tilforn hørt, Ugelspegel sagde ja, I ædle Mænd og Riddere, I hielpe mig der til, da skal Doctoren vel snart blive betalt, de bleve overens med hverandre. Paa den Tid drog Ugelspegel fire Uger bort i Landet, og betænke hvorledes han vilde skikke sig med Doctoren, og betænke sig snart, og kom strax tilbage igien til Grævestein, og forklæde sig, og gav sig ud for en Læge, thi den Docter hos Bispen var ofte syg i Livet. Da sagde Ridderne til Doctoren, hvorledes der var kommen en Doctor, høyt berømt udi Læge-Konsten, men Doctoren kiendte ikke Ugelspegel, og gif til hannem i hans Herberg, og lidet derefter med nogle Ord og Tale tog han hannem med sig og paa Slottet, og komme med hverandre til Ords, og Doctoren sagde til Lægen: Kunde han hielpe hannem af den Sygdom

og Krankhed, da vilde han vel betale hannem, Ugelspegel svarede hannem og sagde, I skulle vel behøve Lægedom, og gav tilkiende hvorledes han maatte ligge en Nat hos hannem, paa det at han kunde desbeore merke hvor paa lav han havde Bræk, det maatte han vide først, thi han vilde gierne førend han lagde sig, give hannem noget Pulver, hvoraf han kunde svede, og udi Sveden jagde Ugelspegel, vil jeg merke, hvad I have for Bræk. Doctoren lod sig sige, meente at det var altsammen Sandheden og gif saa med Ugelspegel til Sengs. Og da gav Ugelspegel den Doctor en skarp Purgas, og meente at han deraf skulde svedes, men han vidste ikke, hvad det var for en skarp Purgas. Ugelspegel overfom en stor Tagsteen og skeed en stor Port derudi, og lagde den Tagsteen med Skarnet imellem Beggen og Doctoren paa Sengestædet, og Ugelspegel laae for i Sengen, men Doctoren havde vendt sig indod Beggen, da lugtede Skarnet hannem under Dynene, som laae i Tagsteenene, at han maatte slet vende sig om, og saa snart han havde vendt sig om til Ugelspegel, saa lod Ugelspegel stigen de gaae en stor Fiert, som lugtede saare ilde, da vendte Docteren sig om igien, da lugtede Skarnet som laae i Tagsteenene fast værre, det gjorde han ved Doctoren snart en halv Nat. Derefter kom Purgas, og drev skarp ud, hastig og sterk, saa at Doctoren beskeed sig slet, og lugtede saare ilde. Da sagde Ugelspegel til Doctoren, hvor nu, vældige Doctor, eders Sved har længe lugtet ilde, hvor gaaer det til at I svede saadan Sved, han lugter saare ilde? Doctoren laae og tænkte, det lugter jeg vel, og var saa fuld af den Stank og Lugt, at han neppelig kunde tale, Ugelspegel sagde, ligger kun stille jeg vil hente et Lys, at jeg kan see, hvorledes det

haver sig med eder. I det at Ugelspegel renste sig op, da lod han en Fiis gaae, saa at den drog vel til, og sagde: Dvce jeg bliver og saare svag, det haver jeg af eders Sygdom. Men Doctoren laae og var syg, at han kunde neppelig rette sit Hoved op, og takkede Gud at den Læge kunde komme fra hannem, at han maarte faae nogen Lust til sig, men naar Doctoren vilde staae op om Natten saa holdt Ugelspegel hannem at han maarte ikke komme op, og sagde, han skulle først svedes, den Tid Ugelspegel stod op og gik ud af Kammeret og lob hen bort, i det blev det Dag, da saae den Doctor den Tagsteen staae ved Beggen, med en stor Port, og han var saa syg, at hans Ansigt var fulket af Stank og Lugt. Men den Tid Ridderne og Hofmændene bleve Doctoren vaer, bøde de hannem en god Morgen, da kunde den gode Doctor neppelig tale eller give dem Svar, og lagde sig i en Sal paa Bænken. Da hendte Hofmændene Bispen dertil, og spurde hannem ad, hvor det var gaaet hannem med den Læge. Doctoren sagde, jeg haver været ilde beladen med den Skalk, jeg meente han havde været en Doctor i Læge-Konst saa er han en Doctor i Gieckferie, og sagde dem alle hvorledes det var gaaet hannem, da begyndte Bispen og alle Hofmændene saare at lee, og sagde, det er skeet alt efter eders Ord, som I sagde tilforne, man skal intet have at gjøre med Giecke og Narren, thi den Biise bliver galen af en Daare, men I see, at en bliver vel viis gjort af en Giek, thi den Læge var Ugelspegel som I ikke kiendte og I haver troet hannem af hannem er I bleven bedragen, men vi som annamme hans Gieckferie, kiendte hannem, men vi ville være eder ad, efterdi I ville være saa viis, thi det er

in

ingen saa viis, at han skal kiende Daarer, og var
der ingen Gætte, hvorved skulle man kiende de Bise.
Da taugde Doctoren stille.

Den 16 Historie.

Hvorledes Ugelspegel til Peine udi
en Landsbye kom et sygt Barn
til at skide.

Konstige og bencevnte Læger skyer man gemeens-
lig for søye Penninge skyld, og man maae
stundum give en Landløbere end engang saa me-
get, som der ogsaa skeede udi det Stift Hildes-
heim, der hen kom og Ugelspegel udi ei Herberg,
og Berten var ikke hiemme, Ugelspegel var der
vel kiendt, og Bertinden havde et sygt Barn, da
spurde Ugelspegel Bertinden ad hvad skader Bar-
net, og hvad er det for en Syge at det haver,
Bertinden sagde, det kan ikke have Stolegang,
da sagde Ugelspegel, det er got at hielpe, da sagde
Qvinden, hialp han Barnet, da ville hun give
hannem hvad han begiærte, Ugelspegel sagde,
derfore ville jeg intet have, det er mig en ringe
Konst, tøver en liden Stund, det skal snart
skee, da havde Qvinden noget at gjøre, og gif
saa udi Landsbhen, mens Ugelspegel skeed en
stor Lort ud ved Beggen, og satte strax Bar-
nets Stoel derover, og satte Barnet paa Stoe-
len. Qvinden kom af Landsbhen igien, og saae
at Barnet sad paa Stolen, og sagde, ach hvo
haver det gjort? Ugelspegel sagde det haver jeg
gjort, I sagde at Barnet kunde ikke gaae til
Stoel, saa haver jeg sæt det paa Stoel, da blev
hun vaer hvad der laae under Stolen, og sagde
seer

feer her, det haver ligget Barnet i Livet, at det maatte have brustet, derfor haver megen Tak, at I haver saa hiulpet Barnet, Ugelspegel sagde, saadan Lægedom kan jeg fuld vel giøre med got Skiel, Qvinden bad hannem venligen, at han ville lære hende den Konst, hun ville give hannem hvad han ville have, da sagde Ugelspegel, jeg er nu rede paa min Røse, men er det saa jeg kommer hid igien, saa vil jeg vel lære eder det, saa sadlede han sin Hest, og reed hen til Rosendal, og reed tilbage igien, hen til Peinen og ville ride igiennem Zell, da stode der nogne Skalke for Porten, og spurde hannem hvor fra han var kommen, Ugelspegel sagde, jeg er kommen fra Koldinge, og han saae vel, at de havde intet paa dem, de sagde: Hør dog, hveden du est kommen fra Koldinge? Hvad tilbyder os Vinteren? Ugelspegel sagde, han vil intet tilbyde eder, førend han taler selv med eder, da reed han fremdeles hen, og lod de nogne skalke staae.

Den 17 Historie.

Hvorledes Ugelspegel ville helbrede alle Syge udi Hospitalet paa en Dag foruden Lægedom.

Paa en Tid kom Ugelspegel til Norenberg, og slog et stort Brev paa Kirke-Døren, og gav sig ud for en Læge til allehaande Sygdom. Og de vare meste Parten dødsyge udi Hospitalet, og Hospital-Mesteren havde gierne viller været af med nogle, og undt dem deres Helbrede, og gik til Ugelspegel den Læge, og spurde hannem ad efter hans Brev som han havde opslaget, om han kunde hjælpe de Syge, Ugelspegel sagde, ja, vilde han give hans

hannem to hundrede Gylden, Hospitals-Mesteren
sagde hannem Pengene til, saa fremt han kunde
hjelpe de Syge, da vilkaarede Ugelspegel sig, at
hvis han ikke gjorde de Syge helbrede, saa skulde
han ingen Penninge give hannem, det behagede
Hospitals-Mesteren vel, og gav hannem tive
Gylden paa Haanden, da gik Ugelspegel udi Ho-
spitalet, og tog to Svene med sig, og spurde de
Syge, hoer besynderlig hvad hannem skade, og
paa det sidste, naar som han gik fra den Syge
saa formanede han ham, og sagde, hvad som jeg
aabenbare dig, det skal du ingen give tilkiende, der
sagde de Syge Ugelspegel det til, derpaa sagde han
hver besynderlig, at skal jeg hjelpe eder af eders
Sygdom og komme eder paa Fodder, det er mig
umuelig, uden jeg brænder en af eder til Pulver,
og giver det de andre i Livet at drikke, det maa jeg
gøre, derfor hvilken af eder der sygest er, og kan
ikke gaae, den vil jeg brænde til Pulver, paa det
jeg kan hjelpe de andre, jeg vil og sige Hospital-
Mesteren, at han skal staae ved Døren, og raabe
med høy Røst, hvilken som ikke er syg han kommer
hid ud, og tage ikke Soven derfor, ligerviis sagde
han og hver besynderlig til, at hvilken sidst kommer,
han skal betale lauger, saadant tog hver vaer paa, og
paa den foresagde Dag lede de sig med Krykkerne,
og de som vare lamme, paa det at ingen ville være
den sidste, da begyndte Ugelspegel, som han havde
før vart dem ad, da begyndte de alle at løbe afstæd,
saa at Hospitalet var slet tomt, da begierede han sin
Løn, og blev dertil med storligen betakket, og reed
saa bort, men ved tre Dage komme de Syge alle
igien, og klagede sig hver deres Sygdom, da
sagde Hospitals-Mesteren, hvor gaaer det til?
jeg

jeg meente jeg havde fney eder en god Mester, som havde hiulpet eder, at I vare allesammen gaaet der fra, da sagde de til hannem, hvorledes han havde undsagt, at hvilken som kom sidst udaf Døren, naar han raabte ad dem, den ville han brænde til Pulver, da tænkte Hospitals-Mesteren, at han var bedragen, men Lægen var alt borte, dermed komme de Syge udi Hospitalet igien, og Pennings gene bleve de qvit.

Den 18 Historie.

Hvorledes Ugelspegel købte Brød, efter som man pleyer at sige, hvo som haver Brød den gives Brød.

Den som tiener tro gives Brød. Den Tid Ugelspegel havde nu bedraget Hospital-Mesteren, kom han siden derefter til Halberstad, da gif han paa Torvet, og saasom det var da Vinter og koldt, tænkte han Vinteren er haard og kold, og dertil med blæser Veyret vel hart, du haver
 sig

tit hørt, at hvo som haver Brød den gives, og købte sig for ti Skilling Brød, og lagde det paa et Bord, og satte sig for St. Stephens Domkirke, og holdt sit Røglerie der saa længe, at der kom en Hund og toge hannem et Brød af Bordet, og løb der med hen til Bispens Gaard, og som Ugelspegel løb efter Hunden, da kom der en Goe med ti Grise, og stødte Bordet om, saa at hver tog et Brød, og løbe dermed hen, da begyndte Ugelspegel at lee og sagde, nu seer jeg aabenbare, at det er Løgn, som man siger, hvo som haver Brød dem gives Brød, og det er blevet mig frataget, og begyndte at sige: O Halberstad, Halberstad, det Navn er af din Dank, dit Øl og Mad smager vel, men din Penges Sæf er gjort af Svineskind, og drog sidet til Brunsvig igien.

Den 19 Historie.

Hvorledes Ugelspegel kom til Brunsvig og gav sig ud for en Bager-Svend.

Den Tid Ugelspegel kom til Brunsvig til Bager-Boderne, der boede en Bager hart op til, han kaldede hannem i sit Huus og spurde hannem ad, hvad han var for en Svend, han sagde, jeg er en Bager-Svend, Bageren sagde, jeg haver ingen Svenne, vil du tiene mig? Ugelspegel sagde ja. Den Tid han havde været to Dage hos hannem, bad Bageren hannem, at bage mod Aften, thi han kunde intet hielpe hannem, førend om Morgenens, Ugelspegel sagde ja, hvad skal jeg da bage? Men Bageren var en skiemtesuld Mand, og var dog vred og sagde af Spot, est du en Bagersvend, og spør mig der ad, hvad du skal bage? Hvad pleyer
 C
 man

man at bage? Ugler eller Markatter? og gik der-
med fra hannem at sove. Da gik Uglespegel udi
Bagerset, og gjorde intet andet af Dehen end Ugler
og Markatter, og bagede dem. Den Tid Mesteren
stod op om Morgenens og ville hielpe hannem, da
gik han udi Bagerset, og fandt hverken Brød eller

Semel, men intet andet end Ugler og Markatter,
da blev Mesteren vred og sagde, hielp Herre Gud,
hvad har du nu bager? Uglespegel sagde, det J have
befalet mig. Bageren sagde, hvad skal jeg gjøre
med dette Gekkeri? saadan Brød er mig intet nyt-
tig, og greb hannem i Halsen og sagde, betal mig
Dehen, Uglespegel sagde jo, om det er saa, at jeg be-
taler eder Dehen, skal da Bahrene være mine, som
der er bager? Mesteren sagde, hvad passer jeg paa
saadanne Bahre. Da betalede han ham Dehen, og
tog de bagede Ugler og Markatter i en Kuro, og bar
dem i sit Herberge til den vilde Mands, og tænkte
ved sig selv, du haver ofte hørt at man kan intet
føre saa underligt til Brunsvig, han saaer jo Penge
der.

derfore, og det var paa Tiden, at paa den anden Dag var St. Nicolaj Aften, den Tid stod Ugelspegel for Kirkedorren med sit Riobmandskab, og folgte alle de Ugler og Markatter, og fik mange fleere Penninge deraf, end han havde givet Bageren for Dejen, det fik Bageren at vide, og fortroed det, og løb hen for St. Nicolaj Kirke, og ville kræve hannem for Kosten, og for han havde baget det, da var Ugelspegel nys bortdragen med Penningene da stod Bageren og saae derefter.

Den 20 Historie.

Hvorledes Ugelspegel sigtede Meel i Gaarden ved Maanestien.

Omkring Landene vandrede Ugelspegel, og kom hen til Ulsen, der var han atter en Bagers Svend, og kom til en Mester, der ville Mesteren til at bage, og Ugelspegel skulde sigte om Natten, at de kunde blive tillig reede om Morgen, Ugelspegel sagde, Mester, I skulde saae mig et Lys, at jeg kan see at sigte, Mesteren sagde, jeg giver dig ingen Lys, jeg haver aldrig givet mine Sønne Lys, de maatte alt sigte udi Maanestien, saa maae du og giøre, Ugelspegel sagde, have de altid saa sigtet, da kan jeg og giøre, Mesteren gik hen at sove i to Timer, i det tog Ugelspegel Solder og stak det ud af Binduet, og sigtede Meelet i Gaarden, som Maanen skinte, og fulde langs Maanestien efter, den Tid Bageren stod op og ville baget, stod Ugelspegel endda og sigtede, da saae Bageren at Ugelspegel sigtede Meel i Gaarden, han var ganske hvid af Meel, da sagde Mesteren, hvad Tanden gjør du her, meen du, at Meelet koster ingen Penge, men du sigter det her saa i Gaarden eller i Skarnet? Ugels-

spegel sagde, have I ikke befaleet mig at sigte i Gaarden ved Maanestien foruden Eys, det haver jeg ogsaa gjort; Bageren sagde, jeg bad dig sigte ved Maanestien, Ugelspegel sagde, vel an, Mester, værer kun tilfreds det er alt skeet, der er ikke stort paa fortabt med en Haandfuld af Meel, det vil jeg snart sanke op igien, thi det skader ikke en snap. Bageren svarede, den stund du sanker Meelet op, den stund kan man ikke giøre Deyen til, saa bliver det for silde at bage. Ugelspegel sagde, min kære Mester, jeg veed et got Raad, vi ville lige saa snart bage som vor Naboe, hans Dey ligger nu i Truget, ville I det have, saa vil jeg strax hente det, og vil lægge vort Meel i steden igien, Mesteren blev vred, og sagde, du maae hente Fanden, og løb ad Gallien, og hent en Eyd hid, ja sagde Ugelspegel og gik til Gallien, der laae en Rad af en Eyd som var nedfalden, den tog han op paa sin Ryg og bar hannem hjem, og sagde, hvor til ville I have hannem, jeg veed ikke hvor til den tiener best, Bageren sagde, der var ingen flere, Mesteren blev vred og sagde, du haver stiaalet min Herres Eyd af Gallien, og haver rovet deres Ret fra dennem, det vil jeg sige Borgemeesteren, det skal du see, og Bageren gik til Raadhuset, som stod paa Torvet, men Ugelspegel gik strax efter hannem, i det stod Borgemeesteren paa Torvet, da gik Bageren til hannem, og begyndte at klage, men Ugelspegel var træffere, saa snart at hans Mester begyndte at klage, da stod Ugelspegel jevnfides hos hannem, og spillede begge Dyrerne op det videste han kunde; den Tid Bageren saae Ugelspegel, blev han saa hastig og vred, at han glemte hvad han skulle klage, og sagde til Ugelspegel, hvad vil du? Ugelspegel sagde

sagde, jeg vil intet andet have end som I sagde, at jeg skulle see paa, naar I ville forflage mig for Borgemeester, skal jeg det nu see, saa maa jeg spille Dynene høyt op, paa det, at jeg kan see, Bageren sagde til hannem, gik fra mig, og kom aldrig meere for mit Ansigt, thi du est en Skalk, Ugelspegel sagde, sad jeg udi eders Dyne, da maatte jeg frybe af eders Ræseborer, naar I lukke Dynene til. Da gik Borgemeesteren fra hannem, thi han hørte vel at det var Giefferie, og lod dem staae. Den Tid Ugelspegel det saae, løb han bort og lod Bageren staae.

Den 21 Historie.

Hvorledes Ugelspegel reed all veane paa en blakket Hest, og var ikke gierne der som Born var.

Ugelspegel var der gierne som got Selskab var, imens han levede, men tre slags Stykker forsagede han, det første, en graae Hest ville han ikke ride, men alleene en blakket, for Spot skyld. Det andet, han ville ingensteds blive, som Born vare, thi man agtede mere Børnenes Leeg end hans. Den tredie Aarsag var, hvor en gammel mild Bert var, hos den var han ikke gierne til Herbergs, thi en gammel mild Bert, han agter Ugelspegel intet got. Og han signede sig hver Morgen førend han ville faae Mad, for stor Lykke, og for stor Drif, han signede sig for den Spise som kom af Apotheker, fordi hun er sund, saa er hun dog et Tegn til Sygdom. Det var en stor Lykke, naar som en Steen faldt af et Tag, saa maatte man sige, havde jeg der staaet, da havde den Steen slaget mig ihjel, ja

det var min Lykke, saadan Lykke ville han gierne undvære: den stærkeste Drif var det Band, som de store Møllehjul driver over, ligervis drikke mangen sin Død deraf.

Den 22 Historie.

Hvorledes Ugelspegel sætte sig til Greven af Anhalt for en Bægter, og naar som Finderne komme, saa blæste han intet i Taarnet, men naar der var ingen Finder, da blæste han.

Længe derefter kom Ugelspegel til Greven af Anhalt, og sagde hannem Tieneste for en Bægter, han havde Fiendskab med mange, at han havde den Tid Slottet fuld af Ryttere og Hofmænd, som han gav altid Mad, i det blev Ugelspegel glemt i Taarnet, at der blev ingen Mad baaret til hannem: Da skede det den samme Dag, at Grevens Fiender rendte for Slottet, og toge Fæet bort for Slots-
tet

tet, og dreve dem alle bort, Ugelspegel laae i Taar-
 net og saae igiennem Binduet, og gjorde ingen Bul-
 der eller Skrig, hverken med Blæsen eller Raaben,
 da kom den Tidende for Greven, og han hastede ef-
 ter dem med sit Folk, og nogle saae op i Taarnet, at
 Ugelspegel laae i Binduet og loe, da raabte Greven
 af hamrem, og sagde, hvi ligger du saa i Binduet,
 og est saa stille? Ugelspegel raabte igien, for Mad
 skyld raaber jeg ikke gierne, Greven raabte igien, vil
 du ikke blæse naar Fienderne komme? Ugelspegel
 svarede, jeg tør ikke blæse ad Fienderne, thi al Mar-
 ken er all fuld, og ere borte med en Hob af Kiorene,
 eller Fæet, og blæser jeg saa kommer der flere Fiens-
 der, da slaae de eder ihjel, og sagde Greven, vel
 an, det er got, iiler mine Fiender efter, og strider
 med hverandre. En liden Stund derefter blev
 Ugelspegel atter glemt med Maden, og Greven var
 en Tid lang tilfreds, og førde ogsaa en Hob Fetak-
 lie fra sine Fiender, dermed havde han nok baade
 til at steege og syde, men Ugelspegel tænkte ogsaa i
 Taarnet, hvorledes han kunde eller maatte og saae
 af Byttet, og gav agt paa naar man skulle æde, da
 begyndte han at raabe og blæse, Fiende, Fiender,
 men Greven løb hastelig fra Bordet, som Maden
 stod paa, og med sit Folk klædte sig i Harnisk, og
 med deres Bærge i Hænderne, og hasteligen ud af
 Porten i Marken, saae sig om efter Fienderne. mens
 løb Ugelspegel strax ud af Taarnet og kom til Gre-
 vens Bord, der tog han baade stegt og sødet, og
 hvad han ville helst have, og gif op i Taarnet igien,
 den Tid Hofmændene og Folket som var til Fods,
 fornumte ingen Fiende, da sagde de til hver-
 andre, det har Vægteren gjort af Skalkhed,
 der med drog de hjem igien til Porten, da raabte

Greven ad Ugelspegel, hvor er det med dig, est du galen, eller fra dit Sind, Ugelspegel taugde stille. Greven sagde, hvorfor raabte, eller blæste du Fiender, og der haver ingen været, Ugelspegel sagde, den Tid her var ingen Fiende for Haanden, da maatte jeg jo blæse Fiende hid. Da svarede Greven, du flager dig med skalkagtige Negle, og naar Fienderne ere der, saa vil du ikke blæse, men naar der er ingen Fiender, da blæser du ad Fienderne, der maae vel være Forræderi, og sagde hannem af med sit Embede, og satte sig en anden i hans Stæd. Derefter maatte Ugelspegel være hans Lakaj, og løbe med hannem hvor han drog, det var hannem saare imod og havde gierne ville været der fra, men han kunde ikke faae Lempe dertil, derfor at naar de droge ud imod Fienderne, saa blev han tilbage, var altid den sidste, men naar som de havde udret deres Verinde, og ville drage hjem igien, da var han altid den første der kom til Porten, da sagde Greven til hannem, hvor skal jeg det forstaae af dig, at naar jeg drager ud imod Fienderne, saa est du altid den sidste, og at naar man drager hjem, saa est du altid den første, Ugelspegel sagde, I skulle ikke blive vred derfor, at I og eders Hofgesind aad og finge Mad, da sad jeg oppe i Taarnet og skar mine Negle af, der af er jeg bleven vansmægtig, skulle jeg da være den første imod Fienderne, thi den Tid maa jeg oprette det som er forsommet, paa det at jeg kan komme først til Bords, og sidst derfra, at jeg kan blive sterk igien, saa vil jeg vel være den første, og den sidste imod Fienderne, saa horer jeg vel, sagde Greven, at du villo det saa længe have holdet en Tid lang paa Taarnet, som du varst, da svarte Ugelspegel, hvad som en haver ret til, der bliver hannem.

nem gjerne frataget, Greven svarede, du skal ikke
længer være min Tjenere, og gav hannem strax For-
lov, dermed var Ugelspegel vel tilfreds.

Den 23 Historie.

Hvorledes Ugelspegel lod sin Hest beslaae
med Guldskoe.

Ugelspegel var saadan en Kiøbmand, at hans
Fromhed kom for mange Herre, og at man
vidste vel at sige af hannem, det maatte de Tyr-
sker vel lide, og gav hannem Klæder, Heste, Pen-
ninge og Kost. En Tid kom han til Kongen af
Danmark, han bad hannem, at han skulde lade
hannem see et Eventyrs Stykke, han ville lade skoe
hans Hest hos den beste Hoffmed der var. Ugel-
spegel spurde Kongen ad, om han skulde troe hans
Ord, Kongen sagde ja, om han ville gjøre efter
hans Sigelse og Ord, dermed reed Ugelspegel
med sin Hest hen til Guldsmiden, og lod lægge
fire Guldskoe under sin Hest og Sommene var
giort af Guld, som han slog udi Heste-Ræene, og

gik saa hen til Kongen, og spurde hannem, om han ville betale Hoffsmiden, Kongen sagde ja, og sagde til Skriveren: at han skulle betale Hoffsmiden, da meente Skriveren det var ikke værd. Da gik Ugelspegel med hannem til Guldfmeden, og han ville have hundrede Mark Danske, det ville Skriveren ikke betale, og gik hen og sagde det for Kongen, Kongen lod hente Ugelspegel for sig, og sagde til hannem, Ugelspegel hvad for et dyrt Hoffslag gjør du; skulle jeg saa lade skoe alle mine Heste, da maatte jeg snart sælge baade Land og Folk, jeg meente ikke saa at man skulle beslaae Hesten med Guld-Skoe. Ugelspegel svarede, Naadige Herre og Konning, I sagde til mig, at den beste Hof-Smed her var skulle skoe min Hest, saa haver jeg fuldkommen Eders Ord. Kongen sagde, du est min allsomfiæreste Hofstiener, du gjør hvad jeg dig befaler, og begyndte at lee, og betalede strax de hundrede Mark. Da kom Ugelspegel og lod bryde de Guld-Skoe af igien, og lod siden Hesten beslaae med Jern-Skoe, og han blev hos Kongen indtil Kongen han døde.

Den 24 Historie.

Hvorledes Uaglspegel overvandt Kongens
Giest af Polen med grovere
Skalkhed.

Hos den Hønbaarne Fyrste Casimirum Konge i Pohlen, var en Eventyrer og meget underlig Giest, fuld af selsom Koglerie, som kunde og vel leege paa Feiler. Paa en Tid kom Ugelspegel og til Polen til Kongen. Og Kongen havde hørt meget tale om Ugelspegel, derfor var han hannem en fjerkommen Giest, og

og havde gierne for hans Eventyrs Skyld villet
seet hannem, og dertil med havde han hans Spil-
lemand meget kjær, da kom Ugelspegel og hans Gief
tilsammen, som man pleyer at sige, at hvor to Gief-
fe ere i et Huus, de gjøre sielden noget got, Kon-
gens Nar maatte ikke lide Ugelspegel, og ville intet
heller lade sig fordrive det formærkte Kongen vel,
og lod dennem begge kalde for sig paa hans Sal,
velan sagde Kongen, hvilken af eder det største
Eventyrligste Giefferie kan gjøre, som og den eene
kan ikke gjøre efter den anden, den vil jeg give en
nye Klædning, og tyve Gylden dertil, og det skal
skee strax. Da begyndte de to at skikke sig til Gief-
ferie, og bedreve meget Ubespil, med krogede Mun-
de og underlig Snak, og hvad den eene kunde tænke
mere end den anden, og hvad Ugelspegel gjorde, det
giorde Gieffen efter hannem, da loe Kongen og alt
hans Ridderskab, og saae af dem allehaande Even-
tyr, men Ugelspegel tænkte og, hvorledes han kun-
de fortiene de tyve Gylden, og den Klædning, jeg
vil dertil gjøre det jeg ikke gierne ville gjøre, og
han saae at det var Kongens Meening, og det galt
hannem alt lige meget, hvilken som kunde saae
Prisen, i det gif Ugelspegel i Kongens Sal, og
loftede Klæderne op, og skeed en stor Vort midt i
Salen, og tog en Skee, og skiftede Vorten midt i
to Parter, og gav den eene Part, og sagde: Gief
eller Nar, kom hid og gjør mig dette Læfferie efter
ligesom jeg vil gjøre for dig, og tog en Skee i sin
Haand, og tog Vorten helten deri, og aad den ud,
og fik siden Gieffen Skee og sagde, see der, æd du
nu den anden halve Deel, og gjør du siden en hos,
og deel den midt i tu, saa vil jeg og æde den halve
Deel. Da sagde Kongens Gief nej, ikke mig,
det

Det maage Fanden giøre dig efter, skulde jeg gaae nogen alle mine Dage, saa æder jeg hverken af dig eller mig. Da vandt Ugelspegel Mesterkab med Skalkhed, og Kongen gav Ugelspegel den nye Klædning, og de tyve Gylden. Da reed den gode Ugelspegel bort, og Kongen gav ham Lov og Friis.

Den 25 Historie.

Hvorledes Ugelspegel blev forbudet at komme udi det Hertugdømme Enebørg.

Men ved Zell i det Land til Enebørg, der gjorde Ugelspegel et eventyrligt Skalkhed, at Hertugen af Enebørg formeente hannem sit Land, og naar han lod sig finde, da skulde man fange hannem og henge hannem op, da tænkte Ugelspegel, at han ville rømme Landet, men blev ved Benen, thi han hverken reed eller førte desmindre udi Landet. Det hendte sig en Tid, at han ville ride igiennem Enebørg, da mødte hannem Hertu-

tugen, og den Tid han saae at det var Hertugen, tænkte han, see det er Hertugen, og er det saa, at du flyer, saa omkring rende de dig med deres Friise, og satte dig under Hesten, saa kommer Hertugen af stor Brede, og lader dig henge udi det Træ, i det betænkte han sig hasteligen, og stod af sin Hest, og skar hans Bug op, og tog Indvolden ud, og stod i Hullet igien paa Hesten, den Tid Hertugen kom ridendes med sine Hofmænd, til den Sted som Ugelspegel stod i Bugen paa sin Hest, da sagde Dienerne, seer Herre, hvor Ugelspegel staaer i en Hest, da reed Fyrsten til hannem og sagde, est du her, veedst du ikke at jeg haver forbødet dig mit Land, og naar som jeg fandt dig her, saa ville jeg lade dig henge i et Træ. Da sagde Ugelspegel, o naadige Herre og Fyrste, jeg haabes I ville benaade mig mit Liv jeg haver dog ikke giort saa meget Ont, at det er et hængende værd. Hertugen sagde, kom hid til mig, og siig mig ingen Undskyldning, hvad meen du dermed, at du saa staaer i den Hest? Ugelspegel kom frem og sagde, naadige Herre og Højbaarne Fyrste, jeg er gandske meget rød for Eders Naade, jeg haver hørt i alle mine Dage, at hver maa have Fred inden sine fire Pæle, da begyndte Hertugen at lee, og sagde, vil du herefter blive af mit Land? Ugelspegel sagde, Naadige Herre, hvad Eders Fyrstelige Naade vil, da reed Hertugen fra hannem, og sagde, bliv som du est, da sprang Ugelspegel hasteligen ud af Hesten, og sagde til sin døde Hest, hav Tak kære Hest, du haver hjulpet mig derfra, og flyet mig en Naadig Herre, lig nu her, det er bedre at Rævne æder dig, end at de skulle have ædet mig, og gif dermed hen.

Den 26 Historie.

Hvorledes Ugelspegel købte noget af
en Bondes Land.

En søye Tid derefter kom Ugelspegel igien i Lands
det og gik hos en Landsbøye ved Navn Zell, og
tøvede indtil Hertugen ville ride hen mod Zell, der
gik en Bonde til sin Ager, og Ugelspegel havde faaet
en anden Hest, og en staffet Kærre med to Hjul,
gik til Bonden, og spurde hannem hvo denne Ager
hører til? Bonden svarede, det er min, jeg haver
den arvet, Ugelspegel spurde, hvad han skulle give
hannem for en Kærre fuld af Jord, Bonden sagde,
en Skilling, Ugelspegel gav Bonden en Skilling,
og kaste Kærren fuld af Jord, og køb der midt udi
og foer til Zell for Elven. Den Tid Hertugen kom
ridende, da blev han Ugelspegel vaer, at han sad
paa Kærren udi Jord indtil hans Axel, da sagde
Hertugen, Ugelspegel, jeg meente, jeg havde for-
bødet dig mit Land, at naar jeg fandt dig her, saa
ville jeg lade dig henge. Ugelspegel sagde, Naadige
Herre, jeg er ikke i Eders Land, jeg sidder i mit eget
Land, jeg haver det købt af en Bonde, han sagde mig
at det var hans Arvegods, Hertugen sagde, faer hen
med din Jord fra min Jord og kom ikke igien, eller jeg
vil lade hænge dig, baade med Kærre og Hest. I det
sprang Ugelspegel strax paa sin Hest, og reed ud af
Landet, og lod Kærren staae for Gaarden, og
Ugelspegel lagde Jorden for Broen.

Den 27 Historie.

Hvorledes Ugelspegel malede for den Land-
Greve af Hessen, og sagde, at hvilken som var
uægte, han kunde ikke see Mal-
ningen.

Ugelspegel bedrev mange eventyrlige Stykker udi
det Land Hessen. Den Tid han havde faaet
omløbet det Land Saren, og var vel bekiendt, at
han med sin Skalkhed intet meere kunde behielpes
sig. Da gav han sig i det Land Hessen, og kom hen
ved Marburg hos Landgrevens Gaard eller Hof.
Og den Herre spurde hannem ad, hvad han kunde,
han svarede og sagde, Naadige Herre, jeg
er en Kunstner, da fryde Landgreven sig, thi
han meente at han kunde med Alchimien, det er
med store Skud eller Bøffer, thi den Landgreve
havde stort Arbejd med Alchimien, derfor spurde
han hannem, om han var en Alchimist, Ugelspe-
gel sagde nej, Naadige Herre, jeg er en Maler, som
man skal neppeligen finde i mange Land, thi at mit
Arbejd overgaaer alle andres Arbejd. Landgre-
ven sagde, lad os see noget af dit Arbejde, Ugels-
piegel sagde, ja, Naadige Herre, og han havde
nogle kunstige Ting, som han havde kjøbt i Flan-
deren, dem tog han af sin Sæk, og lod Fyrsten
dem see, det behagede Hertugen vel, og sagde, kære
Mester, hvad ville I have, at I vil male os
denne Sal, Landgrevens af Hessens hans Ankomst,
og hvorledes det haver sig med Kongens af Un-
gers Frenndskab, og om andre Fyrster og Herrer,
og hvor længe det haver saa staaet, og du vil male
os det, paa det allerkonsteligste. Ugelspiegel sagde,
Naadige Herre, som Eders Naade siger mig, da
vil det vel koste fire hundrede Gylde. Landgre-
ven sagde, Mester, gjør det kunns got, vi vil be-
tale dig vel. Ugelspiegel tog det saa an, og Land-
greven maatte give hannem hundrede Gylde paa
Haanden, til at kjøbe Farve fore, og til at holde
Svenne med, thi Ugelspiegel ville begynde at
at

arbejnde med tre Svenne, han tingede tilforn med
Greven, at der skulle ingen komme i Salen, den
Stund han arbejdede uden hans Svenne, paa
det han skulle ikke blive forhindret udi sit Arbejnde,
det samtykte Greven, og Ugelspegel blev da for-
ligt med sine Senne, saa at de skulle giøre et med
hverandre, men de skulle tie stille og lade Ugelspegel
have Omhu og Sorg, at de skulle intet arbejnde,
og skulle dog alligevel faae deres Løn, og deres stør-
ste Arbejnde skulle være at lægge udi Bortaffel, der-
med nøyedes Svennene vel, at de saa skulle gaae,
og giøre intet, og have dog deres Løn, det varede
en Uge eller fire, at Landgreven længedes at see,
hvad Mesteren gjorde for en Malning med sine
Companer, om det kunde blive saa got som den
Proba var, som Ugelspegel lod Landgreven see, og
sagde til Ugelspegel, ach kære Mester, os længes
saare at see dit Arbejnde, vi begiære at gaae med dig
i den Sal og see din Malning, Ugelspegel sagde, ja,
Naadige Herre, men et vil jeg sige eders Naade,
hvem som gaaer med Eder, og skuer det malet er,
og hvilken som er ikke ret ægte fod, den kan ikke
vel see min Malning, Landgreven sagde, Mester,
da er det en stor Ting, der de ginge i Salen,
da havde Ugelspegel et langt Rinde Klæde eller
Dug draget for Bæggen, dersom han skulle male,
og drog Dugen til bag sig, og viiste med en hvid
Kiep paa Bæggen, og sagde, seer her Naadige
Herre, denne Mand er den første Landgreve af
Hessen, og haver været en Columefer af Rom, og
haver haft en Høestinde eller Frue, den milde Ju-
stinians Datter, en Hertuginde af Bayern, som
blev derefter Kønser. Seer til Naadige Herre,
af hannem blev fød Adolphus, af Adolphus kom

Wil-

Wilhelm den Sorte, af Wilhelm kom Ludvig den
F. omme, og siden fremdeles indtil Eders Fyrste-
lige Naade, derfor veed jeg vel i Sandhed at in-
gen kan straffe mit Arbejde, saa kosteligt og saa
fjænt med Farve er det. Men Landgreven saae in-
tet andet end den hvide Beg, og tænkte ved sig selv,
skulle jeg end altid være en Høre-Unge, saa seer jeg
ikke andet, end den hvide Beg. Enddog for Søn-
net skyld, sagde Landgreven, kiære Mester, nøjes
mig vel, men dog have vi det ikke kundet forstaaet,
som du haver os vist, og gif dermed af Salen.
Den Tid Landgreven kom til Fyrstinden, spurgde
hun hannem, kiære Naadige Herre, hvad maler
Eders kunstige Malere, og jeg veed I have det
seet, hvor behager Eder hans Arbejde, hun sagde,
jeg haver en skøbelig Troe til det Arbejde, han
seer ud som en Skalk. Fyrsten sagde, kiære Hus-
strue, mig behager hans Arbejde gandske vel, og
han gjør ret, Naadige Herre, sagde hun, maae
vi det dog ikke see, ja sagde Landgreven, om det
er Mesterens Billie. Da lod hun Ugelspegel kal-
de for sig, og beglærede ogsaa, at see det han
havde malet, Ugelspegel sagde og til hende, som
han sagde til Fyrsten, hvor som ikke er ægte, den
kan ikke see mit Arbejde. Da gif hun med aate
Jomfruer og en Gefinde i Salen, da drog Ugel-
spegel den Dug bag sig, som han gjorde tilforn ved
Fyrsten, begyndte og at tælle for Grevinden, Land-
grevens Adkomst, det ene Stykke efter det andet,
men Fyrstinden og hendes Jomfruer raugde alle
stille, men ingen lovede eller lastede den Malning,
og hver var red, at de skulle være u-ægte enten af
Fader eller Moder. Da paa det sidste da begyndte
Gefinden og sagde: Kiære Mester, nu seer jeg
ingen Malning, skulle jeg end være en Høre-unge

udi alle mine Dage. Da tænkte Ugelspegel, det vil
nu ikke blive got, ville Gieffene sige Sandingen,
saa maae jeg visselig vandre, og slog det hen med en
Latter, da gik Fyrstinden bort til sin Herre igien,
han spurde hende ad, hvor hende behagede den
Malning? Hun svarede og sagde: Naadige Herre,
det behager mig gandske vel, saavel som Eders
Naade, men vor Gieffinde behager det intet, hun
siger og at hun seer ingen Malning, desligeste ogsaa
vore Jomfruer, og det er befrygtendes at det er
Skalkhed dermed. Det gik Fyrsten saare til Hjer-
ter, og tænkte, om han endskiont var bedragen, saa
lod han dog Ugelspegel sige, at han skulle fuldkom-
me sit Arbejd, thi hans gandske Hofgesind skulle
see hans Arbejd. Og Fyrsten meente han ville see
hvilken af hans Ridderskab der var ægte eller u-
ægte, da falmende Ugelspegel sit End. Og Ugelspe-
gel gik til sine Sverne, og gav dem Orlov, og
krævede af Rentemesteren hundrede Gyliden, og
han fik dem, dermed drog Ugelspegel bort. Anden
Dagen spurde Fyrsten ad hans Malere, da var
han borte. Da gik Fyrsten den anden Dag i Sa-
len med all sit Hofgesind eller Folk, og spurde den-
nem om nogen kunde see hans Malning, men in-
gen kunde det sige at han saae noget, og den Tid de
alle taugde stille, da sagde Landgreven, nu seer vi
vel, at vi ere bedragne, og haver altid sagt, at jeg
ville intet have at giøre med Ugelspegel, enddog er
han kommen til os. Men dog de to hundrede
Gyliden vil jeg intet meere tale om, dog er han
alligevel en Skalk, og maae dersfore ikke meere
komme i mit Land. Dermed var Ugelspegel bort
kommen fra Marburg, og ville siden ingen Mal-
ning tage sig meere for.

Den 28 Historie.

Hvorledes Ugelspegel til Praa i Böhmen
var i en høy Skole med Studentere, og
converserede og stod sig vel.

Den Tid Ugelspegel drog fra Marburg, og drog
i Bømerland til Prag; Der gav han sig ud
for en stor og viis Mester at udlegge store Spør-
maal, som ingen andre Mestere kunde udlegge,
eller give Svar derpaa. Det lod han skrive udi
en Seddel, og slog det paa Kirkedøren, og paa
Collegidøren, det fortrød Rectori, men de Docto-
res og Magistri vare ilde vedkommen, og ginge til-
sammen og raadsløge hvorledes de maatte give Ugels-
spegel Quæstiones som han ikke kunde resolve,
om det var saa, at han blev ilde bestandig, saa
kunde de med Lempe komme til hannen og bespotte
hannem, thi det vare saa mellem hinanden sam-
tykt, tilladet og ordineret, at Rector skulle gjøre
Spørmaal til hannen, og lod Ugelspegel tilbyde
med Pedello, at den anden Dag betilligen skulle
han

han giøre Spørsmaal til dennem, og han ville give dennem det af Skriften, at forsvare for det gandske Universitet, paa det at det skal være prøberet eller forsøgt, -og at hans Kunst bliver befunden i Sandhed, ellers skulle det ikke blive hannem tilstød. Ugelspegel svarede, og sagde til dem, siger eders Herre, jeg vil den Sag saa udrette, og haabes at bestaae end som en from Mand, som jeg haver for lang Tid tilforn giort. Den anden Dag forsamlede sig alle Doctores og Lærde, i det kom Ugelspegel og havde sin Bert med sig, og nogle Borgere, deslige nogle gode Sønne, for Overfalts skyld, som hannem maatte hentes af Studenterne. Og den Tid de komme i Forsamlingen, da bade de hannem sidde op i Stolen og give Svar paa de Spørsmaal som hannem bleve forelagde. Da begyndte Rector at giøre det første Spørsmaal til hannem, og han sagde, at han skulle i Sandhed bevise, hvor mange Taare Vand der vare i Stranden, og hvis han ikke kunde dette Spørsmaal udrette eller bevise, saa vilde de holde hannem for en ulærd oprørker ved den Konst, og straffe og fordonime hannem. Paa det samme Spørsmaal gav han strax Svar. Værdige Herre og Rector, beder de andre Vand staae stille, som løbe alle vegne til Stranden, saa vil jeg det Maale bevise, og sige eder Sandheden, og det er snart giort. Det var Rectori umueligt at dempe alle Aærne eller Alarer, dermed gif han af, og lod ham Maalet. Da stod Rector bestiemmet, og spurde ham om et andet Spørsmaal, og sagde, súa mig, hvor mange Dage ere der fremgangne fra Adams Tid indtil denne Dag? Han svarede strax, ikkun syv Dage, og naar som de ere forgangne, saa kommer der syv andre

tre igien, det varer endell Domme-Dag. Da
 gjorde Rector det tredie Spørsmaal, og sagde,
 siig mig snart, hvor eller hvilken Sted er midt udi
 Verden, Ugelspegel svarede, det er her, jeg staaer
 midt udi Verden, er det ikke Sandheden, saa la-
 der os det maale med en Snor, og hvis der fattes
 en Straabred udi, saa vil jeg have Uret. Da tænkte
 Rector, førend jeg vil maale det, da vil jeg heller
 lade Ugelspegel vinde Spørsmaalet, og gjorde
 endda det fierde Spørsmaal til Ugelspegel og var
 gandske vred og sagde, siig mig hvor vidt er der fra
 Jorden og op udi Himmelen, Ugelspegel svarede,
 det er hart hos, thi at naar man taler eller raaber
 op udi Himmelen, det kan man vel høre neden paa
 Jorden, stiger J op, saa vil jeg sagteligen raabe
 her neden, saa J skulle vel høre det i Himmelen,
 men hører J det ikke, saa vil jeg have Uret. Rector
 var ilde kommen i fær med hannem, og spurde end-
 da det femte Spørsmaal til hannem, og spurde
 hvor vidt Himmelen var. Ugelspegel svarede han-
 nem strap og sagde, han er tusinde Kalve-Rumper
 breed, og tusinde Allen høy, det kan mig ikke feyle,
 og ville J det ikke troe, saa tager Solen og Maanen
 og alle Stjerner af Himmelen, og maaler den ret
 over, saa skulle J befinde at jeg haver Ret. Hvad
 ville de da siige, Ugelspegel var dem alt for syndig,
 saa de maatte give hannem ret dermed, da han
 tøvede ikke længe, efter at han havde vundet de
 lærde Mænd over med sin Skalkhed, da var han
 red at de skulle have sagt noget andet til hannem,
 at han skulle staae til skamme, og forde sig af den
 lange Riortel, og vandrede hen til Ersurt.

Den 29 Historie.
 Hvorledes Ugelspegel til Erfurt lærde et
 Åsen til at læse udi en gammel Psalter.

Ugelspegel havde stor Attraae eller Længsel, før han kom til Erfurt den Tid han havde udrettet den store Skalkhed i Prag, thi han var besværgendes, at de skulle komme efter hannem. Men den Tid han kom til Erfurt, og der var et høyt berømt Universitet, der slog og Ugelspegel sine Breve op, og de ginge tilsammen i Universitetet, thi de havde hørt meget af hans Listighed, og raadsløge med hverandre hvad de ville fremsige paa det at de skulle ikke gaae dem, som det gif dem i Prag, de der vare stode med skamme igien, da bleve de saa overens med hverandre, at de ville faae Ugelspegel et Åsen at lære, thi der ere mange Åsen i Erfurt baade Unge og Gamle. Da spurde de Ugelspegel ad og sagde til hannem: Magister, I have slaget faste ilge Breve op, hvorledes I ville hvert besynderlig Creatur lære at læse inden kort Tid eller faae Da-

ge, og saa ere de Herrer af Universitetet her, og ville
 faae eder et Alsen at lære, og tænkte I at I kunde læs-
 re hannem at læse, Ugelspegel sagde ja, men jeg maa
 have Tid dertil, fordi det er et ufornuftigt Dyr,
 dermed vare de vel tilfreds at det varede tyve Aar.
 Da tænkte Ugelspegel, vi ere tre, doer Rector saa
 er jeg fri, doer jeg, hvem vil mane eller kræve mig,
 doer min Discipel, saa er jeg og frie igien, der med
 tog han Alsenet an, og det galt om fem hundrede
 gammel Skof, derpaa gav de ham nogle Penge,
 dermed tog han det Alsen til sig og drog i et Herberg
 kaldes Tornier, og paa den Tid var der en underlig
 Bert, derfor bestillede han sig en Stald alleene til
 sin Pebling og fik en gammel Psalter, den lagde
 han for Alsenet i Krybben, og mellem hver Blad
 lagde han Havre, det fornam Alsenet, og fastede
 hvert Blad op for sig selv med Munden alt efter
 Havren, og naar han ingen Havre meere fandt
 imellem Bladene, da raabte han, I A I A, den
 Tid Ugelspegel formærkte det af Alsenet sin Discipel,
 da gik han til Rector og sagde, Herr Rector, naar
 vil I engang see hvad min Pebling gjør, Rector
 sagde, kiære Mester, vil han og tage ved Værdom,
 Ugelspegel sagde, han er af overmaade grov Art og
 Natur, og er saare svar at lære, dog haver jeg med
 stor Glid og Arbejde kommet det saa vit, at han kun-
 de nævne nogle Vocaler. Er det saa I ville gaae
 med mig saa skulle I det høre og see. Men den gode
 Pebling havde fastet i tre Dage. Der Ugelspegel
 kom med Rector og nogle Magister og lagde han
 Alsenet eller sin Pebling en nye Bog fore, da saa snart
 som han den fandt i Krybben, da fastede han Bla-
 dene hid og did, og leedte efter Havre, og den Tid
 han fandt ingen, begyndte han at raabe med høi

Rost, 3 A, 3 A. Da sagde Ugelspegel, Fiære
 Herrer, horer de to Vocaler 3 og A, dem kan
 han nu, jeg haaber han skal blive god, i det døde
 Rector en stærket Tid derefter, da raabte Ugelspegel
 sin Pehling og lod hannem gaae, som hans Natur
 var vant ved, dermed drog Ugelspegel bort med Pen-
 ningene, som han annammede, og tænkte, skal du
 gjøre alle de Alsen viise i Erfurt ere, det vil meget
 koste paa dit Liv, og han gad ikke heller vel gjort det
 og lod dermed saa blive.

Den 30 Historie.

Hvorledes Ualspegel til Saaerhusen udi
 det Land til Dyringen toede Qvinders gamle
 Skindfortæler, da ville gjøre dem nye.

Ugelspegel kom i det Land til Dyringen, udi en
 Landsby, som heed Rugestrutin, og bad om
 Herberge, da spurde Vertinden hannem ad, hvad
 han var for en Svend? Ugelspegel sagde, jeg er ingen
 Einbedsvend, men jeg plejer at sige Sandheden,
 Vert

Bertinden sagde, den laaner jeg gierne Huus, og er
 den saare kjær, som siger Sandheden. Da begyndte
 Ugelspegel at see sig om, og saae at Bertinden var
 skeel og sagde, Skelle Hviippe, Skelle Hviippe, hvor
 skal jeg sidde, og hvor maae jeg legge min Sef og
 min Stav, da sagde Qvinden, ach det du faaer
 Ulykke, aldrig har nogen brydet mig at jeg er Skelle,
 Ugelspegel sagde, kiære Qvinde, skal jeg altid sige
 Sandheden, da maae jeg intet tie. Bertinden var
 dermed tilfreds og loe her ad, der Ugelspegel havde
 ligget der en Nat, begyndte han at tale med Bertin-
 den hvorledes han kunde toe gamle Skindkiortler,
 der behagede Qvinden vel og bad hannem, at han
 ville toe hendes Skindkiortler, saa ville hun sige Na-
 boerne det, at de skulle alle bære hannem deres
 Skindkiortler, at han dem og skulle toe, Ugelspegel
 sagde ja. Da samlede hun Naboerne tilfammen og
 hver havde sin Skindkiortel; Ugelspegel sagde, I
 maa have Mælk, da længdes Qvinderne, og de havde
 stor Lust til de nye Skindkiortler, og hente all de-
 res Mælk, som de havde i deres Huus. Da satte
 Ugelspegel tre Kiedler paa Ilden, og lod Mælken deri
 og Skindkiortlerne med og lod dem syde tilfammen,
 som hannem vel tykte at de havde nok, da sagde han
 til Qvinderne, I maae hente mig ungt hvidt Linder-
 Træ og drager det af i det I komme igien, saa vil jeg
 tage Skindkiortlerne op, thi de ere nok sødne, og siden
 vil jeg toe dem ud, dertil maae jeg have de Træ, da
 ginge Qvinderne velvillig hen at hente Træ og de-
 res Børn løbe med dem siunge og sprunge A ha, go-
 de nye Skindkiortle, A ha, gode nye Skindkiortle, da
 stod Ugelspegel og loe og sagde, Skindkiortlerne ere
 ikke endda reede, men den Tiid de vare i Sko-
 pen, da stod Ugelspegel Skindkiortlerne ned i

Riedelen, og lod den saa staae, og gik fra Lands-
byen og skal endnu komme igien og tage Skind-
fiortlerne. Da kom Qvinderne igien med Vinde-
træet, og funde Ugelspegel ikke, og de meente ikke
at han var borte, da ville enhver have deres
Skindfiortel ud af Riedelen, da vare de skiort
bortsødne at de faldt fra hverandre, da lod de
Skindfiortlerne blive, og meente han skulle kom-
me igien, men Ugelspegel takkede Gud, at han saa
var kommen derfra med Lempe.

Den 31 Historie.

Hvorledes Ugelspegel drog omkring med
et Døde-Hoved, at bestrnge Folket
med for en Helligdom.

Ugelspegel var bekiendt i alle Lande med sin Skalk-
hed, og hvor han havde engang været, did
kom han ikke igien, uden det var saa, han forklæd-
de sig, saa at de kiendte hannem ikke, derfor at gaae
ledig funde han intet nære sig, men var et frit
Mod

Mod fra hans Ungdom, havde saaet Penge nok for allehaande Kogespill, den Tid hans Skalkhed var bekiendt udi alle Lande, saa at hans Næring gik tilbage, da tænkte han hvad han skulle begynde, at han kunde overkomme Gods og intet giøre, thi han saae vel, at mange ginge ledige, havde bedre Dage end mange med suurt og svart Arbejde, og gav sig ud for en Stationiiter, og soer omkring Landet med Helligdom og forklædre sig udi en Degne-Riortel, ligesom han havde været en Præst, og tog en Folke-Pande eller et Folke-Hovet og lod den beslaae med Sølvs og kom i det Land Pommern, der som Præsterne ere mere i Olfkanden end de prædike, og naar som der var i en Landsbye nogen Kirkevielse, Bryllup, eller nogen anden Forsamling af et Landskab, da gjorde Ugelspegel sig reede og gik til Sogne-Præsten, og bad hannem at han maatte prædike, thi han ville forkynnde Bønderne den Helligdom, at de skulle lade dem bestrøge, og hvad Offer som han finge, det ville han give Præsten helten. Denne lærde Præst var dermed vel tilfreds, at han kunde saae Penninge, og den Tid det allermeste Folk var udi Kirken, da gik Ugelspegel i Prædikestolen, og sagde dem noget om det gamle Egteffab og drog det nye Egteffab deri med Arken og det gyldene Kar, der som Himmels Brød laae i og svarede dertil, at det var den første Helligdom, undertiden sagde han om Brandonis Hoved, som havde været en hellig Mand, det Hoved som han der havde, som var ham befalet, dermed at sanke tilsammen, at bygge en nye Kirke op med, og det skulle være med reent Gods, og ved sit Liv maatte han intet Offer tage af nogen Qvinde som havde brudt sit Egteffab, og hvilke saadanne Qvinder ere, de skulle staae stille, men ey det saa, at

de

ofte mig noget, som er skyldig, og have brudt deres
 Ægteskab saa tager jeg det ikke, thi de blive bestien-
 met for mig, det maa I vide at rette eder efter, og
 lod saa Folket kysse Hovedet, thi det kan vel see,
 at det hvor været en Vande af en Smed, og haver
 den taget paa en Kirkegaard, og dermed gav han
 Bønder og Bønder. Qvinder Betsignelsen og gif
 fra Prædikestolen til Alteret at staae, da begyndte
 Præsten at sninge, og ringe med de smaae Klokker,
 da ginge baade onde og gode Qvinder op til Alteret
 med deres Offer og trængdes ved Alteret som var i
 et ont Rygte, og de som vare noget meere, de ville
 være de første med deres Offer, da tog han Offer
 baade af Onde og Gode, og forsmaaede ingens,
 og de eenfoldige Qvinder troede paa hans listige
 skalkagtige Sag, og de meente, at hvilken Qvinde
 som havde staaet stille, den var ikke from. Desli-
 geste, at hvilken Qvinde som ingen Penning havde,
 hun ofrede en Gylden eller en Sølv-Ring, og den
 eene gav agt paa den anden, om de ogsaa ofrede,
 og hvilken som ofrede, den meente hun havde sit
 Ægteskab bestandigt, og hendes onde Rygte der-
 med borttaget. Der vare og nogle som ofrede to
 eller tre Gange, paa de at Folket skulle see, at de
 vare komne af deres onde Rygte, men Ugelspegel fik
 det skønneste Offer, som aldrig var før hørt, og den
 Tid han havde taget Offeret bort, bød han ved
 Band, alle dem som have ofret hannem, at de
 skulle ikke omgaaes med Skalkhed, thi de vare
 derfor fri. Saaledes bleve Qvinderne alle from-
 me. Og hvor Ugelspegel kom, der prædikede han,
 derfor blev han riig, og Folkene holdte hannem
 for en from Prædiker, saa mesterlig kunde han
 bedrive et Skalkhed.

Den 32 Historie.

Hvorledes Uagelspegel gjorde det at Skarv-
vagten udi Nørnberg fulde i
Vandet.

Den Tid Ugelspegel havde vidt vandret med sin
Helligdom, og havde bedraget mange Folk,
thi han var meget konstelig udi Skalkhed, da kom
han til Nørnberg, og ville der fortære sine Penge,
som han havde fortient med sin Helligdom, der
han havde ligget der en Tid lang, og havde seet
all Leylighed, kunde han af sin Natur ikke lade,
at han jo og maatte giøre Skalkhed der, og saae
at Skarvagtens havde store Rum, som var giort
af Dæler ligesom en Kiste, og de stode under
Raadhuset, da saae Ugelspegel at de laae og sov i
Harnisk, og Ugelspegel havde vel lært at gaae i Stie
og Stræde, og besynderlig havde han den Stie og
det Stræde vel merket ved Søe-Torvet og Lillehu-
set, der som det er ont at gaae over om Natten naar
mangen god Pige skulle hente Viin om Natten,
blev

blev hun der forrasket, ligervis gif det ogsaa med
Ugelspegels Skalkhed. Den Tid Ugelspegel for-
nam, at Folket var altsammen i Senge og det var
gandfke stille paa Gaden, da gif han hen til Broen,
som ligger ved Søe-Torvet til Nørnberg, og brød
der tre Dæler af, og fastede dem i Aaen, som kal-
des Begnes. Siden gif han for Raadhuser og
begyndte at bande, og hug i Steenene paa Gaden
med et gammelt Sverd, saa at der fløy Zid ud af
Steenene. Den Tid Bægterne det hørde, vare
de strax op og løbe efter hannem, Ugelspegel løb hen
til Søe-Torvet, og kom med stor Rød til den
Stæd, der som han havde brudt de tre Dæler af,
men han behjalp sig hvor han kunde, at han kunde
komme over Broen, men den Tid han var over
Broen, begyndte han at raabe med høy Røst og
sagde: Ho, ho, hvor bliver nu I forbandede
Skalk og Forræddere, den Tid Bægterne det
hørde, løbe de hannem hasteligen efter, saa at hver
ville være den første, i det faldt den eene efter den
anden i Aaen, som kaldes Begnis, og Huller som
de fulde igiennem, var saa snever, saa at somme
sloge Mundene i ru. Da begyndte Ugelspegel atter
at raabe: Ho, ho, kommer I ikke endnu løbendes,
i Morgen uiler mig meere efter, til dette Bad havde
I vel kommet tilig nok i Morgen, der faldt den eene
sit Been i ru, den anden sin Arm i ru, den tredie et
Hull i Hovedet, saa at ingen kom dersfra, at han
havde jo faaet Skade. Den Tid han havde fuld-
kommet dette Skalkhed, blev han ikke længe i Nørn-
berg, og drog dersfra, thi han var ræd, at de skulle
have faaet at vide, at han det havde giort, thi
de af Nørnberg havde ikke taget det op for en
Skient.

Den

Den 33 Historie.

Hvorledes Ugelspegel aad for Penninge
til Bamberg.

Med Lystighed fortiente Ugelspegel Penninge til Bamberg, den Tid han kom fra Nørnberg, og han var saare hungrig, og kom i en Bertindes Huus, som heed Frue Konigin, som var en meget lystig Bertinde, og bad Ugelspegel være velkommen, thi hun saae vel paa hans Klædesid, at han var en underlig og sælsom Giest; den Tid man skulle æde om Morgenen, spurgte Bertinden hannem ad, om han ville sidde til Bords, og saae Mad for Penninge, eller han ville æde for en Penning eller to, Ugelspegel svarede, at han var en fattig Karl, og bad hende, at hun ville give hannem noget Mad for Guds skyld: Bertinden sagde, min kære Ven, i Riidmager Boderne kan jeg intet saae forgieves, jeg maae alt give Penninge, derfor maae jeg alt have Penninge for Mad og Dll. Ugelspegel svarede og sagde, kære Hustrue, det tien mig vel at æde og drikke for Penninge, Kvinden sagde, ved Huusbondens Bord maae du æde for fire og tyve Penninge, og hos det nederste Bord for atten Penninge, og hos det Bord som Arbejds Folket sidder, der maa du æde for tolv Penninge. Ugelspegel blev glad og sagde, de meeste Penninge jeg kan fortjene det er mit beste, og sætte sig ved Herrens Bord og fik sig vel Mad, den Tid han havde ædt et got Maaltid, bad han Bertinden at hun skulle skille sig ad med hannem, thi han maatte for Armodis skyld vandre. Kære Giest, sagde Bertinden, giv mig for dit Maaltid fire og tyve Penninge, og gaf saa hen din Ven, det dig Gud bevare

bate, ikke saa klare Bertinde, sagde Ugelspegel. J ere mig fire og tyve Penninge skyldig for mit Arbejde, thi J sagde mig, hvorledes jeg skulle æde og drikke for fire og tyve Penninge, det haver jeg fuldkommet, og fortient saa mange Penninge, thi det haver været mig suurt og hart nok, og jeg aad at Sweden sprang mig udaf Panden, som det skulle have kostet mit Liv og Levner, paa det sidste gad jeg ikke meere ædt. Bertinden sagde, faer hen min kiære Gæst, det skal være dig skienkt, kom ikke igjen.

Den 34 Historie.

Hvorledes Ugelspegel kom til Rom, at see Paven, og Paven holdt hannem for en Rættere.

Som man pleyer at sige, at en from Mand drog til Rom, duplex Requiam igjen kom, Ugelspegel tænkte og engang, at drage for Lyst skyld til Rom at forsøge sin Skalkhed, og kom i et Herberg til en Enke, hun spurde hveden han var kommen, og hvad han havde at bestille her i Rom, thi han var en Sæker? Da sagde Ugelspegel, jeg er hidkommen, at jeg ville gierne tale med Paven. Min kiære Ven, sagde Bertinden, jeg er her fød og baaren, enddog kan jeg ikke komme i Tale med hannem, hvorledes ville J det komme afsted, jeg vil give hundrede Ducater dertil, at jeg kunde med Lempe komme hannem til Ords. Kiære Bertinde sagde Ugelspegel, om det var saa, at J kunde komme i Tale med hannem, ville J give mig de hundrede Ducater? Da lovde Kvinden hannem de hundrede Ducater, om han det kunde komme afsted, men hun tænkte at det var umueligt at han skulle komme i Tale med Paven. Efterdi at Pa-

ven

den maatte i hver fjerde Ugesige Messe udi et Capel,
som heed Jerusaleem til Sanct. Johannes Batiscan,
da forespurde Ugelspegel sig, den Tid Tiden kom;
og trængde sig ind udi Capellet, saa at han kom ind
for Paven, som han stod og sagde Messen; Og
den Tid han læste Sacramenter op, og læste Bel-
signelse over Folket, vendte Ugelspegel sig om og
vendte Ryggen til Alteret. Det blev Paven strax
sagt efter at Messen var ude, da sendte Paven strax
Bud efter Ugelspegel, og den Tid Ugelspegel kom,
spurde Paven hannem ad, om han var en Chris-
sten, Ugelspegel svarede ydmygeligen ja, da spurde
Paven hannem videre, hvad haver du for en Trøe?
Ugelspegel svarede, den samme Trøe min Vertin-
inde haver, og nævnede hendes Navn, og Vins-
den blev hent, og blev hende sagt, at hun skulle
gaae til Paven, og Paven spurde hende ad, hvad
for en Trøe at hun havde? Vertinden sagde, at
hun havde den christelige Trø, og holdt alt det som
udi den christelige Kirke blev forbudet eller tilladt.
Og Ugelspegel stod der hos og holdt sig gandske al-
vorligen i største Ydmyghed og Andagt, og sagde:
Allernaadigste Fader, den samme Trøe haver jeg
ogsaa. Paven sagde, hvorforsø vendte du Ryg-
gen til Alteret udi den tiende Messe. Ugelspegel
svarede, hvorledes han var en armt og grov Synde-
re, og var ikke værdig til at gaae til Skrifte, eller
see Sacramentet. Med saadan Snak lod Pa-
ven Ugelspegel gaae, og Ugelspegel gik til sit Her-
berg, og krævede Vertinden de hundrede Ducat-
ter, som hun maatte give hannem. Men Ugelspe-
gel blev en Skalk som tilforn, og havde intet for-
bedret sig af den Romerske Kæyse.

Den 35 Historie.

Hvorledes Ugelspegel bedrog nogle Jøder
til Frankfurt am Mayn for tusinde Gyl-
den, thi han solte dem Skarn for
Prophete: Bær.

En Skalk maae skuffe og bedrage en anden: Et
gervius skeede og de bedragelige Jøder til
Frankfurt. Der Ugelspegel var kommen fra
Rom og til Frankfurt udi Markedet, besaae han
den Handel udi den gandske Stad, og kom til
en stærker Mand, som var vel klæd, som havde
ført Bisam udaf Alexandria, og solte den overmaa-
de dyr. Da tænkte Ugelspegel, jeg er og en stærk lad
Skalk, som ikke gierne arbender, kunde jeg saa læs-
telig nære og føde mig, saa ginge det mig vel, der
paa laae han og speculerede den gandske Nat, i det
samme stak hannem en Poppe mellem hans Been,
den tog han efter, og fik nogle klattet Korn imel-
lem Beenene, der maatte man see et groft Stykke
tænkte Ugelspegel, den Mand som kaldes Verulvand-
ro, fra hannem kommet Bisam. Den Tid
Ugelspegel stod op om Morgenene, kiøbte han graat
og rødt Sindal, og bandt Bahrene derudi, og
kiøbte andet Specerie der til med, og rettede der-
med en Kram op, og der komme mange Folk til
Ugelspegel, de saae og spurde efter underlige Bahre.
Men Ugelspegel ville ingen svare, til saa længe,
der komme tre rige Jøder til hannem og spurde
Ugelspegel hvad det var for Bær. Da sagde Ugels-
pegel, at det var de rette sande Prophete: Bær, det
skulle de fornemme i Sandhed, naar de forsøgte dem.
Jøderne vendte dem snart om, og taledes til hveran-
dre hemmelig, paa det sidste sagde den ældste Jøde,
af disse Bær maatte vi vel have paa det vi kunde
vide,

ride naar vor Messias skulle komme og raadsløge saa med hverandre, at og ville købe de Bahre op allesammen. Da ginge de atter til Ugelspegel de spurde ham ad, hvad vil du have for et af de Bør med et Ord, Ugelspegel tænkte, sandelig som mine Bahre ere, saa har jeg og Købmænd, men Jøderne kiendte disse Bisam vel, og sagde til dennem jeg vil give eder et for tusinde Gylden, og ville I Hunde ikke give mig saa meget der for, saa pakker eder bort, og lader mig mit Skarn staa. Paa det at de uden Beede, maatte bekomme af de Bahre, da talte de hannem strax Penninge til, og annamte mede der for et Prophete-B  r. Strax derefter lode de alle Jøderne tilf  ge at komme i deres Synagoga. Da opstod den ældste Rabbi, og sagde, at de skulle alle bede og faste i tre Dage, thi der var efter Guds Billie kommet Prophete-B  r, da skulle een af dem tage et i Munden og undervise og trøste dem om Messia: Men tre Dage derefter to Isaac et Bør i Munden med stor Reverentz. Da spurde Moses hannem, fi  re Isaac Guds Tienere, hvor smager det dog: Han svarede, viere bedragne af den Gief, det er ikke andet end Folke-Skarn. Da bedyndte alle Jøder at smage af de Prophete-B  r, da kiendte de det forst, der de saae det Træ som var opvoret med B  rrene, hængde ved, at de vare skuffede. Men Ugelspegel var da alt borte, stemmede og demmede, den stund Jødernes Penge varede.

Den 36 Historie.

Hvorledes Ugelspegel købte Høns til Qvedlingborg og satte Qvinden Hanen til Pant for Penningene.

Folkene vare ikke i gammel Tid saa skalkagtige, som de nu er, beshynderlig Bønderne. Paa en Tid kom

Ugelspegel til Qvedslinborg, og der var paa den Tid
 Marked og Ugelspegel havde intet at Kiøbslaas med:
 thi at ligesom han fortiente Penge, saa ginge de
 bort igien. Da tænkte han derpaa, hvorledes han
 kunde overkomme Penninge at fortære, i det sad
 der en Bonde-Qvinde paa Torvet, og havde en
 Kurv med Høns og en Hane fall. Ugelspegel
 spurde hende hvad et par Høns galt? Hun sv-
 arede Ugelspegel, parret for to Stephans Grosken.
 Ugelspegel sagde, ville I ikke give bedre Kiøb,
 hun sagde nej, i det tog han Kurven med Høns-
 sene, og gik til Borg-Vorten. Da løb Qvin-
 den efter Ugelspegel og sagde Kiøbmand, hvorle-
 des kan jeg det forstaae, vil du ikke betale mig
 Hønsene. Ugelspegel sagde: Jo jeg er Abbedis-
 sens Skrivere. Qvinden sagde, jeg passer der
 intet paa, vil du have Hønsene, saa betal mig
 dem, jeg haver intet at skaffe med Abbedissen, min
 Fader haver mig saa lært, at jeg skal ikke nogen
 sælge eller borge noget, som man skal neye eller
 bukke for, derfor betal mig Hønsene. Ugelspegel
 sagde I ere meget lidet troendes, men paa det at I
 skulle være vis paa eders Betaling, saa tager denne
 Hane til Pant, til saa længe jeg bær eder Kurven
 med Pengene igien. Den gode taabelige Bonde-
 Qvinde tog sin egen Hane til Pant, men hun blev
 bedragen, thi Ugelspegel blev slet og aldeles borte.

Den 37 Historie.

Hvorledes en Præst af hove Egelsheim aad
 Pølse fra Ugelspegel.

Den Tid Ugelspegel var til Hildesheim, og kiøbte
 sig en god rød Pølse, og gik dermed hen til
 Egelsheim, der var Ugelspegel vel kiendt med
 Præsten, og det var om en Søndags Morgen. Da
 sag-

sagde Præsten otte Messe, paa det han snart ville
faae Mad, da kom Ugelspegel udi Præstens Huus
og bad Kielderinden, hun ville fuge ham en Pølse,
Kielderinden sagde ja. Ugelspegel gik udi Kirken,
da var første Messen ude, og den anden Præst

begyndte Høymessen, den hørde Ugelspegel altsam-
men ud, imedens var Præsten gaaet hjem, og sag-
de til Pigen er ikke en Mad reede, at jeg kan faae
et bißken at æde? Kielderinden sagde her er endnu
ingen Mad rede. uden en rød Pølse, den bar Ugel-
spegel hid, som han vil æde naar han kommer af
Kirken. Præsten sagde, tag hid Pølsen jeg vil
æde et stykke af hende, Pigen fik hannem Pølsen,
den smagte Præsten saare vel, at han aad
den op altsammen, og sagde ved sig selv, signe
mig nu Gud, den haver vel smaget mig, og sagde
til Pigen: Giv Ugelspegel Flesk og Kaal at æde,
som hans Art er. Strax der Messen var ude gik
Ugelspegel til Præstens Gaard igien, og ville æde
sin Pølse, da bad Præsten hannem at være
vel

velkommen, og takkede hannem for Pølsen og sagde hvor hun havde smaget hannem saa vel, da satte de for Ugelspegel Glesk og Raal, men Ugelspegel taugde stille, og aad hvad der var kaaget, og gik om Mandagen bort, da raabte Præsten efter Ugelspegel og sagde, hør du Ugelspegel, naar du kommer igien, saa bær to Pølser med dig, een til mig og een til dig, og hvad du giver for dem, det vil jeg give dig igien og saa vil vi rettelig stemme." Ugelspegel sagde ja Herre, det skal see, og gik tilbage igien til Hildesheim, det gik efter hans Billie, at en Skindere havde en død Soe, førde den hen til Ratterkølen, der bad Ugelspegel Skinderen, at han ville giør hannem to Pølser af den døde Soe, og Ugelspegel talte hannem strax Penninge til, og Skinderen gjorde det, da tog Ugelspegel Pølserne, og halv kog e dem, som man pleyer at giøre ved Pølser: En anden Søndag kom Ugelspegel igien til Egelsheim, og kom atter der Præsten var i Kirken at siige første Messe, da gik Ugelspegel i Præstens Gaard, og bar atter Pølserne til Kielderinden, og bad hende, at hun ville stige hām dem paa en Rist, thi Præsten skal have een, og jeg den anden, og gik dermed i Kirken, og hun stegte Pølserne. Men den Tid Messen var ude, blev Præsten Ugelspegel vaer, og gik strax af Kirken og hjem til sin Gaard, og sagde: Ugelspegel er her, haver han og baaret Pølserne hid; Hun sagde ja, de ere strax begge stegte, og tog den eene af Gloerne, og var Lynsten til at æde Pølsen. Kelderinden og Præsten sadte dem begge tilsammen, og aade Pølserne, da begyndte Munden at skummes, i det kom Ugelspegel af Kirken, da saade Præsten til Ugelspegel, hvad er det for Pølser du haver baaret hid? See hvorledes min

min og min Kiøderindes Mund skummer. Ugelspe-
 gel toe og sagde, Gud signe eder, det er skeet alt ef-
 ter eders Billie, som I selv raabte efter mig, at jeg
 skulle hente eder to Pølser, og at I ville æde af dem,
 at Munden maa skummes, men den Skummen
 agter jeg intet, om her ikke kommer et Snydende ef-
 ter, jeg troer det skal vel snart komme herester. Thi
 de Pølser ere gjorde af en selv død Soe, derfor
 maatte jo det Kiød vel færdes, deraf kommer det
 at eders Mund saa skummes, Kiøderinden begyndte
 at galke, og spyede ret over Bordet, desligeste og
 Præsten, da sagde Præsten til Ugelspegel, gik strax
 ud af mit Huus din forbandede Skalk, og han
 fik en Knippel, og ville have slaget Ugelspegel:
 Ugelspegel sagde, det staaer ingen frommer Mand
 vel, thi I bad mig selv at jeg skulle hente eder Pøl-
 serne, og I have ædt dem begge, betaler mig de to,
 jeg vil intet tale om den tredje. Præsten var vred
 og sagde, du skulle selv havde ædt de raadne Pølser.
 Ugelspegel sagde, jeg haver ikke stoppet dem udi
 eders Liv, uden eders egen Billie, jeg gad ikke ædt
 af de Pølser, men den første havde jeg vel gidet
 ædt, den have I ædet uden min Billie, og sagde,
 du gamle Præst, Adieu god Nat.

Den 38 Historie.

Hvorledes Ugelspegel aftalede Præsten sin
 Hest, med falsk Skriftemaal.

Ond Skalkhed lod Ugelspegel sig ikke fortryde, til
 Rissenborg i den Landsbye sadde Bønderne
 til Tings. Der boede og en Præst som havde en smuk
 Pige og dertil med en smuk subtilig lystig Hest, den
 havde Præsten begge meget kjær, Hesten saavelsom
 Pigen. En Tid var Hertugen af Brunsvig paa

den Tid i Rissenborg, og havde ladet bede Præsten med nogle Mænd, at han maatte faae hans Hest, han ville give hannem derfor, saa at han skulle vel nøyes. Men Præsten sagde altid nej for Gnrsten om Hesten, og Gnrsten torde ikke heller lade tage

Hesten fra hannem; thi at Rotten var under det Brunsvigiske Raad. Det samme havde Ugelspegel vel hørt og forstaaet, da sagde Ugelspegel til Gnrsten; Naadige Herre, hvad ville I skænke mig, om jeg kan flye eder den Hest fra Præsten, Hertugen sagde, kands du det giøre, saa vil jeg give dig denne Riortel som jeg haver paa mig, og han var af rødt Cammelot, og stueket med Perler. Det bejaede Ugelspegel, og reed fra Wolsfenbyttel, og til Landsbyen til Præsten, de bad om Herberge, og han var vel kiendt med Præsten, thi han havde tidt og ofte været hos hannem. Der han havde været der i tre Dage, skikede Ugelspegel sig ligesom han havde været syg, og stonde høyt, og lagde sig ned, Præsten og hans Pige

Pige var reede, og vidste ingen Raad hoor det
 skulle have sig med hannem, paa det sidste blev
 Ugelspegel saa syg, at Præsten sagde til hannem, og
 formanede hannem, at han skulle lade sig skrifte og
 tage Guds Regenie til sig. Ugelspegel var dermed
 vel tilfreds, og eftersom han ville høre hans Skrif-
 temaal, da udspurde han hannem i det skarpeste, og
 da sagde Præsten, at han skulle betænke sin Siæl,
 og forvare sig at Gud ville give hannem sine Syn-
 der til, thi at han havde i alle sine Dage bedrevet
 mange eventhyrlige Stykker. Ugelspegel sagde meget
 Frankeligen til Præsten, han vidste intet meere at han
 havde gjort uden en Synd, den torde han intet
 skrifte for hannem, man skulle hente hannem en an-
 den Præst, den vil han skrifte for, og Ugelspegel
 sagde: om det var saa, at jeg aabenbarede mine
 Synder for eder, da var jeg berygtendes, at I der-
 fore skulle blive vred. Den Tid Præsten det hørde,
 da meente han, at der var noget besynderligt skult
 under, det ville han gierne vide, thi Præsterne
 ere dog meere næsevilde end andre Folk. Kiære
 Ugelspegel, sagde Præsten, jeg kan ikke flye
 dig en anden Præst hid saa snart, thi det er saa
 langt borte, og om du døde i den samme Stund,
 da havde du og jeg for Gud stor Skyld, om du
 derudi blev forsonnet, og siig mig det sagtelige,
 dine Synder skulle ikke være saa svære eller store,
 jeg vil løse dig deraf, eller hvad hjælper det mig,
 at jeg bliver vred, jeg tør dog ikke røbe Skrifte-
 maal. Ugelspegel sagde, vel an, saa vil jeg skrifte
 det for eder, thi det er end ikke saa svært en Synd,
 men jeg er ræd, at I skulle blive vred, for det gik
 der eder paa. Da længdes Præsten end meere,
 førend at han kunde det faae at vide, og spurde

Ugelspegel, om han havde stiaalet noget fra hannem, eller gjort hannem nogen anden Skade, at han ville skrifte det for hannem, han ville give hannem det til. Ach Kiære Herre, sagde Ugelspegel, jeg veed at i bliver vred derfor, thi jeg føler og frygter, at jeg maae snart skilles fra denne Verden, derfor vil jeg sige eder det. Kiære Herre, sagde Ugelspegel, jeg har ligget hos eders Pige. Præsten sagde hvor tit haver du dette gjort? Ugelspegel sagde, ikkun fem Gange, da tænkte Præsten det skal du faae fem Skam fore, og afløste hannem strax og gif i Kammeret, og Præsten bad Pigen, at hun skulle komme til hannem, og spurde hende, hvi hun havde ligget hos Ugelspegel? Kielderinden sagde nej, det er Løgn, Præsten sagde alt haver han det skriftet for mig, og jeg troer det vel, hun sagde nej, Præsten sagde ja, og fik en Kiep, og slog hende brun og blaae, men Ugelspegel laae i Sengen, loe og tænkte ved sig selv, nu vil det blive got, og laae saa den gandske Dag, og om Natten derefter blev han til pas og stod op om Morgenens tidlig, og sagde, det er bedre med mig, og er vel tilpas, jeg maae i et andet Land, I maae regne hvad jeg har fortæret. Præsten regnede med Ugelspegel, og Præsten var saa forstyrret i sit Sind, at han vidste ikke hvad han gjorde, tog Penge, og dog ingen, og var dermed tilfreds, at han ikkun drog sin Kaas, desligeste og Kielderinden, thi hun fik Hug for Ugelspegels skyld. Da var Ugelspegel rede og vilde gaae. Ugelspegel sagde Herre, I skulle komme ihu, at I have rovet Skriftemaal, jeg vil hen til Halberstat til Bispen og sige hannem det om eder. Da forglemte Præsten sin Brede, den Tid han hørde, at Ugelspegel ville komme hannem i Tynge, da bad han

Ugel-

Ugelspegel med stor Alvorlighed, at han ville tie det som var Fred i Hastighed, han ville give hannem tyve Gylden, om han ville ikke forklage hannem. Ugelspegel sagde nej, jeg vil ikke tage hundrede Gylden for at tie. Præsten bad Pigen at hun skulde spørge Ugelspegel ad, hvad han skulde give hannem, det skulde han saae. Paa det sidste sagde Ugelspegel, vil han give mig sin Hest, men Præsten havde Hesten saare kjær, og havde heller givet Ugelspegel alt sit Boeskab, end sin Hest, og maatte miste hannem uden hans Billie, thi hans Nød og Trang nødte hannem dertil, og gav Ugelspegel sin Hest. Dermed reed Ugelspegel Præstens Hest til Bollenbyttel, og der stod Hertugen paa Broen, og saae at Ugelspegel kom ridendes med Hesten, da begyndte strax Fyrsten at drage Kiortelen af, den han havde lovet Ugelspegel, og sagde, see der min kiære Ugelspegel her er den Kiortel, som jeg haver lovet dig, i det sprang Ugelspegel af Hesten og sagde, naadige Herre, det er eders Hest, og det var Hertugen en stor Tak, og Ugelspegel maatte sige Hertugen hvorledes han fik den Hest fra Præsten. Da begyndte Fyrsten at lee, og var glad at han fik Hesten, og Fyrsten gav Ugelspegel en anden Hest til Kiortelen. Siden derefter blev Præsten meget bedrøvet for sin Hest, og slog sin Pige tit og ofte derfor, saa at Pigen løb fra hannem, saa blev han dennem begge qvit.

Den 39 Historie.

Hvorledes Ugelspegel gav sin udi Tieneste for en Smede-Svend, og hvorledes han var Smedens Belg i Gaarden.

Ugelspegel kom ved Rostok udi det Land Meselenborg, og gav sig ud for en Smede-Svend.
Den

Den samme Smed havde altid et Ordsprog, til den Svend som skulle blæse med Bælgene, sagde han gierne: Ha, ho, følg efter med Bælgene, i det stod Ugelspegel paa Bælgene og blæste, da sagde Smeden til Ugelspegel med haarde Ord, Ha,

ho, følge mig efter med Bælgene, og Smeden gik i Gaarden, at lade sit Band, da tog Ugelspegel den eene Bælg paa sin Bag, og fulgte Smeden efter, og sagde Mester her er den eene Bælg, hvor skal jeg gjøre af den, jeg vil hente den anden strax efter, da begyndte Smeden at see sig om, og sagde, Fiere Svend, jeg meente ikke saa, men gik hen, og læg den Bælg paa den samme Sted som du togst den, det gjorde Ugelspegel, og bar den strax bort som han tog den. Da tænkte Smeden, hvorledes han kunde betale Ugelspegel igien, og raadsløg med sig selv, hvorledes han ville i fem Dage lang, opstaae hver Midnat, og vække Svennene op at arbeide. En Tid vækkede han Svennene op og lod dem smede. Da sagde Ugelspegels
 Stal:

Staldbroder, hvad tænker vor Mester, at han væk-
ker os saa tilig op, han pleyer det ikke at giøre. Ugels-
spegel sigde til sin Staldbroder, vil du som jeg, saa
vil jeg spørge hannem ad, hvi han vækker os tilig op,
han sagde ja. Da sagde Ugelspegel, kære Mester,
hvor gaaer det til, at I vækker os saa tilig op, og helst
mod Midnat, Smeden sagde, jeg pleyer altsaa at
giøre med de første nye komne Svenne, de skulle udf-
otte Dage ikke længer ligge end til Midnat, da
taugde Ugelspegel stille, og hans Staldbroder torde
intet tale derom. En anden Nat derefter, vakte
Smeden dem atter op igien, da gif Ugelspegels
Staldbroder i Smeden at arbejnde, da tog Ugels-
spegel Dynen og bandt hende bag paa sin Ryg, i
det at Jernet var vel heed, saa kom Ugelspegel lø-
bendes ned af Loftet og til Smedestæden og tog en
Hammer og slog til med saa at Gnisterne fløj i
Dynen, da sagde Smeden, hvad gjør du nu est
du nu bleven galen, maa ikke Dynen ligge, som hun
pleyer at ligge? Ugelspegel sagde Mester, I skulle
ikke blive vred? thi det er min Sædvane, at som I
sige, at jeg skal ligge paa Dynen en halv Nat, og
den anden halve Nat skal hun ligge paa mig, da
blev Smeden gandske vred, og sagde til Ugelspegel,
han skulle bære Dynen hen, som han tog den, og
sagde ydermeere til Ugelspegel gik oven udaf mit
Huus, din forbandede Skalk, Ugelspegel sagde ja,
og gif paa Loftet, og lagde Dynen, som han tog
den, og fik sat paa en Stige, og krob op paa
Stigen, og brød sig oven ud af Taget, og gif
oven paa Rygggaasen paa Stigen, og tog Stigen
og drog hannem ud til sig, og satte Stigen af Ta-
get paa Gaden og gif saa ned af Stigen, og gif
hen sin Ben. Da hørde Smeden at Ugelspegel
regierede saa paa Loftet, og gif paa Loftet, og den
am.

anden Svend med, og saae at Ugelspegel havde brudt et stort Hull paa Taget, og havde krøbet der igiennem, da blev Smeden end vredere, og leedte efter et Spyd, og løb ud paa Gaden efter Ugelspegel, men den anden Svend fik fat paa Smeden, og sagde til hannem, ikke saa Mester, lader eder ikkun sige, han haver dog intet andet giort, end I haver befalet hannem, thi I sagde, at han skulle gaae oven udaf Huset. Da lod Smeden sig sige, og hvad ville han giøre dertil, efterdi Ugelspegel var alt borte. Derefter lod Smeden bøde Taget igien, da sagde Svenden. Al saa-
dan en Mand kan man ikke vinde noget, thi hvo som ikke fiendte Ugelspegel den fiender hannem nu.

Den 40 Historie.

Hvorledes Ugelspegel smedede for en Smed
tillsammen baade Hammer og Tænger,
og hvad han kunde faae.

Den Tid Ugelspegel kom fra den Smed, da
lakkede det mod Vinteren, at det var saare
foldt og fros haart, og var en saare ond haard dyr
Tid

Tid, saa at der ginge mange ledige Karle, og Kunde
intet faae at Arbejde. Og den Tid Ugelspegel
havde ingen Penninge at fortære, da vandrede han
frem bedre, og kom til en Landsby, der boede en
Smed, og den Smed tog Ugelspegel i Tieneste for
en Smede-Svend. Men Ugelspegel havde ikke
stor Lyst dertil, at være en Smede-Svend, men den
store Hunger og kolde Vinter nødte hannem dertil,
og tænkte ved sig selv lidt hvad du lide kan, til saa
længe du kanst faae Fingeren i Jorden og gjør hvad
Smeden dig befaler. Og Smeden ville ikke gier-
ne tage hannem i Tieneste for den dyre Tid skuld.
Da bad Ugelspegel Smeden, at han ville give han-
nem Arbejde, men Smeden var en ond Mand, og
tog Ugelspegel til sig, og tænkte ved sig, i otte Dage
kan du ikke æde mig fattig. Om Morgenen tilig
begyndte de at smede, og Smeden forfuldte Ugels-
spegel med Hammeren meget haardelig, indtil man
skulle æde Middags Maaltid, og Smeden havde
et Privet i Gaarden den Tid de skulle gaae til
Bords, saa tager Smeden Ugelspegel ved sin
Haand og følger hannem til Privetet i Gaarden,
og sagde til Ugelspegel, see der, æd der, thi du sag-
de, at du ville æde hvad jeg vil give paa det at jeg
ville give dig Arbejd, og det gider ingen ædt,
derfor æd du det altsammen, dermed gif Smeden
i Huset og aad hvad han havde af det Beste, og
lod Ugelspegel staae ved Privetet, men Ugelspegel
taugde stille, og tænkte, du haver fortalt dig, og ha-
ver gjort mange saadanne Skalkhed, derfor med
den Maade som du haver udmaalt, maae du
med indtage, hvortledes vil du betale hannem
dette, det maae betales, og var Vinteren end saa
haard og kold. Ugelspegel arbejdede men flux hen
ind.

indtil Aften, da gav Smeden Ugelspegel noget at æde, thi han havde fastet den gandske Dag, men det var hannem alt i Hovedet, at han saae havde viist hannem til Privetet. Den Tid Ugelspegel ville gaae til Seng, da sagde Smeden til Ugelspegel, staae tilig op i Morgen, Pigen skal blæse for dig, og smed det eene for det andet, hvad du haver, og hug Hesteskoe-Sommene af, til saa længe jeg staaer op. Da gif Ugelspegel til Sengs at sove, og den Tid han stod op, tænkte han, jeg skal bes tale hannem det han gjorde mig for, skulle jeg end gaae i Sneen til mine Kne, og begyndte at giøre en mægtig stor Ild, og tog Tængerne og stak dem i Sandhuulen, og smedede dem tilsammen, desligeste tog Hammere, og Ild-Tængerne, og tog i det Rum som Hesteskoe-Sommene laae udi, og fastede dem i en Hob, og hug Hovederne af, og smedde Hovederne tilsammen. Den Tid han hørde at Smeden stod op, tog han sit Tøj og gif sin Raas. Den Tid Smeden kom i Smeden, da saae han, hvor Hovederne vare hugne af Hesteskoe-Sommene, og Hammerne, Tængerne, og andet meere var tilsammen smeddede, da blev han vred, og spurde Pigen ad, hvor Svenden var bleven, hun sagde, han gif ud ad Døren. Smeden sagde, han er gangen som en asmegetig Skalk, vidste jeg hvor han var, jeg skulle ride efter hannem og give hannem et got Liv fuldt af Hug. Pigen sagde, han skrev noget over Døren, den Tid han gif bort, det seer ud som en Ugle. Thi Ugelspegel havde den Bane, at hvor han gjorde et Skalkhed, dersom de ikke kiendte hannem, der tog han et stykke Krid, og malede over Døren en Ugle og et Spenet, og skrev der over paa Latine: Hic fue,
og

fuit, og det malede han og paa den Smedens Dør. Om Morgen den der Smeden gik ud af sit Huus, da var det saa, som Pigen havde sagt hannem tilforn. Der Smeden kunde ikke læse Skriften, som stod over Døren, da gik han hen til sin Sogne-Præst, og bad hannem, at han ville gaae hjem med hannem, og læse det der stod malet over hans Dør. Da sagde han til Smeden, det betyder saa meget, her haver Ugelspegel været. Men Præsten havde meget hørt sige om Ugelspegel, og var vred paa Smeden, at han havde ikke sagt hannem det, at han maatte og have seet Ugelspegel. Da blev Smeden vred paa Sogne-Præsten, og sagde, hvorledes skulle jeg kunde sige eder det, som jeg selv ikke vidste, men nu veed jeg det vel, at han haver været i mit Huus, det maa man see paa mit Redskab, ville han aldrig komme igien, da laae der ikke stor Magt paa, og tog Kullkosten og slettede det ud som stod over Døren og sagde, jeg vil intet Skæffe. Baaben have over min Dør, i det gik Præsten fra hannem og lod hannem staae. Men Ugelspegel blev ude og kom ikke igien.

Den 41 Historie.

Hvorledes Ugelspegel ville sige en Smed og hans Hustrue Svend og Pige Sandingen uden for Huset.

Paa en hellig Dag kom Ugelspegel til Bismar den Tid han var løben fra Smeden, og saae han for en Smeds-Huus en subtilig Qvinde med hendes Pige, og det var Smedens Hustrue, da drog han der tvært over fra til Herbergs, og brød om Natten alle fire Skoe fra sin Hest, og gik om Morgen til Smeden, og blev bekjendt. Den Tid han kom til

S

Smed

Smeden, da paa det de skulde see at det var Ugelspe-
gel, da kom Smedens Hustru og Pige i Forstuen
for Dørren, at de kunde see og høre hvad Ugelspe-
gels Handel og Væsen var, da begyndte Ugelspegel
at spørge Smeden, om han ville skoe hans Hest,
Smeden sagde ja, og blev glad at han kunde kom-
me i Tale med hannem, og med mange andre Ord
og Tale komme de tilsammen, og Smeden sagde,
om han kunde sige ham Sandheden, og som i Sand-
hed var, da ville han slaae en Skoe under hans Hest,
Ugelspegel sagde ja: Naar som I haver Jern, Kull
og Beyr i Vælgene, saa kunde I smede, Smeden
sagde, det er Sandheden, og gav hannem en He-
ste-Skoe, og Svenden tog hannem den under, og
sagde til Ugelspegel hos Natstalden at kunde han
sige hannem et Ord Sandheden, som hannem galt
paa, saa ville han og give hannem en Heste-Skoe
til hans Hest. Ugelspegel svarede ja og sagde: En
Smede-Svend og hans Stalbroder, de maa beg-
ge slaae hart naar som de ville gaae til Arbejd.
Da sagde Svenden det er Sandheden, og gav
hannem en Heste-Skoe til hans Hest. Det saae
Hustruen og Pigen, og trængde dem frem, at de ville
tale med Ugelspegel og sagde til hannem, om han
kunde sige dem et sandt Ord, da ville de hver give
hannem en Heste-Skoe. Ugelspegel sagde ja, og
sagde til Qvinden, hvilken Qvinde som meget
staaer for Dørren, og haver meget hvidt udi Dynes-
ne, og havde hun Tid og Rum, da torde hun vel
see sig om, da sagde Qvinden, det er i Sandhed vist
og hun gav hannem og en Heste-Skoe. Dernæst
sagde han til Pigen: Pige lille, naar som du æder,
saa forvar dig for langt Riid, saa tørst du ikke gra-
ve i Tænderne, og saa gjør det dig ikke ont i Bug-
gen,

gen. Da sagde Pigen, bevare mig Gud, hvilket
 et sandt Ord var det, og hun gav hannem og en
 Hesteskoe, dermed reed Ugelspegel derfra, og fik
 sin Hest vel skoet.

Den 42 Historie.

Hvorledes Ugelspegel tjente en Skomager,
 og sporde hannem hvad Form han skulle skiere,
 og hvorledes Mesteren sagde, store og smaae lige
 som Svine-Hyrden driver udaf Porten, lige
 saa skar Ugelspegel Dren, Rior, Kalve,
 Gaar, Søer, &c.

Der var en Skomagere paa den samme Sted,
 han gik heller paa Gaden og Torvet end han
 ville arbejnde, hvilken tog Ugelspegel til sig, og bad
 hannem skiere til, Ugelspegel sporde Mesteren ad,
 hvad Form han ville have, Skomageren sagde skier
 til store og smaa, ligesom Svine-Hyrden driver ud
 af Porten, han sagde ja. Skomageren gik ud, mens
 skar

ffar Ugelspegel til og gjorde ud af Læderet, Øren,
Kalve, Gaar, Gæs, Bukke og allehaande Fæe.
Om Aftenen kom Mesteren hjem, og ville see hvad
hans Svend havde fkaaret til, da fandt han disse
Dyr, som vare fkaaret af Læderet. Da blev Me-
steren vred og sagde til Ugelspegel, hvad haver
du gjort deraf, og fkaaret saa mit Læder til Unytte?
Ugelspegel sagde, Kiære Mester, jeg haver det gjort,
som J gierne ville have. Mesteren sagde: ikke
haver jeg befalet dig, at du skulle forderve det.
Ugelspegel sagde: Mester, hvad gøres det behov
at J gjør eder vred J sagde jo til mig at jeg skulle
ffikære udaf Læderet, store og smaae, som Svines-
Hyrden driver ud af Porten det har jeg gjort, og
det er aabenbare. Mesteren sagde, jeg meente det
ikke saa, at det skulle være store og smaae Svin,
at du skulle sye det eene ved det andet, Ugelspegel
sagde, havde J befalet mig det, saa havde jeg det
gierne gjort, og gjører det endnu gierne, men Ugel-
spegel og hans Mester forligte sig med hverandre,
og fik ham endnu mere at ffikære. Ugelspegel lo-
vede ham at han ville det gjøre hvorledes han ville
det have, at han ville sige hannem det ret, Skoe-
mageren fkaar Saaler, og lagde dem for Ugelspe-
gel og sagde: see der sye de store med de smaae, den
eene med den anden han sagde ja, og begyndte at
sye, og hans Mester var vred, og gif ud i det sam-
me, og vilde ey advare Ugelspegel, og see hvorledes
han ville gjøre det; thi han vidste vel, hvad han
havde befalet hannem, at han det skulle gjøre,
som han og gjorde, eftersom Mesteren havde befa-
let hannem. Ugelspegel tog en liden Skoe og en
stor, og stak den lille igiennem den store, og syede
dem saa tilfammen, og som Mesteren gif saa flngen-
de

de, da var han ræd at han skulle blive hannem vaer,
 og saae at han shede den eene Skoe udi den anden,
 da sagde Mesteren, du est min rette Svend, du gjør
 alt hvad jeg dig befaler. Ugelspegel sagde, naar
 som en gjør hvad ham befales, saa faaer han ikke
 Hug, om det ellers er mueligt. Mesteren sagde,
 ja min fiære Svend det er ligesaa, mine Ord vare
 saa, men dog var det ikke min Meening, jeg meente
 du skulle gjøre et lidet par Skoe først rede og deref-
 ter et stort Par, men du gjorde alt efter Ordene, og
 ikke efter Meeningen, og blev vred, og tog det Læder,
 som han havde tilskaaet, og sagde, see der, der ha-
 ver du et andet Læder, og skær den Skoe over en
 Læst, og tænkte ikke meere derpaa, thi han maatte
 endelig gaae ud. Mesteren gif ud at bestille sit
 Vrinde, og havde være ude en Time, da tænkte han
 først, hvad han havde befalet sin Svend, at skære
 Skoene til over en Læst. Han lod alt sit Vrinde
 staae, og løb hasteligen hjem, men Ugelspegel fik
 Mad samme Tid, og havde taget det samme Læder
 og skaaet det altsammen over den lille Læst. Den
 Tid Mesteren kom da saae han at han havde skaaet
 alle Skoene over en Læst, da sagde han til hannem:
 hvorledes er det, horer den store Skoe til den lille
 Læst? Ugelspegel sagde ja, J ville det jo saa have,
 jeg vil vel gjøre dem saa herefter, og skære den
 anden derefter. Mesteren sagde, jeg kan bedre
 skære de smaae Skoe efter den største end en stor
 Skoe efter en liden Læst, du tager en Læst, og
 den anden er til intet gjort. Ugelspegel sagde:
 sandelig Mester, J bad mig at jeg skulle skære de
 Skoe over en Læst. Mesteren sagde, jeg beder
 dig saa længe, at jeg og du maae løbe ad Gal-
 gen, og sagde fremdeles du skal betale mig det
 Læder som du har fordærvet, om der er ellers Næt

til. Ugelspegel sagde der er nok som kan gjøre
meere Væder, og stod op, gik til Døren, og vendte
sig om i Huset, og sagde: Kommer jeg ikke igien,
saa haver jeg været her, og gik dermed bort.

Den 43 Historie.

Hvorledes Ugelspegel gjorde en Bonde en
Suppe eller Mulle, og gav derpaa ildelugtendes
Tran for Kloffen. Sit.

Ugelspegel havde gjort Skoemageren megen
Skalkhed, og havde dem udrettet, da kom han
til Staden, der kom han og i Tieneste hos en
Skoemager, og den Tid han skulle arbejnde den
første Dag, da skik hans Mester paa Torvet og
købte et Læs Bred, og lovede at give Bonden
en Suppe eller Mulle til Penningene, og gik med
Bonden i Huset som havde Beeden, da fandt
han ingen derinde, thi at Hustruen og Pigen
vare udgaagne, og Ugelspegel var allene hiem-
me og spede Skoe. Da var atter Mesteren
nød:

nødde til at gaae paa Torvet, og bad Ugelspegel at han skulde tage hvad han havde, og give Bonden den Mulle som han havde lovet hannem; Ugelspegel sagde ja. Bonden fastede Beeden af, og kom i Huset, og Ugelspegel skar Brød i Fader, og fandt ingensteds noget Fit udi Skabet, saa gik han hen til Skuf-Læddiken, dersom den ilde lugtendes Tran var udi, og gav den paa Mullen, Bonden begyndte at æde og smagede at det var ikke got, men han var saare hungrig, og aad Mullen op, i det kom Skoemageren og spurde hannem ad, hvorledes Mullen smagede, Bonden sagde, ligesom nye Skoe, derefter gik Bonden udaf Huset og Skoemageren begyndte at lee, og spurde Ugelspegel hvad Fit haver du givet paa Mullen? Ugelspegel sagde: J bad mig, at jeg skulde tage hvad jeg havde, og jeg havde intet andet en Tran, dermed gjorde jeg den Bonde en Mulle, thi jeg ledte allevegne i Skabet og fandt intet Fit, da tog jeg hvad jeg havde. Skoemageren sagde, det er ret, det er den Bonde got nok.

Den 44 Historie.

Hvorledes at en Støvlemager til Bruns-
vig spekkede Ugelspegels Støvler, og Ugelspegel
stodte Vinduet ud i Stuen.

Der boede en Støvlemager til Brunsvig paa
Kull-Torvet, han heed Christopher, til den
gik Ugelspegel, og ville lade smøre sine Støvle,
og sagde: Mester, ville J spekke mig disse Støv-
ler, at jeg kan faae dem igien paa Mandag,
Mesteren sagde ja, Ugelspegel gik ud af Huset,
og tænkte der intet paa, den Tid han var borte,
da sagde den eene Svend, Mester, det er
Ugelspegel, som er alle saa skalkagtig, og var
det saa at J havde befalet hannem det saa at

giøre som han haver befalet eder det, da giørde han det og lod det ikke. Mesteren sagde: hvad haver han befalet mig? Svenden sagde: han bad eder, at I skulle spekke hans Støvle, og meente at I skulle smøre dennem, men var jeg som I da ville jeg ikke smøre dem men spekke dem ligesom man spekker en

Sreg. Mesteren sagde, da ville vi giøre som han haver befalet os, saa tog han Glesk og skar det i smaa Stykker, og spekkede Støvlerne, ligesom man spekker en Sreg. Ugelspegel kom om Mandagen igien, og spurde om hans Støvle var reede. Mesteren havde hængt dennem paa Begen og viiste hannem dem og sagde, der henger de. Ugelspegel saae at hans Støvle vare saa spekkede begyndte at lee og sagde: see er I saa frommer en Mand, at I haver giørt som jeg befalede eder, hvad ville I derfor have? Mesteren sagde, en gammel Groffen. Ugelspegel gav hannem en gammel Groffen, og tog sine spekkede Støvle med sig, og gik ud af Huset. Mesteren og Svennene saae efter Ugels

Ugelspegel, og sagde mellem dem selver spottelig-
gen, det skulle man ikke have gjort hannem, see der,
nu er han giekket. I det da løb Ugelspegel til Hu-
set og stak Hovedet igiennem Binduet ind til
Arlene, thi de vare lave og stode med Jorden, og
sagde til Støvlemageren: Mester hvad er det for
Flekk, som I haver brugt til mine Støvle, hvad
heller er det af en Soe eller en Orne? Mesteren
og Svennene forundrede sig, paa det sidste saae
han at det var Ugelspegel som laae i Binduet, og
han stødte med Hovedet og Skuldrene Ruderne
ud, saa at vel hælten af Ruderne fulde ned til Sko-
mageren i Stuen. Mesteren blev vred og sagde,
hvor nu du Forrædere, vil du ikke lade det være, da
skal jeg slaae dig i Hovedet med denne Knippel.
Ugelspegel sagde: Kiære Mester, forhaster eder ikke,
jeg ville gierne vide hvad det var for Flekk som
I haver spekket mine Støvler med, om det er af
en Soe eller af en Orne. Mesteren blev meget
vred og sagde til hannem, lad mine Binduer være
ufrodte eller sønderbrudne. Ugelspegel sagde, ville
I ikke sige mig hvad det er for Flekk, saa maa jeg
gaae hen og spørge en anden der ad, i det sprang
Ugelspegel ud af Binduet, da blev Mesteren vred
paa sin Svend, og sagde til hannem, det Raad
gav du mig, giv mig nu et andet Raad, at mine
Binduer bliver gjort heele igien. Svenden taugde
stille, men Mesteren blev uvillig, og sagde, hvem
haver nu giekket hinanden, jeg haver altid hørt,
hvo som er beladen med Giekke, han skal slaae et
Slutore og lade dem gaae, havde jeg det gjort da
havde mine Binduer været heele. Derfor maats-
te Svenden vandre, og drog hen ad Glander, og
lod Mesteren sidde, og gjorde hannem dermed viis.

Den 45 Historie.

Hvorledes Ugelspegel solte en Skoemager
Skarn for Talling, som var hart
frosset.

Paa en Tid gjorde Ugelspegel en Skoemager til Wismar stor Skade, og fordærvede hannem meget Læder, at den gode Mand blev meget mistro- stig, og det fornåm Ugelspegel, og kom igien til Wismar, og talede med den samme Skoemager, som han havde tilforn gjort den store Skade, og sagde, hvorledes han ventede en stor Læst med Talling og Fet, og han ville selge hannem det og give got Kiøb, paa det han kunde oprette sin Skade igien. Skoemageren sagde ja, derudi gior du vel, thi du haver gjort mig til en arm Mand, men naar Godset kommer, saa siig mig det; dermed skildres de ad. Nu var det om Vinteren, naar Rakkerne gior Priviterne rene, til hannem kom Ugelspegel, og lovede ham reede Penge, at han ville fylde hannem 12 Tønder med Folke-Skarn, thi de førde det alligevel hen i Bandet, Rakkeren gjorde ligesom, og fyldte hannem hver Tønde fuld paa fire Fingre nær, og lod dem saa staae til saa længe de vare frosne da hændte Ugelspegel dem bort og paa de sex lod han over paa vel tæt med smeltet Talling, og slog dem tæt sammen, og lod dem føre hen til den gyldne Stierne, som hans Herberg var, og sendte Bud efter Skoemageren, der han kom slog han den Bund op, som den gode Talling var, det befalt Skoemageren meget vel, og foreentes om Kiøbet, at Skoemageren skulle give Ugelspegel 24 Gylde, paa det Kiøb skulle han give hannem 12 Gylde reede Penge, det andet ville han borge hannem udi et Aar. Ugelspegel

tog Penningene og vandrede dermed bort, thi han frygtede at der ville komme andet efter, Skoemageren annammede sit Guds og var glad, ligesom den der meente at han ville rette sin Skade op igien, og bad om Hielp, at han ville om anden Dagen smøre Læder, Skoemager: Svennene komme vel stærke, thi de ventede dem et got Gulde, og begyndte at arbejnde og synge, som Skoemager: Svennenes Sædvane er. Den Tid de nu bare Tønderne til Glden, og begyndte at blive varme, da finge de deres naturlige Lugt igien, da sagde den een til den anden, jeg troer du haver skidt i Buxerne. Mesteren sagde: en af eder haver traad i en Port, gik hen og stryg hannem af, thi han lugter overmaade ilde, de ledte alle hid og did, og funde dog intet, da begyndte de at lade Fittet i en Kiedel, og ville smøre, og jo dybere de komme i Tønden, jo værre det lugtede, paa det sidste bleve de det vaer og lode Arbejdet staae. Mesteren med Svennene løbe og ledte efter Ugelspegel, at de ville bekvæmme hannem om den Skade, men han var alt borte med Pengene, og skal endnu hente de andre 12 Gylde. Da maatte Skoemageren lade føre sine 12 Tønder Tøllig hen til Raskerens Grav, og fik to dobbelt Skade.

Den 46 Historie.

Hvorledes Uælsøgel var hos en Brygger til Cimbes, som havde en Hund heed Humle, den kogte han for Humle.

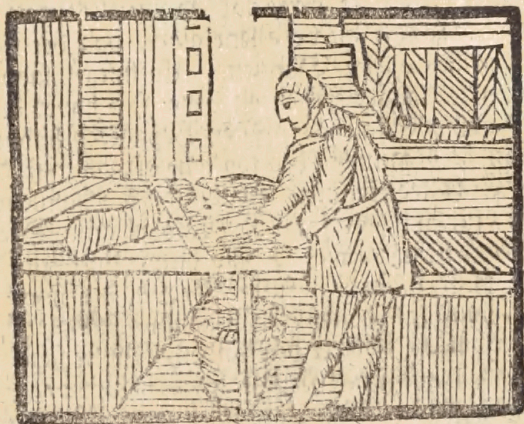
Meget nyttig var Ugelspegel med sit Arbejnde, men fortiente ikke tit Tak, som man siger. Paa en Tid kom han til Cimbes, og gav sig i Tieneste hos en Brygger. Det hendte sig at Bryggeren ville

vilde gaae til Bryllup, og besøet Ugelspegel at han
skulle brygge Oll med Vigen, paa den Dag vilde
han komme ham til Hielp, og for alting skulle han
vel give agt paa at Humlen vel sydes, paa det at
Olllet kunde smage vel stærkt deraf. Ugelspegel
sagde ja, han vilde gjøre sit beste, dermed gik Bryg-
geren med sin Hustru af Huset. Ugelspegel be-
gyndte flux at sige det syder fast. Vigen underøiste
hannem, thi hun havde bedre Forstand end han.
Den Tid det nu kom, at man skulle syde Humlen,
da sagde Vigen: Alst. Klære lad Humlen komme i
at syde det kandsst du vel allene gjøre, paa det jeg
kan gaae hen og see Danken. Ugelspegel sagde
ja, og tænkte: gaaer Vigen og bort, saa haver du
Magt at gjøre Skalkhed. Men Bryggeren havde
en Hund heet Humle, den tog han der Loven st. d
og sød, og fastede hannem derudi, og lod hannem
vel syde, saa at baade Haar og Hud gik af. Der
Vigen kom hjem igien, og vilde hielp Ugelspegel,
da saae hun og sagde: Klære Broder det haver
nok, bær nu paa Rosten, da begyndte han at ose
paa, den eene Ose efter den anden, Vigen sagde
haver du og lagt Humle herudi, jeg fornemmer end-
nu ingen udi min Ose? Ugelspegel sagde, du skal
vel finde hannem paa Bunden; da fiskede Vigen
derester, og fik Raden af Hunden udi Osen, og be-
gyndte høyt at skrige og sagde: bevare mig Gud
hvad haver du fast heri gid Boddelen drikke det
Oll. I det kom Bryggeren hjem og var vel
druken, og sagde, hvad gjøre I mine Klære Børn?
Vigen sagde: jeg veed ikke hvad Ganden vi gjøre,
jeg gik ikkun en halv Time at see Danken, og
jeg bad vor nye Svend, at han skulle lade
Humlen vel syde, men han haver kogt Hunden,
her

her maae I see hans Raad eller Rngbeen. Ugelspegel sagde ja I besfoel mig det at giøre, er det ikke en stor Ting, jeg giør alt det man mig beder, giør de saa andre Tieneste: Tiunde, de torde dem vel noye, Ugelspegel tog Orlog og gif derfra.

Den 47 Historie.

Hvorledes Ugelsrael gav sig udt Tieneste hos en Skrædere, og hvorledes han syede under en Borte.

Den Tid Ugelspegel kom til Berlin, der gav han sig i Tieneste hos en Skrædere, den Tid han sad paa Verkstædet, sagde Mesteren til hannem: Svend, vil du sye, saa sye snevert og vel, at man det ikke seer. Ugelspegel sagde ja, da tog han Naal og Traad, og kreb under en Borte, og lagde Traaden over Knæene og begyndte at sye. Skræderen stod og begyndte at see paa hannem, og sagde, hvad vil du nu giøre, det er mig en underlig Sønning,
Ugel

Ugelspegel sagde: Mester J sagde til mig, at jeg skulle sje at det ingen skulle see, nu seer det ingen. Skræderen sagde: ikke saa min kiære Svend, lad af, og sje ikke meere saa, men sje at hver Mand det seer. Det var en Dag eller tre, derefter kom det paa en Nat at Mesteren var træt og ville gaae til Sengs, da laae der en graae Bonde. Kiortel, som var halv sjet, den fastede han til Ugelspegel og sagde: see der, gjør den Ulv ret ud, og gaf du siden og til Sengs. Ugelspegel sagde ja, gaaer kun hen, jeg vil gjøre hannem ret. Mesteren gif til Sengs, og tænkte der intet paa, da tog Ugelspegel Kiortelen, og sprettede hannem op, og gjorde der af et Hoved ligesom en Ulv, dertil Krop og Been, og spilede den op med Kieppe, at det saae ud ligesom en Ulv, da gif Ugelspegel og til Sengs. Om Morgen en stod Mesteren op og vakre Ugelspegel op, og fandt i Forstuen en Ulv staaendes. Skræderen forundrede sig, dog saae han at den var gjort, J det kom Ugelspegel dertil, da sagde Skræderen, hvad Ganden haver du her gjort udaf? Han sagde en Ulv, som J haver befalet mig. Mesteren sagde, saadan en Ulv meente jeg ikke, men med den graa Bonde. Kiortel meente jeg en Ulv. Ugelspegel sagde: kiære Mester det vidste jeg ikke. Men havde jeg det saa vidst, at eders Meening havde saa været, jeg havde heller sjet en Kiortel end en Ulv. Skræderen var dermed tilfreds. Det hendte sig en Dag eller fire derefter, at Mesteren var atter om en Aften træt, og ville gierne sove, og hannem tykte, at det var for tilig, at Svenden skulle gaae ind til Sengs, thi der laae en Kiortel der var sjet indtil Ermenene. Da tog Mesteren Kiortelen og Ermenene,
og

og fastede dennem hen til Ugelspegel, og sagde, fast disse Ermer til Kiortelen, og gik du saa siden til Sengs. Ugelspegel sagde ja, og hengte strax Kiortelen paa en Krog, og tænte to Lys, og satte et paa hver Side, og tog et Erme, og fastede det hen til Kiortelen, og den Tid de to Lys vare opbrændte, da tændte han strax to andre igien, og fastede alt Ermene til Kiortelen indtil om Morgenens. Da stod Mesteren op, og gik i Boden, men Ugelspegel forfærdedes intet for Mesteren, men fastede flux Ermene til Kiortelen. Skræderen stod og saae paa hannem, og sagde, hvad Ganden gjør du her for et Gøgespil; Ugelspegel svarede alvorlig, det er mig intet Gøgespil, jeg haver her staaet den gandske Nat og fast Ermene til Kiortelen, og de ville intet blive der hængendes ved, det havde været fast bedre, at J havde ladet mig gaae at sove, end at J havde bedet mig dem at faste først til, og J vidste at det var forgieves Arbejd. Skræderen svarede: Er det nu min Skyld, vidste jeg at du skulle saa have forstaaet det, jeg meente det ikke saa. Da sagde Ugelspegel, da haver Ganden til takke, plejer man at sige det anderledes end man det meen, hvorledes kunde J ramme det saa lige, havde jeg vidst Meeningen, da havde jeg vel fundet sye Ermene til, og havde faaet sovet en Time eller to, nu maa J sidde og sye den gandske Dag, jeg vil gaae hen at sove. Mesteren sagde nej, ikke saa, jeg vil ikke holde dig for en Sovere, og begynte at sfiendes med hverandre, at Skræderen taledes Ugelspegel til udi Brede, at han skulle betale hannem Lysene som han havde opbrændt, i det rastede Ugelspegel sit Tøj tilfammen og drog dervfra.

Den

Den 48 Historie.

Hvorledes Ugelspegel gjorde at der fulde
tre Skræder: Svenne ned af et Vindue, og sagde
siden til Folket: see Bepret haver
blæst dem ned.

Paa Torvet til Brenborg laae Ugelspegel til
Herbergs i fiorren Dage, og hart derhos boe-
de en Skrædere han havde tre Svenne siddens-
des ude paa et Boe-Vindue, og naar som Ugelspe-
gel gik frem for dem, da gjorde de Spot af han-
nem, eller fastede Skoe efter hannem. Ugelspe-
gel taugde stille indtil paa den Tid at Torvet var
fuldt af Folk, og om Natten før dette skeede,
da savede Ugelspegel Stolperne sonder som Vin-
duet laae paa, og lod dem saa staae stille, om
Morgen lod Skræder: Svennene Vinduet op,
og sadde paa Vinduet og syede. Og Svine-
Hyrden begyndte som han pleyede at blæse i sit
Horn, at alle Mand skulle lade drive sine Sviin
udi

ud, da Komme Skræderens Sotlin og udaf Huset,
og ginge under Binduet og begyndte at gnie sig paa
Stolpene under Binduet, saa at Stolpene vigede
af det Svenene gniende sig paa dem, at der funde
tre Svenne ned af Binduet og sloge dem ilde.
Ugelspegel blev dem vaer og begyndte høyt at raab
be og skrige: seer, seer Beyret haver blæst tre
Skræder-Svenne ned af Binduet, og raabte høyt
at man det hørde over det gandske Torv, saa at
der løb fuldt af Folk til, og de loe og gjorde Spot
af dem. Men Skrædder-Svendene bleve saa
skamfuld, og vidste ikke hvorledes de vare Komne af
Binduet, paa det sidste bleve de det vaer, at Stols-
pene vare saveede sonder, da tænkte de vel at Ugels-
spegel havde gjort det, siden derefter satte de andre
Stolper under Binduet, og torde ikke mere gjøre
Spot af Ugelspegel.

Den 49 Historie.

Hvorledes Ugelspegel lod skrive til alle
Skræddere udi all Saxon-Land, hvorledes han
ville lære dem en Konst, at det skulle komme dem og
deres Børne-Børn til Gode.

Ugelspegel lod udskrive til alle Skræddere udi de
Bendiske Stæder, og udi det Land Saxon, bes-
synderlig udi Holsteen, Pommeren, Stettin, Meckels-
borg, Lybeck, Hamborg og Wismar, og formaaes
de dem udi Brevet stort Trost, som angik deres
Embeder, at de skulle komme til hannem udi den
Stad Rostok, han ville lære dem en Konst, som
skulle være dem og deres Børn nyttelig og til en
evig Ihukommelse og imens Verden staaer. Skræd-
derne udi Stæderne og paa Landsbyerne de skreve
hin

hinanden til hvad de ville giøre, om de ville komme alle paa en Tid. Den Tid de vare alle forsamlede, da længtes enhver at vide hvad det skulde være at Ugelspegel havde sagt, eller hvad for en Konst han ville lære dem, efterdi han havde maaned dem saa haardeligen udi hans Brev, de komme alle tilhobe til Kjøstof efter deres Afseend at mange Folk forundrede sig hvad de mange Skræddere ville der giøre. Den Tid Ugelspegel hørde at Skrædderne havde gjort efter hans Befaling, lod han dem alle komme tilsammen. Da sagde Skrædderne til Ugelspegel, de vare der komne og havde gjort efter hans Skrivelse som han skrev, hvorledes han ville lære dem en Konst at de og deres Børn skulde have Gavn af, og de bade hannem at han ville det siar, paa det at Konsten maatte blive aabenbare og kundgjort, de ville gibe hannem en ærlig Skient Ugelspegel sagde ja, kommer allesammen paa en Plaz at I kand høre det af mig. De komme alle tilsammen paa en viid og stor Plads, da trøb Ugelspegel op paa et Huus, og saae ud af Binduet og sagde: I ærlige Mænd udaf Skrædder Embedet I skulde mærke og forstaae, at naar som I have en Sær, Alen, Traad og et Fingerbølle, dertil en Naal, saa have I nok Reedskab til eders Embede, thi det er ingen Konst at overkomme det, men det skikker sig vel selv, om I skulde ellers bruge eders Embede, men denne Konst skulde I have af mig, og hæv mig i eders Ihusommelse, naar som I have træd Traaden i Naalen, saa forglømmer ikke at I jo knytter en Knude paa den ene Ende, ellers stikke I mange Sting forgieves, saa haver Traaden ingen Skyld at han gaaer ud af Naalen. Den ene Skrædder saae paa den anden, og sagde mellem dem

dem selv: Denne Konst vidste vi alle vel tilforn,
 og alt andet hvad han haver sagt os, og de spurde
 hannem om han havde mere at sige dem end det
 Fantasterie, det ville de ikke have draget ti eller
 tolv Mile efter, og derefter sendte hverandre Bud,
 men vi Skræddere vidste vel denne Konst længe
 tilforn. Derpaa svarede Ugelspegel og sagde:
 hvad som haver været skeet for tusinde Aar siden,
 det kommer ingen ihu, og sagde ydermere: var dem
 det ikke til takke, og de ville blive vred derfor, da
 maa hver gaae som han er kommen hid. Da
 bleve Skrædderne brede paa hannem som havde
 langt hiemme, dermed ginge Skrædderne fra hver
 andre, somme vare meget brede, for de havde gaaet
 saa lang Vej, og de som boede der i Staden,
 de beløe og bespottede de andre og sagde: vidste
 I ikke hvad for en Sugl Ugelspegel havde været.

Den 50 Historie.

Hvorledes Ugelspegel slog Uld paa en
 hellig Dag.

Den Tiid Ugelspegel kom til Stendel, gav hart
 sig ud foren Uldvævere, da sagde hans Mes-
 ter til hannem: fiære Svend, I Svenske giør
 re altid gierne en hellig Dag om Mandagen, og
 hvem som pleyer det at giøre dem haver jeg ikke
 gierne udi mit Arbejde, Ugelspegel sagde: ja
 Mester, det er mig allsømmeliest, da stod Ugel-
 spegel tilig op om Morgenens og slog Uld, saa
 om hellig Dagene med, det behagede Uldvæve-
 ren vel, Det var om en Onsdag, at der faldt en
 Apostels Dag paa hvilken de maatte holde hellig,
 men Ugelspegel lod som han det ikke vidste, og stod
 tilig op om Morgenens, og begyndte at snurre, og

slog Uld at man det hørde over all Gaden. Da sprang Mesteren hasteligen op af Sengen og sagde til hannem: hør op og lad af det er hellig i Dag. Ugelspegel sagde: Kiære Mester I sagde ikke Søndags af nogle hellige Dage, men at jeg skulde arbejde den gandske Uge. Uld Bæveren sagde

Kiære Svend, jeg meente det ikke saa, lad kun af og slaae ikke mere, i hvad du fortiener, det vil jeg alligevel give dig. Ugelspegel var dermed tilfreds, og holdt om Alstenen en Cassas med Mesteren. Da sagde Uld Bæveren til hannem, det behagede hannem vel, at han slog saa Ulden, men at han skulde slaae hende lidt høyere. Ugelspegel sagde ja, og stod tilig op om Morgenen, og spendte Buen oven paa Loftet i en Leate, og satte en Stige derunder og gjorde at Stangen kunde følge efter, indtil paa Flagen og hængte siden Ulden fra Flagen, den stod paa Gulvet op under Loftet og slog Ulden at den fløve over Huset. Uld Bæveren laae i Sengen og hørde i det han slog, at

at han giortde det ikke ret, han stod op og saa paa
 hannem. Ugelspegel sagde: Mester hvad tykkes
 eder? er det høyt nok? Mesteren sagde til hannem:
 offandelig var du paa Taget, da var du end højere,
 som du saa ville, da havde du saa vel slaget hende
 og paa Taget, som du haver slaget hende paa Stigen,
 og gik dermed i Kirken. Ugelspegel tog Buen og
 krøb op paa Taget, og slog der Ulden. Det
 blev Mesteren vaer som han gik paa Gaden, og
 kom hastelig løbendes, og sagde, hvad Ganden
 gjør du nu, lad af pleyer man at slaae Uld paa
 Taget, Ugelspegel sagde: hvad siger I nu, I sagde
 jo, at det var bedre paa Taget end paa Stigen,
 thi det var end højere. Bæveren sagde: vilt du
 slaae Uld saa slaae hende, vilt du bedrive Giefferi,
 saa bedriv hende, og kryb neder af Taget og skid
 ved Flagen, i det gik Bæveren i Huset, mens
 krøb Ugelspegel hasteligen ned af Taget og gik i Hu-
 set, og sceed en stor Lort i Flagen. Bæveren kom
 udaf Gaarden, og saa at han sceed ved Stue-Dør-
 ren, og sagde til hannem: det dig aldrig sceed lykke
 du gjør som andre Skalke gjøre. Ugelspegel sagde:
 Mester, jeg gjør intet andet end som I haver be-
 falet mig, I sagde at jeg skulle krybe ned af Taget
 og skide ved Flagen, hvorføre er I nu saa fortørnet
 derfor, jeg gjør som I haver befaleet mig. Bæ-
 veren sagde: du sceed mig vel paa mit Hoved ube-
 det, tag Lorten og bær den en Sted hen, der som ingen
 vil have hannem. Ugelspegel sagde ja, og tog Skar-
 net paa en Tagsteen, og bær hannem i Spise-Kamæ-
 ret. Da sagde Bæveren: lad hannem blive derude,
 jeg vil intet have ham der. Ugelspegel sagde: det
 veed jeg vel at I vil ikke have hannem der, og ingen
 vil have hannem der, dog gjør jeg hvad I befale

mig. Uldbæveren blev vred, og løb til Stolpen,
 og ville slaae Ugelspegel med et stort Træ. No-
 vedet da gik Ugelspegel ud af Huset, og sagde: jeg
 fand ingensteds forriene Lof. Uldbæveren ville
 hasteligen have taget Træet, da blev Haanden bes-
 smurt med Borten af Træet, da lod han Træet fal-
 de og løb til Brønden og tovede sig igien, i det
 gik Ugelspegel ud af Huset.

Den 51 Historie.

Hvorledes Nathorael sagde sit udi Tiene-
 ste for en Buntmager Svend, og hvorledes
 han fik udi Stuen.

En Tid kom Ugelspegel til A'cherleben om Vin-
 teren som var en haard og dyr Tid, da tænkte
 han: hvad vil du nu slaae paa, at du kanst fordrive
 Vinteren. Da var der ingen, som havde nogen
 Svend behøv uden en Buntmager, han ville gierne
 have en Svend af sit Embede, da tænkte Ugelspegel
 hvad vil du gjøre det er Vinter du maa lide hvad du

ilde Land, og sagde sig i Eleneste hos en Buntmager. Den Tid han kom paa Verksteden og ville
 med en Skindfiocel, saa var han ikke vant ved den
 Lugt og sagde: En fy, est du saa hvid som Kris
 og lugter saa ilde som Skarn. Buntmageren sagde:
 De: lugter du det ikke gierne, hvorfor haver du søk
 dig der? at det lugter er naturligt, og det er af Uls
 Den som Faaret haver paa den rette Side. Ugels
 spegel taugde stille og tænkte: det ene Onde pleyer
 at fordrive det andet, og slog en svar stor Skid,
 saa at Mesteren og Hustruen maatte holde for Næ
 sen. Buntmageren sagde: hvad gjør du nu? Vil
 du saa skide saa galk ud af Stuen i Gaarden, og skid
 saa meget som du villt. Ugelspegel sagde: det er et
 Menneske tast mere naturligt til hans Sundhed end
 den Lugt af Faarestindene. Buntmageren sagde:
 det er sundt eller ikke, og villt du skide saa galk i Gaar
 den, Ugelspegel sagde: Mester det er forgieves, der
 ville ikke alle Kierte være i Kulden, ellers han gaar
 ind ad Varmen igien i Næsen, thi han er kommen
 fra Varmen. Buntmageren taugde stille og for
 nam vel at han var beladt med en Skalk, og tænkte
 at han agtede ikke længe at have hannem. Ugelspe
 gel sad og sneede og fastede op, og hostede Haart af
 Munden, Buntmageren sad og saae paa hannem og
 taugde stille indtil om Aftenen de havde faaet Mad.
 Da sagde Mesteren til ham: Kiære Svend, jeg seer
 vel at du est ikke gierne hos dette Embede, jeg lader
 mig tykke at du est ikke en ret Buntmager. Svend,
 thi du est ikke vant ved sligt men havde du sovet en
 Nat eller fire derhos, da havde de ikke luatet dig
 saa ilde, derfor Kiære Svend, haver du ikke lyst
 at blive, saa maa du vandre i Morgen Ugelspe
 gel sagde: Kiære Mester, ville ikkun unde mig at

jeg maatte sove en Nat eller fire iblant Foderet, og see siden til hvad jeg gider gjort dermed var Buntmageren vel tilfreds, thi han havde hannem behov, og han kunde vel sje.

Den 52 Historie.

Hvorledes Ugelspegel sov iblant en Hob Foder, de vare baade tørre og vaade, ligesom Buntmageren havde befaleet hannem.

Buntmageren gik til Sengs med sin Hustru, da tog Ugelspegel de tilgjorde Skind, som hængde paa en Stang, og tog de tørre Skind som vare tilgjorde, og de vaade tilmed, og bare dem paa Loftet, og krob saa midt iblant dem, og sov i dem indtil om Morgen. Da stod Mesteren op og saae at Foderne vare borttagne som hængde paa Stangen, han løb hasteligen op ad Loftet, og ville spørge Ugelspegel, om han vidste intet af Foderne eller Skindene at sjae, der fandt han ikke Ugelspegel, og saae at Foderne baade de vaade og tørre laae iblant hverandre her og der, dablev han meget bedrøvet og raabte med grædende Røst efter Pigen og Hustruen, og af det Raab vaagne de Ugelspegel op, og sprang udaf Foderet og sagde, Høere Mester, hvad skader eder, I raaber saa hasteligen. Buntmageren forundrede sig, og vidste ikke hvad der var iblant Foderne, og sagde: Hvor est du? Ugelspegel svarede: her er jeg, Mesteren sagde: det dig aldrig see Lykke, haver du taget Foderne udaf Stangen, og de Skind som laae i Kaiken, og haver lagt dem iblant hverandre, saa at du forværver mig det eene med det andet, hvad skal det være for Samasterie? Ugelspegel sagde: en Høere Mester, bliver I derfor vred? Jeg haver ikkun ligget en Nat i dem, hvor skulle I da have

have blevet vred om jeg havde ligget fire Nætter i dem og sovet som I og sidste Gang sagde, at jeg var ikke vant ved saadant. Buntmageren svarede: det lyver du din forbandede Skalk, jeg haver ikke befaleet dig at du skulle tage mine tilgiorde Skind og bære dem op paa Loftet, saa og de vaade, at du skulle sove i dennem, han leedte efter en Knippel og ville have slaget hannem, i det gif Ugelspegel ned af Trappen og ville løbet ud af Døren, da kom Hustruen og Pigen for Trappen og ville have holdet Ugelspegel, da raabte han græffseligen: lader mig gaae at hente en Læge min Mester haver faldet og slaget sit Been i tu, da lode de hannem gaae og de løbe baade op ad Trappen. Mesteren kom ned og løb hasteligen efter Ugelspegel og faldt baade over Hustruen og Pigen, saa at de laae der alle tre, dermed kom Ugelspegel fra Buntmageren.

Den 53 Historie.

Hvorledes Ugelspegel til Berlin gjorde en Buntmager en Ulo for et Ulofskinds Foder.

Meget listige Folk ere de Svaber, og hvor som de komme først hen om deres Næring og finde ingen, der fordærve de hinanden. Dog ere der mange tilbøyelige til at holde Dallsal eller Kroer, og at de drikke swarlige end og paa deres Arbejde, derfor ligger deres Haandverk øde. Der boede engang en Buntmager til Berlin, han var en Svabe, og var kunstig udi sit Embede, paa gode Raad var han riig, han holdt et got Verksted, han arbejdede altid for Færster og Herrer i det Land og for Ridderfabet, og for mange fromme Folk og Borgere. Det begav sig at Fyrsten udi det Land ville om Vinteren holde

et stort Hoff med Dyrt Renden eller Torneeren,
han lod tilskrive alt sit Ridderskab og andre Herrer,
og saa at ingen ville være den sidste. Da bleve
der mange Ulvskinds Foder bestilt hos den for-
frevne Buntmagere, der fik Ugelspegel at vide og
kom til den samme Buntmagere, og bad hannem
om Arbejde, men Mesteren havde den Tid vel
Svenne behov, og var glad at han kom, og spurde
hannem, om han kunde gøre en Ulv. Ugelspegel
sagde ja jeg er ikke den mindste i all Gæhsen Land
bekiendt. Buntmageren svarede: Kiære Svend,
du kommer ret vel til Maade, kom hid, vi ville vel
forlige os om Lønne. Ugelspegel sagde: ja Me-
ster, jeg seer det vel paa eder, I er en redelig Mand,
I skulle vel selv kunne skionne derpaa naar I seer
mit Arbejde jeg arbejder og ikke heller hos de andre
Svenne, jeg maa alt være allene, saa fand jeg gøre
mit Arbejde efter min Billie, derfor fik han ham en
Stue for sig selv allene, og lagde ham mange Ulv-
skinds Foder eller Huder fore, som vare tilgiorde til
Foder, og fik hannem et Maal, baade til store og
smaa Kiortle, at han kunde sætte under. Ugelspe-
gel begyndte at gaae til Ulvskindene og skar alt til,
og gjorde af Skindene kun idel Ulve, og fyldte dem
siden med klart Hø, og gjorde dem Been og Rum-
per, ligesom de vare alle levende, der han havde
skaaret alle Skindene til og gjort Ulvene, da sagde
han: Mester, Ulvene ere giorte færdige, er her
noget mere at gøre. Mesteren sagde ja min Kiæ-
re Svend, sye kun i hvad du fand. I det gik han
i Stuen, da laae Ulvene paa Gulvet baade store
og smaa. Mesteren stod og saae paa dem, og sagde:
hvad skal dette være, det dig Fanden tage, hvilken
en stor Skade haver du gjort mig, jeg vil tage dig til

San-

Fange'og lade straffe dig. Ugelspegel sagde: Mea-
 ster, et det min Løn at jeg haver dennem giort efter
 eders egen Villie, I bad mig at jeg skulle giøre
 Ulve, have I sagt giort mig Ulofskinds Kiorte, det
 havde jeg ogsaa giort, havde jeg det vist at jeg
 skulle ikke mere Tak have fortient, jeg skulle ikke
 have giort saa stor Glid dertil. Dermed kom
 Ugelspegel fra Berlin, og lod inaaensteds got Ryg-
 te efter sig, og var hannem siælden sagt noget, Got
 paa, og drog dermed til Leipzig.

Den 54 Historie.

Hvorledes Ugelspegel syede en levendes Kat
 udi et Hare. Skind til Leipzig, og soldte
 den Buntmageren.

Ugelspegel kunde snart betænke et Skalkhed, som
 han gjorde til Leipzig ved Buntmagerne
 om Fastelavn, som havde deres Laug for dem selv.
 Det begab sig at de gierne ville have Bildebrad,
 det

det fornam Ugelspegel, og tænkte: de Buntmagere
 af Berlin have intet givet dig for det Arbejde,
 det skulle disse Buntmagere betale. I det gik
 han i sit Herberg, og Berren havde en skøn stor
 Kat, den tog han under sin Kiortel, og bad Køf-
 fen om et Hare-Skind og sagde at han ville
 giøre et smukt Stalkhed dermed. Køffen gav
 hannem et Skind, og derudi syede han Katten og
 forde sig i Bonde-Klæder, og stod for Raadhuset
 og holdt en Blidbrad under Kiortelen, saa at
 ingen skulle see den til saa længe at en af Bunt-
 magerne kom løbendes, den spurde Ugelspegel ad
 om han ville ikke købe en god Hare, og lod
 hannem see den og bleve eenige, at han skulle gi-
 ve hannem fire Guld Groschen for Haren og
 sex Penninge for den gamle Sæk som Haren var
 udi, den bar Buntmageren hen til deres Older-
 mand's Huus. Som de nu vare samlede med
 stor Lyst og Glæde. da sagde han, hvorledes han
 havde kjøbt en skøn levendes Hare, som de og
 ville have til Fastelavn, og de lode Haren løbe
 i Gaarden og hentede Hunde, at bedrive Lyst
 dermed Hundene løbe efter, og der Haren kunde
 ikke undløbe Hundene, da sprang han op i
 et Træ og raabte: Miae., miau, der Buntma-
 gerne saae og hørde det, da raabte de fiære Stal-
 brødre, slaaer hannem ihjel som har skuffet os med
 denne Kat. Men Ugelspegel havde forklædt sig og
 var alt borte.

Den 55. Historie.

Hvorledes Ugelspegel sød Væder til Bruns-
 vig paa Dammen for en som giørde Væder til,
 og giørde Jld af Bænke og Stoele.

Der Ugelspegel reyste fra Leipzig, da kom han
 til Brunsvig, til en som giørde Væder til, den

Falz

Falder man i Tvedskland Gerber, og det var om Vinteren. Da tænkte han: du maa lide hos denne Gerber i Vinter hvad du kand, og sagde sig ind i Tieneste med Gerberen. Der han havde været i otte Dage hos Gerberen, da hende det sig at Gerberen ville gaae til Giest og paa den samme Dag

fulle Ugelspegel syde Læder, da sagde Gerberen til Ugelspegel: lad Steenkarret fuld af Læder. Ugelspegel svarede ja, hvor skal jeg tage Beed dertil? Gerberen sagde: er det Spørgsmaal, om det saa var at der var ingen Beed paa Beed-Hammeren, da havde jeg vel saa mange Bænke og Stoele at man kunde syde det Læder med. Ugelspegel sagde ja det er got. Gerberen gik til Giest, imens hængde Ugelspegel Klædelen over Jlden og stak Læderet derudi, den ene efter den anden, og sød Læderet at det var saa mørkt at man kunde plukke det i tu med Fingrene, den Tid Ugelspegel havde sødet Læderet, hug han Bænke og Stoele sønder, alle de

de som vare i Huset, og stak dem under Kiedelen, og sod Læret end bedre og den Tid det var gjort, da tog han Læret ud af Kiedelen, og lagde det alt paa en Hob, saa gik han ud af Huset, og vandrede bort. Gerberen tænkte intet paa saadant og drak den gandske Dag hen, og gik om Aftenen galeu til Sengs, om Morgenens langedes hannem at v'de hvorledes hans Svend havde gjort Læret til og fandt Læret vel sodet, og fandt hverken Stoele eller Bænke i Huset, og blev derfor gandske mistroetig, og gik i Kammeret til Hustruen og sagde: Hustrue, her er ilde tilaaet, jeg troer at vore nye Svend haver været Ugelspeael, thi han pleyer altid gierne det at gjøre som man besoler hannem, og han er alt borte, og haver kast alle vore Stoele og Bænke i Ilden, og haver forsodet Læderet dermed. Da begyndte Qvinden at græde, og sagde: Drager hasteligen efter hannem og henter hannem hid igen. Gerberen sagde: nej jeg begierer hannem ikke igen, han bliver kun der han er, indtil jeg sender Bud efter hannem.

Den 56 Historie.

Hvorledes Ugelspegel skuffede Biintapperen til Lybel, og gav hannem en Kande Vand for en Kande Biin.

Ugelspegel saa sig viseligen fore; Den Tid han kom til Lybel holdt han sig from, at han ingen gjorde noget Skalkhed. Thi de have til Lybel en sterk Ret. Paa den samme Tid havde Raadet til Lybel en Biintapper, han var en barmodig og stolt Mand, lod sig tykke at der var ingen saa viis som han, det torde han vel beromme sig

udaf,

udaf, han ville gierne see den som skulde kuffe
hannem noget udaf, eller bedrage hannem sin Viis-
dom af, derfore vare der mange Borgere hannem
gram. Den Tid Ugelspegel hørte denne Viintap-
pers Overdaadighed, da kunde han ikke længer stikle
sin Skalkhed, og tænkte: du maa forsøge hvad han
kand, og tog to Kander, de vare begge eens, og tog
Bånd i den ene Kande, og lod den anden være tom,

og skulde den under Kiortelen som var Bånd udi,
og den tomme var han aabenbar, og gik hen til
Viinskælleren med dennem og lod imaaale to Potter
Viin, og stak den Kande med Vinen under Kiortes-
len, og tog den Kande med Båndet frem og satte den
di udi Kande Gadet, saa at han det ikke saa og sagde
Viintapper hvad gielder denne Stob Viin? Han
sagde fyrretyve Penninge. Ugelspegel svarede: han
er for dyr, jeg haver ikke mere end fire og tyve Pen-
ninge, ville I unde mig hannem derfore? Viintap-
peren blev vred og sagde: Vilt du sætte min Herres
Viin,

Bliin, han er alt sæt paa et Kiob, lystet dig ikke at
 have den da lad Vinen staa i min Herres Kæller,
 Buntapperen blev vred og tog Kanden og meens-
 te at det var Bliin, da var det Vand, og lod det i
 Gaderne igien ad Spundet, og sagde: hvad est du
 for en Daare, lader du maale Bliin og land ikke
 betale den, Ugelspegel tog Kanden og gik bort og
 sagde: jeg seer vel hvad du est for en Daare, der er
 ingen saa viis, han bliver jo giekket af Daaren, om
 han var end Buntapper, og gik dermed bort.

Den 57 Historie.
 Hvorledes de ville have hængt Ugelspegel
 til Lybeck, og han kom derfra med behændig
 Skalkhed.

Den Tiid Ugelspegel gik udaf Kælleren, tænkte
 han bag efter paa Ugelspegels Ord, han
 gik hen og kom til Bodelen, han løb efter
 Ugelspegel og fik hannem paa Gaden. Bodelen
 tog

rog sadt paa hannem, og fandt de to Rander hos
hannem, den tomme og den fulde, som Vinen var
udi, og taledes hannem til for en Tyv, og ledte hans
nem hen i Fængselet, dermed blev deraf nogen gi-
vet en Dom, at han havde vel fortient Gallien af
han maatte derfor hænge, og somme sagde, det var
kun et subtile Skalkhed og meente at Viintapa-
peren skulle have seet bedre til; thi han sagde at
ingen skulle bedrage ham, men Ugelspegel haver det
giort, for hans store Overdaadigheds skyld. Men
de som vare Ugelspegel grum, de sagde, det var Tyv-
verie, han maa vel henge derfor. Der blev givet
Dom over hannem, at han skulle døe i Gallien.
Der Ketter-Dagen kom, at Ugelspegel skulle ud-
føres og hænges, da gik een den gandske Stad,
over, og raabte, at hver skulle være oppe til Hest og
God, thi Raadet af Lybek vare redde, at han ikke
skulle blive hængt, nogle ville og see hans Endeligt,
efterdi han havde været et eventyrligt Menneske
udi sit Levnet, somme meente han kunde med den
sorte Konst, og lade sig selv løs, og den meste
Deel havde gierne undt hannem, at han maatte
komme løs, men sidste Gang der de førde
hannem ud, var Ugelspegel gandske stille, og taledes
ikke et Ord, saa at hver Mand forundrede sig deraf
paa og meente at han var fortvivlet det varede til
han kom til Gallien, da lod han sin Mund op, og
bad at det gandske Raad skulle komme til hans
siem, og bad dem gandske ydmyggeligen, at de vil-
le vide hannem en Bøn, han ville ikke bede dem
om Liv eller Levnet, ikke heller om Penge eller
Gods, eller om noget got at gøre, eller om
evig Messe, eller om evig Betænkelse, men om en
søye Sag, som I kunde gøre uden Glæde, og

at det ærlige Raad af Lybek lættelig giøre kunde for-
uden Penninge. Raadet stod alle tilfammen og ginge
over en Side og raadsløge, og bleve dermed tilfreds,
og ville vide hannem den Bøn, som han havde be-
det om tilforne, og der vare mange, som længdes ef-
ter hvad han vilde bede om og de sagde til hannem,
hvad du haver bedet om, det skal dig vedertares, saa
fremt du wilt ikke bede om de Artikler, som du haver
for opregnet, ville du det saa have saa ville vi tilslæ-
de dig den Bøn og ikke negle den. Ugelspegel
svarede, de Artikler som jeg for har opregnet dem
vil jeg ikke bede om men ville I holde mig det, som
jeg beder eder om, da giver mig eders Haand der-
paa, det gjorde de alle sammen og lovede han-
nem det med Haand og Mund. Da sagde den
arme fangne Ugelspegel, Ærlige Herrer af Lybek,
som I have lovet mig, da beder jeg eder, og det
er min Bøn, at naar jeg er hængt, den Buntap-
per maa komme hver Morgen, tre Dage først
Skienkeren, og siden Kullareven, og kysse mig ret
fastendes tre gange i min Nødv. De spyttede alle
derved, og sagde det var en usømmelig Bøn.
Ugelspegel svarede, jeg troer de Herrer af Lybek
holde deres Ord, som de have tilsagt mig, baade
med Haand og Mund. De beraadsløge dennem
og bleve saa beraade at de ville lade hannem løs.
Dermed drog Ugelspegel derfra med stor Glæde.

Den 58 Historie.

Hvorledes Ugelspegel lod sig giøre en stor
Taske til Helmsted.

Ugelspegel gjorde og et Skalkhed med een som
skulle giøre ham en Taske. Der var en Bunt-
mager til Helmsted, til den kom Ugelspegel, og
spurde, om han vilde giøre ham en smuk stor
Taske

Taske, Mesteren sagde ja, hvor stor skulle hun være?
 Ugelspegel sagde, gjør mig den vel stor, thi det var
 paa den Tid, at man bar store løyne Tasker, de
 vare vide og brede, Taskemageren gjorde Ugelspe-
 gel en stor Taske. Der han kom efter Tasken,
 og besaae den, sagde Ugelspegel denne Taske er
 ikke stor nok, det er en liden Taske, gjør mig en

Taske som bliver stor nok, Taskemageren gjorde
 de ham en Taske af en gandske Hud, og gjorde den
 saa stor, at man maatte vel have lagt en Kalb der-
 udi, som kunde være et Aar gammel, der Ugelspe-
 gel kom dertil, behagede ham Tasken ikke endda, og
 sagde, denne Taske er ikke endnu stor nok, ville I gi-
 re mig en som er stor nok, da ville jeg faae eder to
 Gylden paa Haanden. Taskemageren tog de to
 Gylden, og gjorde hannem en anden Taske, og tog
 dertil tre Dyr-Huder. Der Ugelspegel saae den
 Taske, da sagde han, Mester denne Taske er stor nok,
 men den store Taske den jeg meen, er ikke denne Tas-
 ke, jeg vil ikke heller have denne, hun er endnu for
 liden,

lidet, ville I gjøre mig en stor Tasse, dersom jeg tog en Penning ud, at der var stedse to igjen, og at jeg aldrig kunde naae Bunden i hende, den vilde jeg gierne betale eder, og gif dermed bort, og lod hannem der staae med sin Tasse, og de to Gylden, og Tassemageren havde vel forfskaaret Læder for ti Gylden til Ugelspegels Tasse.

Den 59 Historie.

Hvorledes Ugelspegel bedrog en Slagtere til Erfurt for en Steg.

Den gode Ugelspegel kunde ikke forlade sin Skalkhed. Der han kom til Erfurt, blev han strax bektendt med Borgere og Studentere. Han gif hen til Slagterboederne, da sagde en Slagter til ham, at han skulle kiøbe noget, og bære hjem. Ugelspegel sagde til hannem, hvad skal jeg tage med mig? Slagteren svarede: et godt stykke Kiød til en Steg, Ugelspegel sagde ja, og tog saa en skøn Steg og gif dermed bort. Slagteren løb efter hannem, og sagde: Nej ikke saa, du maa betale mig Stegen. Ugelspegel svarede, udaf Betalingen haver I intet sagt mig, men I sagde, om jeg ikke vilde tage noget med mig, og I vilste mig hvilket jeg skulle tage, det vil jeg beviise med eders Naboer, som stode derhos. De andre Slagtere komme dertil, og svarede af Had og Ubind, ja det er Sandheden, og de vare hannem alle gramme, fordi at naar nogle komme til andre Slagtere, og vilde kiøbe noget, saa raabte han Folkene til sig, derfor sagde de hannem det til, at Ugelspegel skulde beholde Stegen. Imens Slagterne stod og trestedes, da tog Ugelspegel Stegen under Kiørtelen og gif dermed bort, og lod dem nappes det bedste de kunde.

Den

Den 60 Historie.

Hvorledes Ugelspegel bedrog samme Slagtere til Erfurt om endnu en Steg.

Dette Dage derefter, kom Ugelspegel igien til Slagterboderne, da sagde den samme Slagtere til Ugelspegel med spidske Ord, kom igien og hent dig en anden Steg. Ugelspegel sagde ja, og ville have taget til Stegen, men Slagteren var snart, og tog Stegen igien. Ugelspegel sagde, lader Stegen ligge, jeg vil betale den. Slagteren lagde Stegen paa Benken igien. Ugelspegel sagde til hannem, og er det saa, at jeg siger dig et Ord, og det kommer dig til gode skal da Stegen være min. Slagteren sagde ja, du maatte sige mig saadanne Ord, som kunde være mig nyttelig, og du maatte og sige mig saadanne Ord, at de behagede mig ikke vel, ville du derfor have Stegen bort Ugelspegel svarede, jeg vil ikke røre Stegen, men mine Ord skulle smage dig, og sagde saa: Vel op her Tasse og betale Folket, hvorledes behager dig det? smager det dig ikke? Slagteren sagde, Ordene behagede mig vel, men de smagede mig ikke vel. Da sagde Ugelspegel til dem som stode der omkring: Kiære Venner, det høre I vel at Stegen hør mig til. Dermed tog Ugelspegel Stegen, og sagde spotteligen til Slagteren, nu haver jeg atter hent en Steg, og gik dermed hen, og kom ikke igien.

Den 61 Historie.

Hvorledes Ugelspegel var en Snedker, Svend til Dresden og fortiente atter ikke megen Tæst.

Ugelspegel drog snart igen ud af Dyringen hen til Dresden, for Behmer. Wald ved Elben

en, og gav sig ud for en Snekker. Svend, Snekkeren tog hannem i Tjeneste, thi han havde Svendes behov, thi Svendenes Tjeneste var da ude. Det hente sig at der var et Bryllup i Staden, og at Mesteren var der tilsteden, da sagde Snekkeren til Ugelspegel, kiære Svend jeg maa i Morgen gaae til Bryllup og jeg kommer ikke hjem den gandske Dag, gjør det saa vel og arbejde flittig, tag de fire

Glede paa Contoret, og liim dem tilsammen paa det knappest. Ugelspegel sagde ja, hvilke Giede høre tilsammen, Mesteren lagde dem paa hverandre som hørde tilsammen, og gif saa med sin Hustru til Bryllup. Ugelspegel den fromme Svend, som altid gjorde sin Flid mere at arbej-
de modtvillig, end at gjøre det ret var, igiennem-
borede det skønne Bord eller Contor Giede, som
hans Mester havde lagt paa hverandre, ved tre
eller fire Ender, og slog dem tilsammen og havde
sødet Limen i en stor Kiedel, dermed smurede han
dem oberalt, og bar dem saa op ad Loftet og
sat dem ud af Vinduet, at skulle tørre ved So-
len

sen, og gjorde tilig hellig Aften. Om Aftenen kom Mesteren hjem, og var vel drukken, og spurde Ugelspegel, hvad han havde arbejdet den gandske Dag, Ugelspegel svarede, Mester jeg haver luvnet de fire skiebe siæle tilfammen paa det allerknappeste og haver gjort tilig hellig Aften. Det behagede Mesteren vel, og sagde til sin Hustru, det er min rette Svend, den skal du gjøre til gode, og gik dermed til Sengs. Men om Morgenen bad Mesteren Ugelspegel, at han skulle bære Bordet ind, som han havde gjort reede Ugelspegel kom ned af Loftet med sit Arbejde. Der Mesteren saae at den Skalk havde fordærvet hannem de Siæle sagde han, Svend, haver du og lært paa Snedker Embedet. Ugelspegel svarede hvi han saa spurde: jeg spørger dig derfor, at du har fordærvet mig de skionne Siæle. Ugelspegel svarede fiære Mester, jeg har gjort som I befalede mig, og er det nu fordærvet, saa er det eders egen Skyld. Mesteren blev vred og sagde, du skal skiel, pakke dig udaf mit Huus, jeg haver ingen Profit udaf dit Arbejde. Dermed skildtes Ugelspegel fra hannem, og forientte ingen Tak, enddog han gjorde saa altid, som de bade hannem, dog var det forgiebes.

Den 62 Historie.

Hvorledes Ugelspegel var en Brillensagere, og kunde intet saae at arbejde i alle Lande.

Churfyrsterne vare indbyrdes meget vrede og uens paa hverandre, thi der var ingen Romersk Kæiser eller Koning. Det hende sig at Greven ud af Supplenborg, var af Churfyrsterne udvalgt til den Romerske Konge, men der vare andre der meente, at de ville med magt trænge sig ind i riget, da maatte den udfornø Konge ligge med gandske Magt

i ser Maanedet for Frankfurt, og hie, om der nogen kunde drive hannem bort. Som han havde der meget Folk, baade til Hest og Fod, da tænkte Uge'spegel, hvad skal her vorde at giøre, der kommer mange fremmede Herrer, de lade det ikke, at de jo begave mig, og overkommer jeg nogle Penninge, saa staaer jeg vel, og begav sig dermed paa Farten. Der droge mange Herrer ud af alle Lande did, det hændte sig i Wetteraw ved Frankfurt,

at Biskoppen af Trier med sit Folk mødte Uge'spegel paa Weyen hos Frankfurt. Den Tid han saae at han var saa underlig klædt, da spurde Biskoppen hannem ad, hvad han var for en Svend. Uge'spegel svarede og sagde naadige Herre, jeg er en Glarøymagere, og er kommen udaf Brandenburg, der er lurtet at fortjene, derfor vandre jeg efter Arbejde, thi det er intet værd med vor Embede. Biskpen sagde, jeg meente at det Embede skulle være hver Dag bedre og bedre, for Folk bliver søge hver Dag mere og mere, at deres Syn meget dummes, og derfor have man
ger

at Glarøyen behøv, Ugelspegel svarede Bispen og sagde ja naadige Herre, Eders Naade siger Sandheden, men et fordærver vort Embede, om jeg torde sige det, at eders Naade bliver ikke vred derfor; Nøy, sagde Biskoppen vi ere derved vel vant, siig det kun frit ud, Naadige Herre det fordærver vort Embede, og er at bestrænge at det bliver øde, thi og de andre store Herrer, Paven, Cardinaler, Biskopper, Kysere, Konger, de see i disse Tider stundum igiennem Fingre; men man finder bestreveren, at udi forrige Tide pleyede Herrer og Syrster udi Retten at læse og studere, paa det at ingen skulle ssee nogen Uret, dertil havde og mange Glarøyen, og da var det et got Embede, og den Tid studerede Præsterne mere end de giøre nu, thi da ginge Glarøyen vel af, og man kunde vel sælge dennem, men nu er de saa lærde, at de kunde deres Ting og Doent uden ad, saa de vel stundum ikke udi en heel Maaned see i deres Bøger, derfor er vort Haandværk fordærvet, og jeg lober af et Land i et andet, og fand ingensteds saae Arbejde, den Brøst og Bræk er saavidt kommen, at Bonden pleyer det at giøre allevegne. Bispen forstod den Text vel, og sagde: Ugelspegel, følg os efter til Frankfurt, vi ville give dig en god Skient, og han drog hen med dem.

Den 63 Historie.

Svorledes Ugelspegel til Wintersheim sagde en Kiøbmand Tieneste for en Kof, og at giøre Stuen varm.

Paa den Gade, som man vil gaae til Høe Torvet, der boede en riig Kiøbmand, han gif paa en Tid uden for Porten at spatsere, og ville gaae i sin Hauge. Ud med Bøyn paa en grøn Alger, der fandt han

han Ugelspegel liggendes, han hilfede ham, og spurde hvad han var for en Staldbroder, og hvad hans Handel var. Ugelspegel svarede med indbunden Skalkhed og sagde, at han var en Koffe-Dreng, og havde ingen Tieneste. Da sagde Kjøbmanden til hannem, ville du være dannes og from, vil jeg selv faae dig til mig, og give dig ny Klæder, thi jeg har en Kvinde, hun klager altid over Koffen. Ugelspegel lovede hannem at han ville være dannes og tro. Saa tog Kjøbmanden hannem til sig, og spurde ham ad, hvad han heed, Ugelspegel sagde, Herre jeg heder Bartholemæus. Kjøbmanden sagde, det er et langt Navn, man fand ikke snart nævne det, du skal heede Doll, Ugelspegel sagde ja fiære Junker, det er mig lige meget hvad jeg heder. Belan sagde Kjøbmanden til Ugelspegel, du est min rette Svend, kom hid snart, og gik med mig udi min Have, vi ville bære Urter hiem med os, at fylde unge Høns, thi jeg haver bødet Giester paa Søndag næstkommendes, dennem ville jeg gierne pleye vel. Ugelspegel gik med ham i Haven, skar Rosenmarin, som han ville fylle Hønsene med, paa den Franske Maneer, og de andre med Løg, Æg og andre Urter, og ginge med hverandre hiem. Den Tiid Hustruen saae den underlig Giest paa sit Klædebon, spurde hun hendes Huusbonde ad, hvad er det for en Svend, hvad vil I giøre med hannem? er I redder, at Brødet skal mulne? Kjøbmanden sagde Hustrue, vær du kun tilfreds, det skal blive din egen Svend, thi han er en Kof. Hustruen sagde: ja fiære Mand, han skulle vel faage noget got, vær du kun tilfreds, sagde Huusbonden, du skal faae det at see i Morgen, hvad han fand, og faldede ad Ugelspegel Doll, han svarede strax Junker, tag en Sæk og gik hen i Kjøbmands Boderne,

ne, vi ville kjøbe et stykke Kød til Steg, og gif han
efter hannem, da kjøbte hans Junker en Steg, og
sagde til hannem, Dol lad Stegen komme strax i
Morgen til Ziden, og lad den steges smukt kold og
langsom, at den ikke brændes, det andet Kød sæt
ved Ziden derhos, Ugelspegel sagde ja og stod tilig
op om Morgenens og sætte Maden til Ziden, men
Stegen satte han paa Spedet, og lagde hannem i
Kiølleren imellem to Fade, som var Embeks All
udi, at den skulle ligge kold og ikke forbrændes.
Der Kiøbmanden havde bedet Byskriveren og an
dre gode Venner til Giest kom han og ville see om
Giesterne vare komne, og spurde sin nye Svend ad,
om Maden var reede. Ugelspegel svarede det er
altsammen reede, foruden Stegen, Junkeren sagde,
hvor er Stegen? Ugelspegel sagde, han ligger i
Kiølleren imellem to Fade jeg vidste ikke en koldere
Sted i Huset, som J og sagde, at jeg skulle legge
hannem kold; han er og rede sagde Kiøbmanden,
ney sagde Ugelspegel, jeg vidste ikke naar J ville ha
ve hannem. J det kom Gæsterne, da sagde han
dem af sin nye Svend, da hørte des Ugelspegel hav
de lagt Stegen udi Kiølleren, da begyndte de alle
at see, og gjorde deraf en Skiemt, men Hustruen
var ikke tilfreds for Giesternes skyld og sagde til sin
Husbonde J skulle lade den Svend gaae, jeg vil ikke
længer lide hannem i Huset, hun saa vel at det var
en Skalk. Kiøbmanden sagde kiære Hustru, vær
tilfreds jeg haver hannem behov til en Rejse, til den
Stad Goslar, og naar som jeg kommer hjem vil
jeg lade hannem gaae, men neppelig funde han
tale hende i den Troe, at hun ville være tilfreds.
Som de saa aade og drucke og vare glade, og det
lakkede mod Aften, sagde Kiøbmanden til sin
Svend,

Evend Doll, pynte og smøre Bognen til, her er en
Præst heder Hr. Henrich Hammelsted, han har der
hiemme, han vil age med. Da sagde den gode
fromme Ugelspegel, ja det skal see, og spurde ham
hvad han skulle smøre med. Kjøbmanden kastede
ham en Skilling til, og sagde til hannem, Kjøb der
Tiare for, og lad Vinden give dig gammel Fit
dertil at mænge udi, han gjorde ligesaa, og den Tid
alle Folk vare i Senge, smurde Ugelspegel Bognen,
baade inden og uden fore, og allermeest som de skulle
sidde. Tilig om Morgenens stod Kjøbmanden op
med Præsten, og bad Ugelspegel spende Hestene fo-
re, det gjorde han snartigen, og de sadde paa Bog-
nen, og agede glade bort. Da beayndte Præsten
at sige, hvi Fanden er her saa fitted? Jeg ville have
holdet mig, der Bognen saa svinaede, da haver jeg
bestmurt mine Hænder overalt. De bade Ugelspe-
gel, at han skulle holde stille, og sagde til hannem,
vi ere oversmurede baade bag og for, og bleve
brede paa den gode Ugelspegel. I det samme
kom en Bonde gaaendes med et Læs Halm, som
han ville fiøre til Markket med, hannem kjøbte de
noale Knipper Halm udaf, og strøge Bognen der-
med, og sadte dennem siden paa Bognen igien. Da
sagde Kjøbmanden bredeligen til Ugelspegel, du for-
giftige Skalk, og faer du hen til den løse Gallie,
din Fandens Skalk. Det gjorde Ugelspegel.
Der han kom under Gallien, holdt han strax stille
og spendte Hestene fra. Kjøbmanden sagde til han-
nem, hvad vil du nu gjøre, eller hvad meen du der-
med din forbandede Skalk? Ugelspegel sagde I bad
mig at jeg skulle fare under Gallien, og der ere vi un-
der jeg meente vi skulle her bede. I det saa Kjøbman-
den ud af Bognen, da holdte de ret under Gallien,
hvad

hvad ville de giøre, de løse ad den Giesl, og Kiøbmanden sagde til hannem, lad Hestene for du Skalk, og age flux ret hen og see dig ikke tilbage. Da tog Ugelspegel Naftene ud af Langvognen, og den Tid de havde aget saa langt som en Uger lang, skildtes Vognen ad, saa at Bagrebet af Vognen blev staaendes, og Ugelspegel aag med flux hen sin Vey, de andre raabte og løb efter hannem, indtil saalænge de finge fat paa hannem, Kiøbmanden ville slaget hannem ihjel, men Præsten var der imellem. Den Tid de havde endt deres Rejse, og kom hjem, da spurde Hustruen dennem ad, hvorledes det var dem gaaet, underlig nok, sagde Kiøbmanden, endog vi ere komne igien, og faldede strax ad Ugelspegel og sagde: Compan i denne Nat maae du blive her, æd og drik dig drucken, og i Morgen komme mig Huset smukt reent, jeg vil ikke længer have dig, du est en bedragelig Skalk, i hvorsra du est kommen. Ugelspegel sagde, jeg gjør alt hvad de befale mig, dog alligevel kan jeg ingen Tak fortiene, behager eder ikke min Tieneste, saa vil jeg i Morgen efter eders Ord komme ud af Huset hvad der er udi, og siden vandre, Ja, sagde Kiøbmanden, gjør ligesaa, om anden Dagen om Morgen stod Kiøbmanden op, og sagde til Ugelspegel, æd og drik dig mæt, og pakke dig, jeg vil gaae hen i Kirken, men lad mig ikke finde dig her igien. Ugelspegel taugde stille, og saasnart at Kiøbmanden var gaaet ud af Huset, begyndte han at romme op, Stole og Bænke, og hvad han kunde slæbe ud, det bar han ud paa Gaden, Raaber, Tin, Klæder, saa at Naboerne forundrede sig derpaa, hvad der ville blive udaf, at man bar saa Godsæt altsammet paa Gaden. Det blev Kiøbmanden sagt, og kom hastig løbende

hendes, og sagde til Ugelſpegel, du gode fromme Svend, hvad gjør du her? Ja Junker ſagde Ugelſpegel, jeg vil forſt gjøre efter eders Villie, ſom I befale mig, at jeg ſkal komme ud af Huſet, og gjøre det ſmukt reent, og ſiden vandre, og ſagde, hielp mig med en Haand, thi Dørren er mig for ſvær, jeg fand ikke allene mægte hende, lad ligge ſagde Kiøbmanden og gik for Gænden, det haver koſtet mig mere, end at man kaſter det udi Stærnet. Ach, ſagde Ugelſpegel, er det ikke en ſtor Ting, jeg gjør alt hvad de befale mig endog fand jeg ingenſted fortiene Tak, jeg troer jeg er fød udi en ulykſalig Stund. Dermed ſkildtes den gode Ugelſpegel fra hannem, og lod Kiøbmanden ſelv ſlæbe ſit Gods ind igien, ſom han havde baaret ud, men Naboerne loe der ad, baade for og ſiden.

Den 64 Hiſtorie.

Hvorledes Ugelſpegel var en Heste-Kiøbere til Wiſmar, og bedrog en Kiøbmand der.

Ugelſpegel gjorde en Heste-Kiøbere ſtiemptelige Skalkhed ved den Soe til Wiſmar. Thi der kom altid en Heste-Kiøbere, han kiøbte ingen Heste, men han gjorde kun Kiøb, og kiøbte dog intet, og tog dog Heſtene ved Rumpen, det gjorde han ved de Heſte ſom han ikke kiøbte, og havde det til et Tegn, om Heſtene ſkulle leve længe eller ey, og det var hans Tegn, havde Heſtene en lang Rump, ſaa drog han paa Rumpen, ſadde de lange Haar ikke håart ved Rumpen, ſaa kiøbte han hannem ikke; thi det var hans Troe, at han ſkulle ikke længe leve, men ſadde Haarene faſt i Rumpen, den kiøbte han, og havde en
god

god Troe til hannem, at han skulde længe leve, og
var af haard Natur, og dette vidste vel den mee-
nige Mand til Blomar at reite sig efter, det vidste
og Ugelspegel, og tænkte, den maadu og gjøre en
Skalkhed det gaaer i hvor de fand, at den For-
tvilelse maatte komme fra Folket. Ugelspegel kun-
de og behielp sig noget med den sorte Kunst, og
overkom en Hest, og gjorde ham en Rumppe med
Blaar, og med Harpir som han ville den have, og
drog med Hesten til Marktet, og lovede Hesten me-
get dyr, paa det de skulde ikke kiope hannem den
af, til saalænge der kom en Kiobmand, som tog
Hesten gierne ved Rumpen, den lovede han He-
sten for got Kiob Kiobmanden saae vel at Hesten
var skion og god for de Penninge, og gik bag han-
nem, og ville have draget hart paa Rumpen, og
Ugelspegel havde det saa gjort, at saasnart som han
drog paa Rumpen af Hesten, saa skulde han be-
holde Rumpen i Haanden, og det skeede ligesaa.
Den Tiid han havde draget Rumpen af Hesten,
blev Kiobmanden bedrovet, og Ugelspegel raabte
af Skalkhed, fiære Borgere, seer her, hvorledes
han haver fordærvet og vanskabt min Hest. Bor-
gerne komme dertil, og saae at Kiobmanden hav-
de Heste-Rumpen i Haanden, og at Hesten hav-
de ingen Rumppe, Kiobmanden frøgtede sig saare,
men Borgerne vare imellem, og forligte dem, at
Kiobmanden gav Ugelspegel 10 Gylden, og be-
holdt sin Hest dertil. Og Ugelspegel drog med
sin Hest tilbage igien, og satte atter Rumpen ved
hannem, og Kiobmanden drog efter
Denne Dag ingen Hest ved
Rumpen.

Den

Den 65 Historie.

Hvorledes den fromme Ugelspegel bedrog en Svarrere til Lyneborg, som svarrede Piber, og gjorde hannem et stort Skalkhed.

Til Lyneborg boede en Svarrer, som svarede Piber, han havde været en Landløber, han sad engang til Døds, Ugelspegel kom der til det Laug, og havde der mange Sælskab, denne Svarrer bad Ugelspegel til Giest paa den Maade at han ville gieffe hannem, og sagde til hannem kom i Morgen til Middag, og faae dig Mad med mig, om du fand, Ugelspegel sagde ja, og forstod det Ord ikke saasnart, og kom om anden Dagen og ville gaae til Pibemageren til Giest. Der han kom for Døren, da var der lugt baade oven og neden, og alle Binduerne vare lukte, Ugelspegel gik for Huset bort og igien, indtil det var hart ad Middag, men Huset var stedse tillukt, da tænkte han vel at han var bedragen, og gik derfra og taugde stille indtil den anden Dag. Da kom Ugelspegel til Pibemageren paa Torvet, og sagde til ham, see du fromme Mand, pleyer I at gaae selv ud, og lukke Dørene baade oven og neden naar I byde Giest, Pibemageren sagde, hørde du ikke hvorledes jeg bad dig? Jeg sagde kom i Morgen til Middag, og æd med mig om du fand, saa fandt du Døren tillukt, da kunde du ikke komme derind, Ugelspegel sagde, han tal derfore, det vidste jeg ikke tilforn, jeg lærer hver Dag. Pibemageren loe, og sagde, jeg vil ikke skufse dig længer gik kun hiem mine Dørre staae vidt aabne, du finder hiemme baade stegt og sødet hos Ziden, gik derfor hen, jeg vil strax komme efter, du skal være allene, jeg vil ingen Giest have flere uden dig, Ugelspegel tænkte, det er got, og gik strax

strax til Vibemagerens Hus, da fandt det ligesom
 han havde søgt hannem. Viggen var der Stegen og
 Hustruen stod derhos og vventede til Ugel spegel kom
 udi Huset, og sagde til Qvinden, at hun skulle snart
 komme med Vigen, thi hendes Husbonde var skienkt
 en stor Kist, den skulle hun hjælpe hannem hjem, han
 ville vende Stegen saa længe, Qvinden sagde: Ja
 kære Ugel spegel, jeg vil gaae med Vigen og komme
 snart igen, han sagde gaaer strax. Hustruen og Vi-
 gen ginge til Torvet, Vibemageren mødte dem paa
 Tegen og sagde hviløbe I saa, de sagde: Ugel spe-
 gel kom i Huset og bad os at vi skulle komme til eder,
 da sagde, at eder var skienkt en stor Kist, den skulle vi
 bære hjem. Vibemageren saade, kunde du ikke bli-
 ve udi Huset, han har det ikke gjort til forgiæves;
 mens havde Ugel spegel lugt Huset til baade oven og
 neden. Der Vibemageren og hans Hustrue med
 Vigen komme til Huset, da kunde de Dørrene til-
 lukke, da sagde Vibemageren til sin Hustrue, nu seer
 du vel hvad for en Kist du skulle hente, og de bankes
 de paa Dørren, Ugel spegel gik for Dørren og sag-
 de: lader være eders banken, jeg lader ingen ind.
 Berten habet befalt og tilsagt mig at jeg skal al-
 len være her inde, og at han vil ingen Gæster have
 fleer end mig, derfor gaaer kun bort, og kommer
 igien naar Maaltid er gjort. Vibemageren sagde,
 det er Sandheden, jeg sagde saa, men jeg meente det
 ikke. Lader ham kun æde, sagde Vibemageren, jeg
 skal gjøre ham et Skalkhed igien, og gik med Hu-
 struen og Vigen i sin Naboes Hus, og biede saa
 længe til Ugel spegel blev ledig, Ugel spegel hav-
 de vventet Kisten til, saa satte han den paa Bordet
 og aad sig vel mæt, og satte Mæden siden til Pl-
 den igien, og den Tid hannem tykte got at være,

lod han Døren op og lod hende staae aaben.
Da kom Pibemageren, og sagde til Ugelspegel
det plejer fromme Folk ikke at giøre, som du har
giort, kiære Ugelspegel. Da sagde den gode Ugels-
pegel: Skulle jeg det giøre selv anden, det jeg skulle
giøre allene, jeg var beden til Giest og I ville in-
gen flere have end mig allene, og havde jeg haft
flere Giester med mig, da havde de ikke behaget
Berten, og gik med samme Ord ud af Huset.
Pibemageren saae efter hannem, og sagde, nu vil
jeg betale dig igien, i hvor skalkagtig du est. Ugels-
pegel sagde: hvo der kan best han skal være Mester.
Pibemageren gik strax hen til Rakkeren og sagde til
hannem: i det Herberge ligger en fremmet Mand,
han hedder Ugelspegel, hannem er hans Hest død
fra, den skulle han føre ud, og viste ham Huset.
Rakkeren saae at det var Pibemageren, og sagde
ja han ville det giøre, og kiorte med Rakker-Risten
for Bertens Huus, som Pibemageren havde han-
nem vist, og spurde efter Ugelspegel. Ugelspegel kom
til Døren, og spurde ham ad hvad han ville? Ra-
kkeren sagde: Pibemageren var hos mig, og sagde
mig at hans Hest var her død, den skulle jeg føre
ud, og om han heed Ugelspegel? Og om det var
Sandheden? Ugelspegel vendte sig om og strøg
Borgen ned, og slængede Risten vit og sagde: see
her, siig Pibemageren, at haver Ugelspegel ikke siden
det i denne Gade, saa ved jeg ikke i hvilken Gade
han haver siddet. Rakkeren blev vred og kiorte
med Rakker-Risten hen til Pibemagerens Huus og
lod Risten der staae, og forklagede hannem, saa
at Pibemageren maatte give Rakkeren 6 Gylden.
Ugelspegel sadlede sin Hest og reed ud
af Staden.

Den

Den 66 Historie.

Hvorledes den fromme Uælsøgel blev bespottet af en gammel Bonde. Qvinde, den Tid han tabte sin Tæske.

I gammel Tid da boede til Gerdon udi det Land Lyneborg, et par gamle Folk som havde levet tilfammen i Egteskab hen ved halvfjerdesindstyve Aar, og havde store Børn, og de vare alle gatte. Der var paa samme Tid en lystig Præst i Sognet, som var altid gierne var der som man slampampede, det gjorde han altid hos sit Sognefolk, paa det ringeste engang om Aaret maatte en Bonde have hannem til Gæst med sin Pige en Dag eller to, og give hannem nok paa det allerjubilsigste. Men de gamle Folk havde i mange Aar ingen Kirkevielse, Børn at døbe, eller giort Gæstebud, at Præsten kunde have en Collatz deraf, det fortrød hannem, og tænkte i sit Sind, hvorledes han kunde giøre hannem en Collatz, og sende hannem Bud, og spurde ham ad, hvor længe han havde levet med sin Hustru i Egteskabs-Stat. Da sagde Bonden til Præsten: Kiære Herre, det er længe siden, jeg haver det moen glemt, Præsten svarede, det er en farlig Egtestat for eders Siæl, om I have været hos hverandre i halvtrediesindstyve Aar, saa er alt eders Egteskab ude, ligesom en Munk udi et Kloster, det kan du sige din Hustrue, og kom til mig i Morgen igien og siig mig Svar, at jeg kand sige eder Raad til eders Siæls Salighed; som jeg er alle mine Kirke-Børn skyldig. Det gjorde Bonden, og overtænkte det med sin Hustrue, og kunde dog ikke sige Præsten hvor længe de havde været sammen i Egteskab, og komme baade til Præsten med et forrigfuldt Herte, og bade

Hannem om 'et got Raad for deres Ubærdigheds
Skyld. Præsten sagde til dem, efterdi I vide ikke
Tallet, og for eders sorgfulde Siæls Skyld, saa vil
jeg og forkynde eder nu paa Søndag næstkommen-
des, og give eder tilsammen paa nye, om I ikke ere
i Egetskab, at I jo maa komme deri, derfor slagter
en god feed Stud, Lam og Sviin, og beder eders
Børn og andre gode Venner til Kosten, og beder
dem alle venlig, saa vil jeg og være hos eder. Ach
kære Hr. Sogne-Præst, gjører saa der skal ikke
blive spart en Skot Høns, skulle vi have været
saa længe hos høerandre, og nu først sidde ud af
den Egetskat, det var ikke got. Han gik dermed
hiem i sit Huns, og vandrede til, mens bad Præsten
(i den Kost) nogle Pælater og Præster, som han
var bekendt med, iblant dem var Provsten af Ebs-
bye, som altid havde to smukke Heste, og gad vel
seet at man fik Mad, hos hannem havde Ugelspegel
været nogen Stund, da sagde Provsten til hana-
nem: sid paa min Hest og rid med mig, du skalt
være velkommen, det gjorde Ugelspegel, og den Tid
de komme at ville æde og drikke, og være glade, da
saa den gamle Kvinde, som skulle være Bruden,
øverst ved Borde, som Bruden pleyer at sidde.
Hun blev træt af at sidde, og sagde, lader mig
gaae ud, hun gik ud baa i Gaarden til det Vand
Gerdon. og satte sine Fodder i Brudet. I det
samme ville Provsten ride med Ugelspegel hiem
til Ebsbye. Ugelspegel hoberede for Bruden med
den unge Hest, med smukke spring, og gjorde
det saa tit, saa at hans Tasse og Belte salt fra
hannem, som man pleyede at bære paa den Tid.
Der den gode Kvinde det saae, stod hun op
og tog Tassen, og gik dermed til Vandet,
og satte sig oven paa Tassen, og satte Fod-
der-

derne udi Bandet igien. Den Tid Ugeſſpegel
var reden en Uger lang Bøf derfra, da ſavn de
han forſt ſin Taſke, og reed ſtrax tilbage igien
til Gerdon, og ſpurde den gode gamle Bonde-
Qvinde ad, om hun havde ikke foruimmet en
gammel ruſtig Taſke eller Belte. Den gode
gamle Qvinde ſagde; ja Ven, i mit Brøllup
fandt jeg en gammel ruſtig Taſke, der haver jeg
endnu, og ſidder paa hende. er det den? o ho, det
er længe, ſagde Ugeſſpegel, den Tid du varſt Brud,
det maa vel være en ruſtig Taſke, jeg begier ikke
den gamle Taſke. I hvor ſkalkagtig og liſtig
Ugeſſpegel var, ſaa blev han dog giekket af den
gamle Bonde-Qvinde, og maatte ſaa miſte ſin
Taſke. Den ſamme Taſke have endnu de Qvin-
der af Gerdon, jeg troer de gamle Enker have hen-
de endnu i deres Forvaring, hvem det ligger
Magt oppaa, han maa ſpørge derefter.

Den 67 Hiſtorie.

Hvorledes Ugeſſpegel bedrog en Bonde om
et ſtykke grønt Kontiſt Klæde for Oljen,
og ſagde at det var blaat.

Altid ville Ugeſſpegel æde Naar og ſodet, der-
fore maatte han ſee til, hvor han kunde det
ſaae. Paa en Tid kom han til det Marked til
Oljen, og ſaae allevegne hvad der var at aare
hos andre, da ſaae han at en Bonde kjøbte et
grønt ſtykke Kontiſt Klæde, og ville dermed blem,
da tænkte Ugeſſpegel paa det tidſte, hvorledes
han ville klaffe Bonden det ſtykke Klæde af,
og ſpurde efter den Landebøf, ſom Bonden havde
blemmet. Da tog han med ſig en Skottiſk
Præſt og en ledig Perſon, og gik med dem ud
af Staden paa Bøven, ſom Bonden ſkulle komme

me frem, og tænkte derpaa, hvad han ville gjøre, naar Bonden kommer med det grønne Klæde, som skulle være blaat og hver skulle gaae en Uger langt fra hverandre mod Staden. Der Bonden kom nu af Staden med Klædet, at han ville gaae hjem dermed, den taledes Ugelspegel til, og spurde hannem ad, hvor han havde kjøbt det skionne blaae Klæde? Bonden svarede, det er grønt og ikke blaat, derom vil jeg sette ti Guldten til værd, og det første Menneske som kommer der kand fiende grønt og blaat, han skal vel sige mig det. Da gav Ugelspegel den første et Tegn, at han kom, til den sagde Bonde, Kiære Ven, vi to ere blevene ueens med hverandre om denne Farve paa det Klæde, sig Sandheden om det er grønt eller blaat, og hvad du siger hertil, da maa det blive derved. Han begyndte at sige, det er ret et skiont stykke blaat Klæde. Bonden sagde nej, I er begge to Skalks. I har det tilforn overlagt med hverandre. Da sagde Ugelspegel nu vel, paa det du skal see, at jeg har med ret at fare saa vil jeg give det til, og sætte det indtil den gode og fromme Præst som kommer hid, og hvad han siger det nøyes jeg med. Dermed var Bonden tilfreds. Der Præsten kom nær til dem, sagde Ugelspegel til hannem: Herre siger Sandheden, hvad Farve haver dette Klæde? Præsten sagde, det seer I vel. Bonden sagde: ja Herre det er Sandheden men det er det, at disse to ville tale mig i den Troe, som jeg veed at det er Løgn. Præsten sagde hvad haver jeg med eders Brede at skaffe, hvad passer jeg derpaa, om det er hvidt eller sort. Kiære Herre, sagde Bonden, skiller os ad, det beder jeg eder om. Om I ville have det af mig, sagde Præsten, saa kand jeg intet andet fiende, end det

er blaat Klæde. Ugelspegel sagde: hører du det, Klædet hør mig til. Bonden sagde: sandelig Herre, var I ikke en vied Præst, da ville jeg sige at I lyve alle tre, og vare Skælke dertil, men ellers er en god from Præst, saa maa jeg tie stille og troe det, endog det er Løgn. Og den gode Bonden maatte det alt troe, og lade Ugelspegel beholde Klædet.

Den 68 Historie.

Hvorledes Ugelspegel til Hannover freed udi en Badstue, og meente at det var Huus at giøre sig reen udi.

Ved Vientporten til Hannover udi Badstuen, ville Badstue Manden ikke, at man skulle holde, det Badstue, men et Huus at rense sig udi. Det fik Ugelspegel at vide. Den Tid han kom til Hannover, da gik han i Badstuen og forde sig af. Den Tid han kom i Badstuen, saate han: Guds Fred Herre og alt eders Folk, og alle de som jeg finder udi dette renselses-huus. Det behagede badstuemanden vel

vel og bad ham være velkommen, og sagde Hr. Giest, I sige ret, det er et Renselse-Huus, og er et Huus at gøre sig reen udi, og ikke en Badstue, naar man bliver stovig af Solen, udi Jorden, udi Væske, og udi Sanden. Da sagde Ugelsspegel, det er et Huus at rense sig udi det er aabenbar, at naar vi gaaer ureen ind, saa gaae vi rene ud igien, i det steed Ugelsspegel en stor Lort midt i Badstuen ved Vandtruet, at det luattede all Badstuen over. Da sagde Badstuemanden, nu seer jeg vel at dine Ord og Gierninger ere ikke eens, dine Ord behagede mig vel, men dine Gierninger ere ikke tugtia, dine Ord vare gode, men dine Gierninger lugter ilde, pleyer man det at gøre udi et Renselse-Huus? Ugelsspegel sagde: er det ikke et Renselse-Huus jeg havde det mere behov inden til end uden til, jeg havde ellers ikke gaaet herind, Badstuemanden sagde, saadan Renselse pleyer man at gøre paa Skidehuset, men dette er et Renselse Huus at sovede udi, og du gør der af et Skidehuus Ugelsspegel sagde: er det ikke Skarn som er kommet af Menneffens Liv skal man rense sig, saa maa man saa vel rense sig inden i som uden til. Badstuemanden blev vred og sagde: saadan Renselse pleyer man at gøre paa Skidehuset, og Rakkeren pleyer at føre det ud i Rakkerfulen, og saadant pleyer er ikke at toe af, og med saadan Ord bad Badstuemanden Ugelsspegel at gaae ud af Badstuen Ugelsspegel sagde: Hr. Vert, lader mig bade for mine Penninge, I ville have mange Penninge, saa vil jeg og vel bade. Badstuemanden sagde: gik kun ud af min Badstue, jeg vil ikke have dine Penge, og vilt du ikke gaae, da skal jeg snart vise dig Dørren. Da tænkte Ugelsspegel, her er ikke godt at sigte mod Ragesnive, og gik saa ud af Dørren, og sagde, jeg haver vel
hag

badet for en Tort, og gik saa i Stuen, og førde sig
 i sine Klæder, der som Badstuemanden fik sin
 Mad med sit Folk, der lukte han bannem inde, og
 ville forfarde bannem, ligesom han ville lade ham
 fange: I den Stund mente Ugelspegel, at han havde
 de ikke nok renset sig i Badstuen, og lod et Gølles
 bord op, og skæed en stor Tort derpaa, og lukte det
 si en tilfammen igien. I det samme lod Bad-
 stuemanden Døren op, og de bleve forligte igien,
 da sagde Ugelspegel til hannem: Kiære Mester, i
 denne Stue er jeg blevet meget reen, tænker paa
 mig naar det bliver Middag. Adieu far vel, og
 med disse Ord skildtes de ad.

Den 69 Historie.

Hvorledes Ugelspegel købte Mælk til Bre-
 men af nogle Bønder Qvinder.

Ugelsom og latterlig Ting bedrev Ugelspegel til
 Bremen. Paa en Tid kom Ugelspegel til
 Bremen paa Torvet, og saae at Bønder Qvinderne
 bære megen Mælk paa Torvet, han tog vare derpaa

engang at der kom paa en Markets Dag megen Melk, da fik han et stort Kør, og satte det paa Torvet, og lod dem alle slaae Melken i Karret, og skreb hver Qvinde besynderlig ved sit Ravn, og alle udi et Register, den ene saa meget, den anden saa meget, og saa fremdeles, og sagde til Qvinderne, at de skulle bide saalænge, til han havde saaet Melken altsammen, saa ville han betale hver sit. Qvinderne sadde paa Torvet alle udi en Ring. Ugelspegel kiøbte saa megen Melk, at der ingen Qvinde kom med mere Melk, thi Karret var alt fuld af Melk, da kom Ugelspegel med en Skient, og sagde, jeg har ingen Penge paa denne Tid, og hvilken som Land ikke tøve i tiorten Dage, den maa tage sin Melk igien af Karret, og gif dermed sin Bev. Da gjorde Bønder-Qvinderne et stort Rumor, den ene sagde, jeg haver haft saa meget, den anden sagde saa meget, den tredje ligesaa meget, at Qvinderne sloge hinanden med Bøtter, Flasker og Leyle, at de fløye om Ørene paa dem, de sloge og hverandre med Melk under Dyne, og rystede Klæderne fulde med Melk paa hverandre, ogsaa paa Jorden, at de saae ud ligesom det havde regnet Melk. Borgerne som det saae, loe ad saadant et Skalkhed, at Bønder-Qvinderne ginge saa til Torvet, og Ugelspegel blev meget prisat for sin Skalkhed.

Den 70 Historie.

Hvorledes Ugelspegel sagde til tolv Blinde, at han havde givet dem tolv Gylde, og det var dog intet.

Den Tid Ugelspegel havde vandret det ene Land ned, det andet op, kom han paa en Tid igien til Hanover, og bedreb meget underlige Ting. En Tid reed han ud for Porten at spakere, der mødte han
nem,

dem 12 blinde Mennesker. Den Tid Ugelspegel
kom til dem, sagde han, hvordan er I komne I Blin-
de. De Blinde stod og hørde vel, at han sad paa
en Hest, de meente at det havde været en ærlig Mand
de toge deres Hetter og Hatte af og sagde: Kiære
Gunker vi have været i Staden, og der var en rigtig
Mand død, der finge vi Siæle Gave, og gav os
Mad, og det var den Tid meget kolt. Da sag-
de Ugelspegel til de Blinde det er saare kolt, jeg fryg-
ter at I fryser ihjel, der have I 12 Gylde, gaaer
dermed hen i Staden igien, og drager til Herberg
til Hans Felix, og fortærer de 12 Gylde paa mine
vegne, til saa længe at Vinteren er borte, at I kun-
de vandre igien for Kuld. De Blinde stode neyede
og takkede hannem flittige, og hver meente at den have
de faaet Pengene, og den anden meente at den tredje
havde faaet Pengene, og altsaa fremdeles, at den
sidste meente den første havde Penningene, dermed
ginge de i Herberget, som Ugelspegel viste dem hen,
og sagde, der reed en from Mand frem for os, han
gav os 12 Gylde i Guds Navn, at vi skulle for-
tære dem for hans skyld, til saa længe at Somme-
ren kommer, thi det er nu saare kolt. Verten var
gierrig paa Penge, og tog dem til sig, og tænkte in-
tet derpaa, at han skulle spørge dennem ad, eller see
hvilken af de Blinde der havde Pengene, og sagde,
ja kiære Brødre, jeg vil fare vel med eder. Han
slaaede og hug til, og kogede saa for de Blinde,
og lod dennem tære, indtil saa længe hannem lystte
at de havde fortæret de 12 Gylde, da sagde han:
Kiære Brødre vi ville en Gang regne, de 12 Gyl-
den er snart fortærede. De Blinde sagde ja,
og hver spurde den anden, hvilken de 12 Gylde
havde, at han kunde betale Verten. Den
ene

eene havde ikke de 12 Gylde, den anden havde dem
og ikke, den tredie ikke heller, den fjerde desligeste,
den sidste med den første havde dem ikke heller, de
Blinde satte og klæde dem i Hovedet, thi de vare
skuffede, desligeste Verten sad og tænkte, lader jeg
dem gaae, saa faaer jeg intet for Kosten, beholder
du dem, saa æder og fortærer de mere, og de ha-
ve dog intet, saa faaer jeg dobbelt Skade, han sat-
te dennem hen i Svine-Stien, og lukte tæt til for
dem, og lagde for dem Brød og Straae, Halm og
Høe. Ugelspegel tænkte, det er nu vel paa Tiden,
at de fattige blinde Mennesker have fortæret de Ven-
ge, og forklædte sig og reed udi Staden til den sam-
me Bert til Herbergs. Den Tid han kom riden-
des i Gaarden, og vilde binde sin Hest i Stalden,
da saa han at de Blinde laae i Svine-Stien, da
gik han ind i Huset, og sagde til Verten: Hr.
Bert, hvad Sind have I, at I lade de arme Blin-
de ligge i Stien? Forbarmer eder over dem, og
giver dem Mad, thi det gør dem ont baade
paa deres Liv og Levnet. Verten sagde: jeg
ville de vare som alle Band komme tilfammen,
havde jeg ifkun min Koft betalt, og sagde han-
nem altsammen, hvor han var bedragen af de
Blinde. Ugelspegel sagde: Kiære Hr. Bert, kun-
de I ikke faae Borgen for dem? Verten tænkte,
ohavde jeg nu kun en, og sagde, min Ven kunde jeg
faae visse Borgen for mig, den ville jeg gierne ha-
ve, og lade de fattige Blinde løbe. Ugelspegel
sagde: nu vel jeg vil gaae om i den gandske Stad,
og see til, at jeg faaer sine eder en Borgen for dem,
dermed gik Ugelspegel til Sogne-Præsten og sagde
til hannem: Kiære Hr. Sogne-Præst, ville I jo-
re som en god Ven, min Bert er i denne Nat
besat med den onde Aand, og han lader eder
bede

bede, at I ville med Manesse løse ham derfra. Præsten sagde ja, men han maa bue en Dag eller to, man maa ikke være for hastig. Ugelspegel sagde, jeg vil gaae hen og hente hans Hustru, at i siage hende det selv. Præsten sagde ja, lad hende komme hid. Da gik Ugelspegel hen til sin Bert, og sagde til hannem, jeg har faaet en Borgen til eder, som er eders Sogne-Præst, han vil siage god for dennem, og vil betale eder hvad I skulle have, og lader eders Hustru gaae med mig til hannem, saa vil han siage eder den Betaling il. Berten blev villig og glad, og sendte Hustruen med ham til Præsten. Da begyndte Ugelspegel og sagde, Hr. Sogne-Præst, her er Qvinden siger hende det nu selv, som I sagde og lovede mig. Præsten sagde, ja kiære Qvinde, værer tilfreds en Dag eller to, saa vil jeg hielpe ham. Qvinden sagde ja, og gik med Ugelspegel hjem igien, og sagde hendes Huusbonde det, da blev Berten glad, og lod de Blinde gaae, og sagde dennem qvit. Ugelspegel sneg sig derfra. Paa den tredie Dag derefter gik Qvinden hen og krævede Præsten de 12 Gylden, som de Blinde havde fortæret. Præsten sagde: kiære Qvinde haver eders Huusbonde besalet eder det. Qvinden sagde ja, Præsten sagde, det er den onde Aands Indffud og Airt, at I ville have Perninge. Qvinden sagde det er ikke den onde Aand, betaler ham kun Kosten. Præsten sagde, mig er sagt, at eders Huusbonde er besat af med den onde Aand, henter mig hannem, jeg vil raade hannem Bod, med Guds Hielp. Qvinden sagde: det pleyer Skalle og Lognere at giøre, naar de skulle betale. Er min Huusbonde besat med den onde Aand, det skal du vel faae at finde, og løb udaf Huset, og sagde hendes Huusbonde det som Præsten havde sagt. Berten var strax rede, bag

baade med Hellebørd og Synd, og løb hen til Præ-
 stens Gaard. Præsten blev det vaer, og raabte
 ad sine Naboe, og gjorde Raars for sig, og sag-
 de, kommer og hjælper mig, mine fiære Naboe,
 see dette Menneſke er besat med den onde Aand.
 Berten sagde, tænk til at betale mig. Præste-
 Rod og gjorde Kors for sig. Berten ville have
 ſlaget Præsten, men Naboeerne komme der imellem,
 og kunde neppelig ſkille dem ad, og mens Præsten
 levede, varede de med Berten, og Præsten ſkulle
 oprette hannem ſin Skade, og Præsten sagde,
 at han var hannem ſin Skade, og at han var
 ham intet ſkyldig men at han var besat med den
 onde Aand, han ville ſnarlig hielve hannem der-
 fra. Det varede imens de begge levede.
 Hvorledes Ugelspegel til Bremen bedrip-
 pede Stegen for ſine Gieſter udaf
 Roen.

Den Tid Ugelspegel havde udret ſit Skælhed til
 Bremen, blev han vel bekiendt i Staden, at
 Bore

Borgerne maatte vel lide hannem, for Skiempts
skyld. Ugelspegel var længe udi Staden, til saa
længe der blev en stor Forsamling af Borgere og
Indbyggere, som skeede af Røbmænd, thi de have
de en Collas tilfammen, at hver besynderlig skulle
give en Steg, Ost og Brød, og hvilken som ikke
kom, uden han havde stor Forsald, da skulle han
betale Verten altsammen Løvet; Udi saadant et
Løb kom Ugelspegel ogsaa, og de toge hannem i
Løvet for en skiemts Mand, at han skulle holde
Collas med dem. Den Tid Løvet var giort om-
kring, kom det og til Ugelspegel, da lod han sine
Lauksbrødre i sit Herberge, og han købte en Steg
og satte den ved Ilden. Den Tid Middag kom,
at de ville faae Mad, da komme hans Rottes-
Brødre tilfamen paa Torvet, og sagde indbyrdes
ved dem selv, hvorledes de ville ære Ugelspegel og
gaae til hannem, og den eene spurde den anden ad,
om der var nogen der bidste, om han havde reed
noget til Mad, at de komme ikke til forgieves, og
bleve saa til sinds, at de ville alle der hen, det er
bedre at vi blive alle bespottede end en allene.
Der Rottes Brødrene komme for Døren som den
gode eenfoldige Ugelspegel laae til Herberg, da tog
Ugelspegel et stykke Smør og stak det bag ind i Kø-
ven, og vendte Køven til Ilden over Stegen og
drippede Stegen med Smørret som var udi Kø-
ven. Den Tid Gæsterne komme for Døren,
stode de og ville see om han havde faaet noget, da
saa de at han stod hos Ilden og bedrippede Ste-
gen med Køven, da sagde de, Gænden maa være
din Giest, jeg æder ikke den Steg, og Ugelspegel
krævede dem Urterne, som de gierne ville give
hannem, paa det at de skulle ikke æde af Stegen.
Den

Hvorledes Ugelspegel saaede Skaffe udi
en Stad i det Land Sagen.

Ikke længe derefter kom Ugelspegel til et Vand
som kaldes Biser udi en Stad, der blev han
saa længe, at han viste all Eeylighed, thi han
havde der 12 Herberge, og hvad han laade i et
Huus, det fandt han igien i et andet, hørde og
saa det han ikke vidste, og de bleve feede af hans
nem, desligest han var feed af dennem, og fandt
nogle smaa Stene hos Vandet, og aik paa Gaa-
den for Raadhuset op og ned, og saaede sin Sæd paa
baade Sider, da komme der fremmede Folk til han-
nem, og spurde, hvad han saaede, Ugelspegel sagde,
jeg saaer Skaffe. Kiøbmændene sagde, dem tør-
de du ikke saae her, her ere nok tilførn. Ugelspegel
sagde, det er sandt, men de boe der udi Husene, de
skulle løbe der ud. De sagde, hvorføre saaer du
ikke og fromme Folk? Ugelspegel sagde, fromme
Folk ville ikke groe her, thi Bonden Land ikke bære
dem. Saadanne Ord kom for Raadet, Ugelspe-
gel blev tilfagt, og lode hannem sige, at han skul-
le sanke sin Sæd igien, og han skulle pakke sig
ud af Staden, det gjorde han ogsaa, og kom 10
Mile derfra udi en anden Stad, udi den Mes-
ning, at han ville med sin Sæd til Ditmarsken,
men Rygtet var kommen for udi Staden, derfor
maatte han love, at han ville strax drage igien-
nem Staden foruden Dø og Mad med sin Sæd.
Den Tid det kunde ikke andet være, da laante han
sig en Baad, og ville have ladet løfte Sækken
med Krammen udi Baaden, den Tid han
blev løst fra Jorden, brast Sækken mit i to,
saa

saa at Sækken med Sæden blev der liggendes
Ugelspegel løb bort, og skal endnu komme igien.

Den 73 Historie.

Hvorledes Ugelspegel gav sig i Tjeneste
for en Badsker-Svend, og gik for Mesteren
ind ad Vinduet ind i Stuen.

En Tid kom Ugelspegel til Hamborg paa Humles
Torvet, stod og saae sig om, da kom der en
Bortstikker til hannem, og spurde ham ad, hvad
est du for en Embeds-Svend; Ugelspegel sagde,
jeg er en Badsker-Svend, med saa Ord at sige,
Mesteren pleyede ham, og samme Bortstikker boe
de paa Humle-Torvet, lige tvært over fra som
de stode og det Huus havde høye Vinduer ud til
Gaden. Mesteren sagde til Ugelspegel. seer du
det Huus der tvært over, som de høye Vinduer
ere, der gik ind, jeg vil snart komme efter, Ugel-
spegel sagde ja, og gik til Huset, og krøb igien
nem Vinduet, og sagde, Guds Fred være med
eder og dette her Embede. Hustruen sad i Stuen

og spandt, og blev saare vred, og sagde, see, forde
Fanden dig her ind, kandst du ikke gaae ind ad Dør-
ren er ikke Døren viid nok? Ugelspegel sagde, fiæ-
re Hustru, bliver ikke vred, eders Husbonde besøel
mig det at giøre, og haver iend mig for en Svend.
Hustruen sagde det er mig en troe Svend, som kand
giøre sin Mester Skade. Ugelspegel sagde, fiære
Hustru skal ikke en Svend giøre det som Mesteren
befaler hannem i det kom Mesteren og hørde ogsaa
den Handel, som Ugelspegel havde beorevet. Da
sagde Mesteren, hvikelund Svend kandst du ikke
gaae ind ad Døren og lade mine Binduer blive
heele, hvad Marsag haver du dertil, at du haver saa
krøbet mig ind udi Binduet? Ugelspegel sagde, fiære
Mester I bade mig jo der som de høye Binduer var
der skulle jeg gaae ind, I ville strax komme ester, saa
haver jeg gjort efter eders Befalning, og I er kom-
men ester mig som I sagde, at jeg skulle gaae for-
hen. Mesteren taugde stille, thi han havde han-
nem behov og tænkte, naar som jeg haver ham
ikke mere behov, saa vil jeg vel ramme det med
hannem, og regne hannem det af sin Løn. Mes-
teren bad Ugelspegel, at han skulle slibe Knagekniv-
vene. Ugelspegel sagde ja gierne: Mesteren sag-
de, slib dem slet ud og jebne Kroggen ved Eggen.
Ugelspegel sagde ja og begyndte at slibe Kroggen af
Knageknivene ligesom Eggen. Mesteren kom og
ville see til hvad han ville giøre deraf, da saae
han paa Knivene som han havde slibet, at Kro-
ggen var ligesom Eggen, og den Kniv som han havde
paa Slibe-Steenen, den ville han og have slibet
saa. Da sagde Mesteren, hvad gør du nu? Det
bliver ond Tingest. Ugelspegel sagde, hvil skulle det
blive ond Tingest, dennem skader intet, thi jeg
ha-

haver gjort, som J befaler mig. Mesteren blev vred og sagde, du est en ond og Fandens Skalk, lad af og slib ikke mere, og gaa' dia som du est kommen hid. Ugelspegel sagde ja, og gik i Stuen, og sprang ud af Vinduet, som han var kommen ind ad. Da blev Badskerer en end vredere, og løb efter ham med Bødelen, og ville have fanget hannem, at han skulle have betalt hannem Vinduet, som han havde brudt sønder. Men Ugelspegel var behændig og blev for rede end Mesteren, kom i et Skib, og soet sig derfra.

Den 74 Historie.

Hvorledes en Kvinde bød Ugelspegel til Gæst, og hendes Næse-Lort drøb ud af Næsen.

Det hendte sig paa en Tid, at der skulle blive en Herre-Dag, og Ugelspegel ville ride der hen, da blev hans Hest halt, derfor gik han til Gods men det var laare hedit og hannem hungrede. Nu var der en liden Landsbye paa Byen, men der var intet Gæstehuus udi, og det var om Middagen, da gik han i Landsbyen som han var tiendt, og han kom i et Huus, der sad Hustruen og gjorde Ost, og havde en stor klumme Ost imellem baade sine Hænder, saa hun havde ingen Magt med Hænderne, og hende hængde en stor Næse-Lort ud af Næsen. Ugelspegel hilfede hende, og bad hende en god Dag, og saae den Næse-Lort vel, det fornam hun, og hun torde ikke heller stryge Næsen paa Ermen, og hun kunde ikke heller saube sig. Da sagde hun til hannem, Liære Ugelspegel, sidder og hviler eder, jeg vil give eder got frisk Smør. Da vendte Ugelspegel sig om, og gik ud af Dørren. Hustruen faldede efter hannem, og bad hanem vie og æde noget. Ugel-

Spegel sagde, fiere Husfrue, derefter som det falder,
og gik hen udi et andet Huus, og tænkte, det
Smør gider du ikke æde, den der havde nogen
Dey til, han torde ingen Eg slaas derudi, de ble-
ve vel fede nok udaf Næse-Lorten.

Den 75 Historie.

Hvorledes Ugelspegel aad en Hvedemeels
Brød allene op, og fastede derfor en
Næse-Lort derudi.

Ugelspegel gjorde en Bonde. Qvinde stor Skak-
hed. Efter han var bleven hungtig og fandt
Qvinden allene, og hun sad hos Ilden og rede
en Hvedemeels Brød, den lugtede Ugelspegel saa
saare vel, at han fik Lust til at æde, og bad Qvinden
at hun vilde give hannem den Hvedemeels Brød.
Qvinden sagde, ja fiere Ugelspegel gjerne, skulle jeg
det end selv ombære, saa vil jeg give eder den, og I
skulle æde den allene. Ugelspegel sagde, min fiære
Qvinde, det kand vel see efter eders Ord. Qvinden
gav ham Meel-Brøden altsammen, og satte Fadet
paa Bordet med Hvedemeels-Brøden, og gav ham
Brød der til med. Ugelspegel var hungtig og be-
gyndte at æde. Da kom Qvinden og vilde æde med,
som Bønder pleyer at gjøre, da tænkte Ugelspegel,
vil hun og komme, da bliver her ikke meget igien, og
hostede en stor Klump ud, og fastede den i Fadet i
Hvedemeels-Brøden. Da blev Qvinden vred, og
sagde, tvivdig an, den Hvedemeels Brød æd din Skak
allene. Ugelspegel sagde, fiære Qvinde, eders første
Ord de lyde saa, at I ville det selv ombære, og at
jeg skulle selv æde den Hvedemeels-Brød allene,
kommer nu og æder med mig, I have vel ædt
den Hvedemeels-Brød med to eller tre Skær
fuld

fulde. Qvinden sagde, det dig aldrig skee Lykke,
under du mig ikke at æde af min egen Kost, hvor
ville du unde mig af din Kost. Ugelspegel sagde,
Qvinde jeg gjorde efter eders egne Ord, og aad
Hvedemees = Grøden altsammen op, og strog
Munden og gik derfra.

Den 76 Historie.

Hvorledes Ugelspegel steed i et Huus, og
blæste Roaen igiennem en Beg udi en Braa,
der som de ikke maatte lide hannem.

Ugelspegel vandrede saare meget, og kom hen
til Myrnborg, der var han i fiorten Dage.
Der boede en from Mand i et Herberg, og han
var riig, og han gad ikke vel liid Spillemand, i
hvor de vare eller hveden de komme, da gik han der-
fra. Nu havde den samme Mand den Vane, at
han en Gang om Aaret bød sine Naboer til Giest, og
hvilken Nabo som havde en Giest hos sig eller de
vare fremmede, den bød han og ind, thi de vare
ham alle velkommen, som hans egne Naboer.
Da kom Tiden at den riige Mand ville have sine
Giest, og det hendte sig saa, at Ugelspegel laae til
den same hans næste Naboer til Herberg. Den riige
Mand bad sine næste Naboer til Giest, som hans
Sædvane var, og alle deres Giest som de havde,
og de fremmede Folk, foruden Ugelspegel, den bad
han ikke, thi han saae hannem an for en Koglere,
derfore ville han ikke bede hannem, den Tiid Na-
boerne komme til den riige Mand til Giest, og
komme udi hans Huus med de fromme Folk,
som vare til Herberg med deres Huus vert, da
gik og Verten, der som Ugelspegel laae til Her-
berg

berg hos, med hans Giest, og Berten sagde til
Ugelspegel, hvilkenlunde den rige Mand saae han-
nem an for en Koglere, dersfore haver han ikke be-
det dia til Giest. Ugelspegel var dermed tilfreds,
og tænkte, er jeg en Koglere, saa vil jeg bevise ham
Koglerie, og det fortroed hannem, at den rige Mand
havde ikke bedet hannem til Giest. Nu lakkede det
hart mod St. Mortens Dag, at Giestebudet skede.
Berten sad med sine Giester udi en kostelig Sal,
som var nest op til den Beg som Ugelspegel saae til
Herbergs. Den Tid de nu sadde og vare glade,
kom Ugelspegel og borede et Hull igiennem Beggen
som gik ind udi Salen, som Giesterne sadde, og
tog en stor Puster, og skred en stor Lort, og blæste
Røgen med Pusteren igiennem Hullet, som han
havde boret, det lugtede saa ilde, at der kunde ingen
blive udi Salen den eene saae paa den anden, den
ene meente at den anden lugtede saa ilde, den anden
meente at den tredie lugtede ilde, og han lod ikke af
at blæse med Pusteren, til saalænge de maatte alle
staae op og kunde ikke blive for Stank. De ledte
under alle Bænke, og seyede i alle Braaer, men
det bialp intet, ingen vidste heller hveden det var
kommet. Da kom Ugelspegels Bert hiem, og var
blevet saa svag af den Lugt, at han spydede ud alt det
i hannem var, og sagde hvor ilde det haver lugtet i
Salen af Folkeskarn. Ugelspegel begyndte at lee,
og sagde, hvi at den rige Mand ville ikke have bød-
det hannem til Giest, og unde mig af sin Kost jeg er
hannem oaa gunsteligere, jeg under ham gierne af
min Kost, havde jeg været der, da havde det ikke
lugtet der saa ilde, og regnede saa med Berten,
og reed bort, thi han frygtede, at de skulle saae
det at vide. Men Berten fornam vel at han
vide

vidste af den Stank og kunde dog ikke ret faae det at vide, hvorledes han havde det tilreede, og det forundrede hannem saare. Den Lüd Ugelspegel var udaf Staden, da fandt Bert den store Pusker, som var vel bestidt sandt og Hullet, som han havde boret igjennem hans Naboes Beg, strax gik han hen og hentede sin Naboe, og sagde ham det, hvorledes Ugelspegel havde det gjort, og hvad han sagde. Den rige Mand sagde tiære Naboe, udaf Spillemand og Gieste bliver ingen forbedret. Derfor vil jeg ingen saadanne mere have i mit Huus: Dette Skalkhed er mig skeet for eders Huus skold, det fandt jeg intet for, jeg saae eders Giest an for en Skalk, det hober nu ladet paakien- de, men det er bedre, at det er skeet af eders Huus, end af mit Huus. maa vel skee, han havde gjort mig skadeligere Tilfald Ugelspegels Bert sagde, tiære Naboe I have vel hørt, og det er ogsaa, for en Skalk skal man sætte to Lys, og det maatte jeg vel gjøre, thi leg maa have allehaande Giester. Dermed ginge de fra hverandre. Der Ugelspegel havde været, der kom han ikke igien.

Den 77 Historie.

Hvorledes Ugelspegel forfærdede en Bert til Eisleben, med en død Uib, som han havde lobet at fange.

Til Eisleben boede en Bert, han var spodsk, og holdte sig for en stor Bert. Da kom Ugelspegel til hannem til Herberg, og det var Vinter, men der var ingen Sne. Da komme der tre Røbmænd udaf Søren Land, hvide om Astenen til Herbergs de ville hen til Mørnberg, og Berten var hastig til at tale, og bad dem hastelig være vel.

Kommen og sagde, hvor Kanden have I været saa længe ude og komme saa sildt til Herbergs Da sagde de Kiøbmændene, Hr. Bert, I tør ikke saa storme paa os, os er vederfaret noget underligt paa Beyen, at en Ulv haver os givet meget ont, han kom imod os, saa at vi maatte slaes med hannem, der forhindrede os saa længe. Den Tid Berten det hørde, var han meget spodst paa dennem, og sagde:

Det var en stor Skam, at en Ulv skulde forhindre dem var han allene i Marken, og han mødte 10 Ulve paa Beyen, da ville han forjage dem, og I vare tre, og have ladet en Ulv forfærde eder, og det varede saa den Aften ud, at Berten foragtede Kiøbmændene saa, indtil de ginge til Sengs. Ugelspegel sad hos dem, og hørte den store Spot. Den Tid de ginge til Sengs, da bleve Kiøbmændene og Ugelspegel lagde i et Herberge, da sagde Kiøbmændene til Hverandre, hvad de kunde gjøre, at de kunde besvare Berten igien. Da sagde Ugelspegel, Kære Venner, jeg mærker vel, at vor Bert er en stor Polke,

Hoffere, ville I høre mig, jea vil betale hannem, at
 han skal intet mere sige eder om Ulven. Det beha-
 gede Kiøbmændene vel, og lobede hannem, at de
 ville give hannem Penninge. Da sagde Ugelspegel
 at de skulle ride hen om deres Kiøbmandskab, og
 komme saa tilbage igien her til Herberos, saa vil
 jeg være her paa den samme Tid, saa ville vi betale
 Verten som det og skee de. Kiøbmændene de vare
 rede og betalede deres Tæring. Ugelspegel ogsaa,
 og reede saa ud af Herberget, og Verten raabte efter
 Kiøbmændene spotteligen, I Kiøbmænd seer til, at
 der kommer ikke en Ulf til eder. De sagde, haver
 I at I haver været os ad, er det saa at Ulbene
 æde os, saa kommer vi ikke igien. Dareed Ugelspe-
 gel i Skoven og ledte efter Ulve, og fik en, den slog
 han ihjel, og lod hannem fryse haard, imod den
 Tid som Kiøbmændene ville til Eisleben igjen til
 det Herberg, da tog Ugelspegel den døde Ulf i en
 Sæk, og reed til Eisleben, og fandt de tre Kiøb-
 mænd for sig som deres Forord var tilforn. Om
 Aftenen under Aftens Maaltid, var hgn allet i
 færd med Kiøbmændene om Ulven. De saade,
 det er os saa vedersfaret, hendte det sig saa, at han-
 nem komme to Ulve imod, at han skulle væge sig
 først for een, og siden derefter for den anden. Ver-
 ten talede store Ord, hvor han ville slaae to Ulve i
 stykker, og det varede saa den ganotte Aften, indtil
 de ville gaae til Gengs. Ugelspegel taugde stille,
 til saa længe, at han kom i Kammeret til Kiøbmændene.
 Da sagde Ugelspegel til Kiøbmændene, mine
 Kiære Venner, værre stille og vaager, hvad jeg vil,
 det ville I og, lader ikkun Lyset brænde. Den Tid
 Verten var i Sengen med sine Folk, da sneg Ugels-
 spegel sig hemmelig ned af Kammeret, og havde

den døde Ulv med sig, son var haardt frossen, og satte hannem paa Fyrsteden, og stødte hannem ret over Ende, at han stod ret, og spilede Munden vel viid op, og stak to Børneskoe i hans Mund, og gik siden i Kammeret til Riobmændene. Da raabte de ad Berten, og Berten hørte det snart, th han var ikke endda kommen i Søvn. Berten spurde, hvad det var ille, om dem atter ville bide en Ulv. Da sagde de, kiære Bert sender os Svenden, at han skal hente os Ul, at vi skal lække vor Tørst, Berten var vred og sagde, det er de Sayers Art, at de drikke Nat og Dag, og kaldede ad Pigen, at hun skulle staae op, og bære dennem drikke i Kammeret: Pigen stod op, og gik til Ilden, og ville have tændt et Lys, da saa hun Ulven ret op i Munden, hun blev forfærdet, og lod Lysen falde, og løb hen udi Gården og vidste ikke andet end Ulven havde ædt Børnene op. Ugelspegel og Riobmændene raabte fremsdeles efter Ul. Berten meente at Pigen var falden udi Søvn igien, og kaldede ad Svenden han stod op, og ville tænde et Lys, og saae at Ulven stod der, da meente han, at han havde ædt Pigen, og løb hen i Kiølden. Ugelspegel og Riobmændene hørte dette Bæsen. Ugelspegel sagde, værter ved et frit Mod, der bliver got af Denne Leeg. Ugelspegel og Riobmændene spurde tredie Gang, hvi Pigen eller Svenden ere saa længe at de faae at drikke, at han ville komme selv med et Lys, de kunde ikke komme udaf Kammeret, Berten vidste ikke andet, end at Svenden var og falden i Søvn igien, og stod selv op, og var vred og sagde, haver Fanden skabt de Sayer med deres Drik, og tændte et Lys hos Ilden, og saae at Ulven stod paa Altanen, og havde to Skoe i Munden, da begyndte han at

at raabe og skrig: Mordis, mordis, redder fiære
 Venner, og løb hen til Riibmændene, som vare
 udi Kammeret, og sagde, fiære Venner kommer
 og hjælper mig, her staaer et græffeligt Dyr paa
 Tørstedet, han haaber ædt baade mine Børn, Vi-
 gen og Svenden, Riibmændene vare strax rede, og
 Ugelspegel med, og ginge med hannem til Tårn.
 Da kom Svenden gaaendes udaf Riibloften, og
 Vigen udaf Gaarden, og Svinden bar Børnene
 udaf Kammeret, saa at de levede alle. Ugelspegel
 gik dertil, og stødte Ulven om med sin Fod, der
 laae han, og rørde sig ikke en Snar. Ugelspegel
 sagde, det er en død Ulv, og Tgiore deraf et stort
 Skrig. Hvad er I for en reeder Mand, bider
 eder en død Ulv i eders eget Huus, og jager eder og
 eders Tiende udi Braaerne, og det er ikke længe
 siden, da ville I have slaget to levende Ulve i Mar-
 ken. Riibmændene de loe, og betalede hvad Ugels-
 spegel og de havde fortæret, og reede saa bort.

Den 78 Historie.

Hvorledes Ugelspegel sked paa et Bord
 for en Vert udi Eoln.

Derefter kom Ugelspegel til Eoln udi et Herberg,
 og skulke sig en Dag eller to, at han ville
 ikke lade sig see, udi de Dage mærkte han at Vert-
 ten var en Skalk. Da tænkte han, dersom Vert-
 ten er en Skalk der have Gæsterne ikke got, du
 skalt søge dig et andet Herberge. Om Aftenen
 mærkte Vertten paa Ugelspegel, at han havde
 et andet Herberg, og viste de andre deres Sen-
 ge, men ikke Ugelspegel. Da sagde Ugelspegel,
 hvor nu Vert? jeg betaler min Kost saa dyre,
 som de I har vilst Senge, og skal jeg ligge paa
 ned

den haarde Benk. Berten sagde, see her, der ha-
ver du et par Lagen, og slog en stor Fiært, og paa
den samme Sted end een, og sagde, see her, der ha-
ver du en Hoveddyne og til den tredie, lod han
end een komme frem, og sagde, see her, der haver
du en heel Seng, behielp dig til Morgenen, og leg
m a dem smukt tilsammen igien at jeg kand finde
dem hos hverandre igien. Ugelspegel taugde stille
og tænkte, see, det merk vel, du maa betale en
Skalk med den anden Skalk, og laae saa den Nat
paa Benken. Berten han havde et smukt Bord
med Hengsle, det lod Ugelspegel op, og skeed en
stor Lort paa Borbet, og lukte Bordet til igien.
Om Morgenen gik han for Bertens Kammer og
sagde: Hr. Bert, haver Tak for Herberge, og
slog en stor Slid, og sagde til hannem, horer, det
er af Fiælene af Sengen, Hoveddynen, Lagene,
og Sengen-Klædet med Sengen, det haver jeg
lagt tilsammen paa en Hob. Berten sagde, Hr.
Giest det er got, jeg vil see til naar jeg skaer op.
Ugelspegel sagde, det giører, og seer eder vel om.
I skulle det vel finde, og gif dermed uoaf Huset.
Men Berten skulle om Middagen have fuldt med
Giester, som skulle faae Mad paa der skionne Fols-
lebord. Den Tid de skulle tage Bordet op, da
mødte hannem en ond Luat, og fandt Lorten der-
udi, og sagde, han gav Løn for Gierningen, og
haver givet en Lort for en Fiært. Da bad Ber-
ten at de skulle hente hannem igien, han ville pros-
bere hannem bedre. Ugelspegel kom igien, saa at
Berten og Ugelspegel bleve forligt om det Skalk-
hed, og viiste hannem siden en god Seng.

Den 79 Historie.

Hvorledes Ugelspegel beta'ede Berten med
Klangen af Penninge.

Ugelspegel laae længe til Herberg til Eoln. Det
hendte sig at Maden kom sildig til Ilden om
Dagen, saa at det var høi Middag, det fortrød
Ugelspegel saare at han skulle faste saa længe.
Den Fortrød saae Berten vel paa Ugelspegel, og
sagde til hannem, hvo som ikke vil bie til Maden er
rede, han maa æde hvad han vil. Ugelspegel gik og
aad en Simle op, og gik hen til Gyrstedet. Men
der Klokken slog 12 blev Bordet bred og Maden
sat paa Bordet. Berten satte sig til Bords med
Gæsterne, og Ugelspegel blev udi Stegerset. Ber-
ten sagde, hvor nu, vilt du ikke gaae til Bords?
Men sagde Ugelspegel, jeg gider ikke ædt, jeg er ble-
ven mæt af Rogen som er gaaet af Stegen. Ber-
ten taugde stille og fik sig Mad med Gæsterne, og
efter Maaltid betalede hver sit, somme vandrede og
somme bleve, men Ugelspegel sad ved Ilden.
Da kom Berten med Penninge Brevet og var
saare vred, og sagde til Ugelspegel, giv hid to
Eolniss hvilde Penninge for Maaltidet. Ugel-
spegel sagde, Hr. Bert er I saadan en Mand at
I tage Penninge af een som haver ikke ædt med
eder. Berten sagde vredelig, tag mig hid Pen-
gene, haver du intet ædt saa est du dog bleven
mæt af Rogen, thi han havde siddet hos Stegen,
det var saa meget, som han havde siddet ved
Bordet, og havde faaet sig Mad, det ville han
regne hannem for et Maaltid. Ugelspegel tog
frem en Eolniss hvild Penge, og fastede han-
nem paa Benken, og sagde Hr. Bert, hører I vel
denn

denne Klang? Berten sagde, denne Klang hører jeg vel. Men Ugenspegel var behændig med Peningen og lagde hannem i Pungen igien, og sagde saa megen Hielp, som denne Klang gløder af denne Penning, saa meget hielp mig den Røg af Stegen i min Bug, spottede saa Berten, og drog sin Vey fra ham og igien udi det Land Saren.

Den 80 Historie.

Hvorledes Ugenspegel skillede sig førend han drog fra Krostok.

Ulvorlig reiste Ugenspegel fra Krostok. Der han havde gjort det Skalkhed, da kom han i en Landsbye til Herbergs, derudi var ikke meget at æde, og Berten havde mange Børn, der var Ugenspegel ikke gierne. Da bandt han sin Hest i Stalden, gik i Huset og kom til Fyrstedet, og fandt en kold Arnsted, og en tom Boelig. Da forstod han vel, at der var en Armod paa særde, og sagde: Herr Bert, I have onde Naboer. Berten sagde: ja Hr. Giest, de stiale bort fra mig hvad jeg har i mit Huus. Ugenspegel loe og tænkte, her er Berten ligesom Giesten. Han havde vel Lyst at blive der, men Børnene maatte han ikke lide, thi han saae at de ginge bag Stue-Dorren og skeed, det ene Barn efter det andet. Da sagde Ugenspegel til Berten, hviler eders Børn saa ureenlige, har de ingen besynderlig Stød, at de kunde gjøre deres behov uden bag Stue-Dorren. Berten sagde, Hr. Giest, hviler I saa vred derfor, jeg passer der intet op paa thi jeg feyer det ud hver Morgen. Ugenspegel taugde stille, siden derefter at Ugenspegel havde behov at gjøre sit Krinde, da skeed Ugenspegel en stor Lort ved

ved Fyrstedet. Da kom Verten, som han sad i
sit Arbejde, og sagde, det dig Fanden tage, skider
du ved Ilden, er ikke Gaarden stor nok. Ugels-
pegel sagde, Hr. Vert, er I vred derfor? Det
angaer mig ikke heller Magt derpaa, thi jeg seyer
det hver Dag bort og satte sig paa sin Hest og
reed udaf Vorten. Verten raabte efter hannem,
holt, holt, og se den Lort bort, som du haver sat paa
Fyrstedet. Ugelspegel saade, hvo der bliver sidst, den
maa sepe hannem, saa bliver det Skarn og eders
Skarn udfeyet tilsamen, og reed dermed bort.

Den 81 Historie.

Hvorledes Ugelspegel krænede en Hund, og
gav Vertinden Skindet igien i Betaling
for han aad med hannem.

Det begav sig paa en Tid, at Ugelspegel kom
hant ved, dersom han havde hjemme, og fandt
Vertinden alleene i sit Huus, og hun havde en
Hund, som hun havde meget kjær, og han maatte
altid ligge paa hendes Skiod, naar som hun var
sedig, og hun havde vendt Hunden til, at naar som
hun drak Øl, da maatte hun give hannem Øl udi
et Fad, at han og drak. Som Ugelspegel sad nu
ved Ilden og drak udaf Kanden, da stod Hunden
op, og holdt sig venlig til Ugelspegel, det saae Vert-
inden, og sagde, ach kjærte Ugelspegel, giver han-
nem noget at drikke udi et Fad, det er hans Me-
ning. Ugelspegel sagde til hende: ja gierne.
Vertinden gif og gjorde hvad hun havde at gior-
de, og Ugelspegel drak og gav Hunden og udi et
Fad et stykke Kiød derudi, saa at Hunden gad
ikke mere, og lagde sig ved Ilden og strakte
sig

sig saa lang som han var. Da sagde Ugelspegel til Bertinden, vi vilde gjøre Regenskab, og sagde, Kiære Bertinde, om en Giest æder af eders Kost, og drikker eders Øll, og har ingen Penge, ville I og borge dem Giest? Bertinden betraadde de sig ikke længe derpaa, og havde ikke troet, at han meente Hund den dermed men hun tænkte, at han var selv den samme Giest og sagde til hannem. Hr. Giest, man borger ikke her, man maa give Pendinge eller Pandt. Ugelspegel sagde jeg er vel tilfreds for min Skuld, en anden sørge for sig, da gik Bertinden bort. Og da Ugelspegel kunde komme dertil, tog han Hunden under sin Kiortel, og gik hen i Stalden, og krængde Hunden af hannem, og gik saa ind i Huset igien til Jlden og havde Hundeskindet under Kiortelen. Da bad Ugelspegel, at Bertinden skulle komme, og sagde, lader os regne, Bertinden regnede, og Ugelspegel betalede halvLaugget. Bertinden sagde, hvo skal betale den anden halve Deel, thi I haver det drukket altsammen: Han sagde nej, jeg havde en Giest den drak og med, og den samme havde ingen Peninge, men han havde et Pandt, han skal betale helten. Bertinden sagde, hvad er det for en Giest, hvad har han for et Pandt? Ugelspegel sagde, det er Kiortelen han havde, og tog Hundeskindet frem, som han havde under Kiortelen, og sagde, see her Bertinde det er Kiortelen af Giesten, som drak med mig. Da blev Bertinden forfærdet, og saae vel at Skindet var af hendes Hund, og blev vred og sagde det dig skee aldrig Løkke, hvorefter haver du krængt Hunden af min Hund? Ugelspegel sagde, Hustru det er eders egen Skuld, jeg lader eder bande, I sagde til mig selv, at jeg skulle skienke i for Hunden, og jeg saae, at Giesten

hav,

havde ingen Penninge, og I ville intet borge
 hannem: I ville have Penninge eller Pande. saa
 havde han ingen Penninge, og Ollet maa betaa
 les, derforre maatte han legge Kiortelen til Pont,
 tager den for Ollet han haver drukket. Vertin-
 den blev end vredere; og bad hannem gaae ud af
 Huset og komme der aldrig mere igien i hendes
 Huus. Ugelspegel sagde, jeg vil ikke gaae af
 eders Huus, men jeg vil ride derud, sadlede sin
 Hest, og reed udaf Doren.

Den 82 Historie.

Hvorledes Ugelspegel taleden den samme
 Kvinde udi Troen, at Ugelspegel laae paa
 en Steyle eller Hiul.

Alle lanat fra Strassfurt ligger en Landsbue, der
 kom Ugelspegel til Herberge, og saae i det samme
 Huus, hvor der laae et Hiul. der legger Ugelspegel
 sig paa, og bad Vertinden en god Dag, og spurde

E

hens

hende, om hun havde intet hørt tale noget om Ugelspegel, hun sagde, hvad skulle jeg høre sige om den Skalk, jeg gider ikke hørt ham nævne, Ugelspegel sagde: hvad har han gjort eder, at I er ham saa vred? Dog hvor han er kommen, da er han ikke kommen de den foruden Skalkged. Hun sagde, det haver jeg vel fornummet, han kom her og tog Skindet af min Hund og gav mig det igien for Allet han havde drukket, Ugelspegel sagde, Qvinde det er ikke vel gjort. Bertinden sagde: det skal og gaae hannem salstkeligen igiennem. Ugelspegel sagde: Qvinde det er alt gjort, han ligger paa et Hiul. Bertinden sagde: Gud være lobet, Ugelspegel sagde: det er jeg, Alde jeg far derhen.

Den 83 Historie.

Hvorledes Ugelspegel satte en Bertinde med hendes bare Køv udi heed Afke.

Efter onde og brede Ord giver man en ond Løn. Der Ugelspegel reyste fra Rom, kom han i en Landsbye, der var et stort Herberg, og Ber-
ten

men var ikke hjemme. Da sagde Ugelspegel til Bertinden, om hun klendte Ugelspegel. Bertinden sagde nej, jeg kender hannem ikke, men jeg har vel hørt sagt om hannem, at han er en udbalt Skalk. Da sagde Ugelspegel, kiære Qvinde, hvorfor siger I at han er en stor Skalk? Og I kender hannem ikke. Qvinden sagde, hvad skader det, at jeg kender ham ikke, der ligger ikke Maat op paa, men Folkene sige at han er en stor Skalk. Ugelspegel sagde kiære Qvinde, haver han gjort eder noget ont; Og er han en Skalk, haver I det hørt sagt om hannem. Qvinden sagde, jeg siger som jeg har hørt. Folket sige om hannem, de som gaar til mig ind og ud. Ugelspegel taugde stille, om Morgenens der det blev Dag, da skræbde han den hede Aske fra h'anden, og gik paa til Sengen, og tog Bertinden ud af Sovmen paa sig, og bar hende i Stegerstet, og satte hende med den bare Røv udi den heede Aske, saa at hun brændte Røven paa sig, og sagde, nu Bertinde, nu maae I sige af Ugelspegel, at han er en Skalk, det fornemmer I vel, og I haver nu seet hannem, herved maae I kende hannem: Qvinden begyndte at raabe jammerliaen, og Ugelspegel gik ud af Huset, og løe af dette Skalkhed.

Den 85 Historie.

Hvorledes Ugelspegel sked i Sengen for en Bertinde, og taledes Bertinden i den Troe, at en Præst havde gjort det.

Ugelspegel vandrede en Gang med en Præst til Frankfurt an der Oder, og komme baade udi et Herberg sildig om Aftenen. Da tog Bertinden den denlig imod dem, og gav dem Fiske og Brød. Der de skulle sidde til Bords, da satte Bertinde

inden Præsten øverst til Bords, og de bedste Støl-
fer som vare i Huset dem lagde hun for Præsten og
sagde æder dem for min Skyld. Ugelspegel sad ne-
derst ved Bordet, og saa paa Berten og Bertin-
den, men ingen lagde noget for hannem, eller ba-
hannem æde og det skulle gielde alt lige meget. D-
Maaltid var giort, og det var Tid at man skulle gaa
til Sengs, da blev Ugelspegel og Præsten begge lag-
de udi et Kammer, saa at hver fik en skøn Seng at
sove udi. Om Morgenen tillig stod Præsten op og
signede sig, og betalede derefter Berten, og vandred
de fremdeles. Men Ugelspegel blev liggendes t-
Kloffen slog Ni, og skæed i Sengen som Præste
laae i. Da spurde Bertinden Svenden ad, om
Præsten eller den anden Giest vare opstandene, eller
om de have regnet og betalet. Svenden sagde j-
Præsten stod tillig op i Morges betalede og vandred
fremdeles, men den anden Giest haver jeg ikke seet
denne Morgen. Hustruen blev forgesuld, og meen-
te at han var bleven søg, gik i Kammeret og spur-
de Ugelspegel om han ville ikke staae op, han sag-
de ja Bertinde, jeg var ikke vel tilpas, i de-
samme ville Bertinden tage Lagene af Sengen
som Præsten laae udi, og kastede Sengen op
da laae der en stort Lort i Sengen. Eja tvitvi-
sagde hun, hvad ligger her. Ja kære Hustru
det forundrer mig ikke, sagde Ugelspegel; thi
det Gode som kom i Aftes paa Bordet, det blev
lagt for Præsten, det maatte intet andet være
end Herre, æder, og mig forundrer at det er
bleven derved, saa meget som den Præst aad
at han ikke skæed Kammeret aldt fuldt. Da han
dede Bertinden den uskyldige Præst, og sagde
naar han kommer igien, saa skal han gaae en
an

undet Sted. Men Ugelspegel den fromme Svend
vilde hun vel laane Herberg.

Den 85 Historie.

Hvorledes en Hollænder aad et stegt Æble
fra Ugelspegel som bekom hannem
ikke vel.

Ugelspegel betalede en Hollænder ret og redelss
gen: Til Antorff udi et Herberg, der vare
Hollandſke Riobmænd, og Ugelspegel var noget
lyg, saa at han gad ikke æde Riød, og de togede
hannem bløde Æg. Den Tid Giæsterne sadde
ved Borde, kom Ugelspegel til Bordet, og bar de
bløde Æg med sig, og den ene Hollænder saae
hannem an for en Bonde gider du ikke ædt Ber
sens Kost, man maae syde Æg til dig, og tog saa
deegge Ægene og fyldte dem i Halsen paa sig, og
sagde Skallerne igien for Ugelspegel, og sagde, see,
lik du Fadet, Blommerue ere ude, de andre Giæ
ster loe derad, og Ugelspegel med dem. Men om
Aftenen da kiøbte Ugelspegel et smukt Æble, det han
sæde han inden i, og stoppede det fuldt med Røg
Karn og Gluer og pyntede det Æble subtiligt og
kallede det Æble, og bestak det uden til med Sukker
og Ingefær. Om Aftenen som de sadde ved Bordet
igien, da bar Ugelspegel det Æble ind paa en Taller
ken, og vendte sig fra Bordet, ligesom han vilde hen
stemere. Den Tiid han havde nu vendt Ryggen
til dem, da greb Hollænderen til og tog det steg
te Æble af Tallerkenet, og slugte det strax saa
heelt i sig, strax derefter begyndte den Hollænder
at spye, og spyede det ud altsammen, og alk
hvad han havde udi Livet, saa at han havde
saare ont, at Giæsterne og Vertinden meente, at
han havde forgivet hannem med Æblet. Ugels

spiegel sagde, det er ingen Forgift, det renser kun
hans Mave, thi en begierlig Mave bekommer in-
gen Kost vel, men havde han sagt mig det at han
ville have sluget det Eble saa begierlig i sig, da
ville jeg have været ham ad: Udi de bløde E-
baringen Møg, men udi de stægte Eble vare det
det maatte han spve ud igien. I det kom Hollær
deren til sig selv iaien, og saae at hannem skad-
intet og sagde til Ugelspegel, æd, steeg og kaa
hvad du vilt, saa æder jeg ikke meer med dig, og
du endskiont havde Kramsfugle.

Den 86 Historie.

Hvorledes Ugelspegel gjorde at en Qvind
slog alle sine Potter i tu.

Der Ugelspegel havde udrettet dette Skalkhed
da reyste han atter igien til Bremen til Bi-
skoppen, han skæmte de gierne med hannem, og
holdt meget af hannem, og altid begyndte han
eventyrlig Skæmt, saa at Biskoppen loe derad, og
gav hannem frie Foeder til hans Hest. Da gjorde
de Ugelspegel sig ligesom han havde været leed af
Skalkhed, og ville gaae i Kirken, da spottede Bi-
skoppen hannem meget, men Ugelspegel passede
intet derpaa, gik hen og gjorde sin Bøn, indtil
saa længe at Biskoppen kom hannem der til paa
det sidste. Da havde Ugelspegel hemeligen forliget
sig med en Qvinde, som var en Pottemagers Hu-
strue, hun sad paa Torvet og havde Potter fall, de
Potter betalede Ugelspegel allesammen, og forliget
te sig med hende, hvoeledes hun skulde bære sig ad
med dem, naar han vinkede eller og gav hende et
Tegn. Da kom Ugelspegel igien til Biskoppen, og
lod som han havde været i Kirken. Biskoppen be-
gundte

gyndte atter at tale hannem med Spot. Paa det sidste sagde Ugelspegel til Biskoppen, naadige Herre kommer med mig paa Torvet, der staaer en Pottemagers Hustru med Potter, jeg vil vædde med eder, og jeg vil ikke tale med hende, ey heller nikke ad hende, jeg vil komme hende dertil med tiendes Ord, at hun skal staae op og tage en Riep og slaae alle Potterne selv sønder. Det lystede mig at see, sagde Biskoppen, og vædde med hannem om 30 Gylden, at Qvinden skulle det ikke gjøre. De sloge til om Væddet, og Biskoppen gik med Ugelspegel paa Torvet, og Ugelspegel viiste hannem Qvinden, og ginge paa Raadhuset, og Ugelspegel blev hos Biskoppen, og gjorde altid saadant Giefferie med Ord og Gierninger, hvorledes han ville komme den Qvinde dertil, at hun skulle det gjøre. Paa det sidste gav han Qvinden det Tegn, som deres Accord var, da stod hun op og slog alle Leerpotterne i tu. Der Biskoppen kom hjem igien i sin Gaard, da tog han hannem til en Alside, og sagde til ham at ville han lære hannem, hvorledes han gjorde det, at hun slog de Potter i tu, saa ville han give hannem 30 Gylden til de, som de havde væddet om. Ugelspegel sagde, Ja, naadige Herre og sagde til hannem, hvorledes han havde betalt Potterne tilforn, og det saa bestillet med Qvinden, og havde det ikke giort med den sorte Konst, og sagde hannem altingest. Da loe Biskoppen og gav ham 30 Gylden, og han maatte love hannem, at han skulle ingen sige det, han ville forbedre det med en feed Stud. Ugelspegel sagde ja, han ville gierne tie stille, han stod op og var færdig, og drog derfra. Den Tid Ugelspegel var borte, da sad Biskoppen med sine Ridere og Hofmænd til Bords

og sagde til dem, hvorledes han kunde en Konst, og
ville komme Qvinden dertil, at hun skulde slaae alle
hendes Potter i tu. Ridderne og Hofmændene
begjærede det ikke at see, at hun skulde slaae Pot-
terne i tu, men at de maatte vide Konsten. Biskop-
pen sagde vil hver af eder give mig en Stud til mit
Ridder, saa vil jeg lære eder alle den Konst, og det
var om Hosten som Studene vare fedest, og hver
tænkte, du skalt give et par Stude. Du haver dog ik-
ke meer Umag for dem, paa det du maatte lære den
Konst, Ridderne og Hofmændene lovede at give
Biskoppen hver en feed Stud, dermed fik Biskoppen
19 feede Stude, og hver Stud var 12 Gyliden værd.
Men de 30 Gyliden, som han gav Ugelspegel, de var
re vel tre dobbelt betalt. Og i det kom Ugelspegel
ridendes, som Studerne endda stode tilsammen,
og sagde: Udaaf dette Bytte hører mig Helten
til. Biskoppen sagde til Ugelspegel, holt du det
du haver lovet mig, jeg vil og holde hvad jeg
haver lovet dig. og lad din Herre blive ved Brø-
det, og gav Ugelspegel en feed Stud den tog
Ugelspegel og takkede Biskoppen. Derefter tog
Biskoppen de same sine Tjenere, og sagde at de skul-
le alle høre til han vilde sige dem den Konst, og
sagde dennem altingest hvorledes Ugelspegel hav-
de tilforn forligt sig med Qvinden, og havde be-
talet Potterne. Den Tiid Biskoppen havde det
sagt, da sad alle Tjenere ligesom de havde været
med Listighed bedragne, og ingen torde sige no-
get for den anden, den eene floaede sig i Hove-
det, den anden bag i Nakken, men Riobet havde
de alt angert, thi de græmmede dem alle for deres
Stude. Paa det sidste maatte de være tilfreds,
og trøstede dem dermed, at han var en naadig
Her

Herre, om de endskönt maatte gibe hannem de Stude saa bleve de dog alligevel derved, og det var skeet udi et Skiempt. Det fortrod dem ikke saa saare, at de vare saa store Gieffe, at de gave saa deres Stude ud for den Konst, men det var saadan en Fantasié. Ugelspegel forde en Stud derfra, og drog sin Ven.

Den 87 Historie.

Hvorledes en Bonde satte Ugelspegel paa en Kære, som var fuld af Blommer, og drog til Einbek til Marked.

Den Stormægtige og Høybaarne Fyrste af Brunsvig, holdt paa den Tid en Tørrering, Dyst Kenden eller Stikken, med mange fremmede Fyrster og Herrer, Riddere og Hofmænd, udi den Stad Einbek, og med deres Undersaatter. Nu var det om Sommeren, at Blommerne og anden Frugt var moed. Der var til Oldenborg hos Einbek, en from og ensfoldig Mand, han havde en Have med Blomme-Træer udi, der lod han plukke sig en Kære fuld af Blommer, og ville fare til Einbek der med, thi der var meget Folk, meente at han ville bedre blive af med dem der, end en anden Stad. Den Tid han kom for Staden, da laae Ugelspegel under et grønt Træ i Skyggen, og havde fordruffet sig paa en Herre-Gaard, at han gad hverken æt eller druffet, og var ligere at see et dødt Menneske end et levendes. Den Tid den frome Mand kjørte frem for hannem da taledede Ugelspeael den Mand til gandske frænkelig, som han vel kunde, og sagde: Vch min gode Ven, see her haver jeg ligget syg i tre Dage, og om det er saa, at jeg skal ligge end en Nat her, saa maae jeg døe af Hunger og Tørst, derfor

gior dit beste, og for mig udi Staden for Guds Skyld.
Den gode fromme Mand sagde, ach min gode Ven,
jeg ville det gierne giøre, men jeg haver Kæren fuld
med Blommer og sætter jeg dig paa hende, saa for-
dærver du mig dem tilssammen. Ugelspegel, sag-
de, tag mig med dig, jeg vil hielpe mig fore paa
Kæren. Den gode Mand var gammel, og giør-
de hannem ont paa Liv og Levet, førend han fik
den Skalk paa Kæren, og han gjorde sig paa
det allersværeste, og for hans Sygdoms Skyld,
førte den gode Mand des sagtere. Den Tiid
Ugelspegel havde ført nogen Stund, da tog han
Halmen af Blommerne, og stilgede hemmelig bag-
lands op paa Kæren, og skeed den arme Mand
paa Blommerne, og lagde Halmen paa Blom-
merne igien. Den Tiid Bonden kom for Sta-
den, da raabte Ugelspegel Holt, holt, og hielp mig
af Kæren igien, jeg vil blive her uden for Por-
ten. Den gode Mand hialp den arrige fortvibledde
Skalk af Kæren igien, og førte saa siden sin
Vey det snæreste som han kunde føre til Torvet:
Nu var der een udi Staden, som var altid den før-
ste, naar der kom noget paa Torvet, og dog siæl-
den købte noget, den kom der og til, og tog Hal-
men halv udaf, saa at han blev beskidt paa Hænder-
ne. I det kom Manden igien aff sit Herberg, og
Ugelspegel havde forklæd sig og kom gaaendes en-
anden Vey, og sagde til Bonden, hvad haver du
ført til Torvet? Bonden sagde Blommer. Ugel-
spegel sagde, du haver ført som en Skalk,
Blommerne ere jo beskidte, man skulle forbiise dig
Landet med Blommerne. Den gode Mand
saae efter hannem, og saa, at han var den liig,
og sagde, uden for Staden laae et armt svagt
Mens-

Menneske, han saae hannem lig den der gaaer hen, enddog han haver forklæd sig, den forde jeg for Guds Skyld til Porten, den samme Skalk har afort mig den Skade. Derfor maatte den fromme Mand føre sine Blommer til Rakkerkullen, og torde in- gensteds meer sælge dennem.

Den 88 Historie.

Hvorledes Ugelspegel var en Heste-
Kiøbere.

Paa en Tiid havde Ugelspegel en stædig Hest, da kom der en og ville kiøbe hannem den af; han besaae hannem, og behagede ham vel, og spurde hannem ad, om han havde intet ont Lyde paa sig at han skulle det ikke dølae, saa ville han betale hannem vel. Ugelspegel sagde, jeg dæd ingen Brel paa hannem, uden at han vil ikke gaae paa Træ. Kiøbmanden sagde, jeg vil ikke ride hannem ober noget Træ, wilt du ikkun lade mig beholde hannem for en muelig Penning, saa vil jeg beholde hannem. Ugelspegel sagde, jeg giver dig hannem ikke for en Penning, men for 15 Gylde vil jeg unde dig hannem. De blebe eens om Kiøbet, og han betalede ham Hesten. Den Tiid han ville ride Hesten udaf Staden, da kunde han ikke komme ham ober Broen, thi Broen var giort af Træ, enddog meente han, som havde kiøbt Hesten, at han gif ikke paa de Træ som stode over ende, og taledes Ugelspegel til i Hætte for sig, at han var bedragen, og Ugelspegel skulle give hannem sine Penninge igien, og at han skulle tage sin Hest igien, men det var Ugelspegel ikke til Maade.

Den

Den 89 Historie.

Svorledes Ugelspegel købte en Hest af en Hestekjøbere, og betalte hankem
ifflun Helten.

Henne ved Hildesheim kom Ugelspegel til en Hestekjøbere, han bød ham en Hest for 25 Gylden. Ugelspegel købte slog med hannem, saa at han vilde give hannem 24 Gylden, og sagde: jeg vil strax give dig 12 Gylden rede Penninge, de andre 12 vil jeg blive dig skyldig. Hestekjøberen sagde, tag hannem hen, slog hannem Hesten til. Ugelspegel tælte ham 12 Gylden til, og reed saa hen med Hesten. Det varede vel tre Maanedere da kom Hestekjøberen til hannem, og krævede hannem de andre 12 Gylden. Ugelspegel sagde: Jeg skulle blive dig dennem skyldig. De ginge med hverandre for Retten: Ugelspegel forsvarede sig, og vilde ikke gaae fra den Tingning, som han havde gjort med hannem, og sagde, jeg har købt denne Hest for 24 Gylden, og gav ham strax 12 Gylden rede Penge paa Haanden, de andre 12 skal jeg blive hannem skyldig, men gav jeg hannem dem nu, saa blev det ikke ved mine Ord, og jeg har dog allevegne holdt mine Ord, og gjorde hvad som de havde befaleet mig, jeg haaber at det bliver derved. Dermed blev Retten forhalet, og Ugelspegel skal endnu give hannem Pengene.

Den 90 Historie.

Svorledes Ugelspegel blev en Hyrde udt
det Hertugdøm til Brunsvig.

Alt det som Ugelspegel begyndte, saa kunde han
og ikke blive riig, ikke heller bekomme noget
Gode

Gods og tænkte, hvorledes skal du skilte dig, at du
 Landst overkomme noget, alle Embedsmænd bliver
 rige af Fyrsterne, foruden jeg, og gik dermed hen
 til Fyrsten, og bad at han maatte være hans Fæ-
 Hyrde i nogle Aar, han torde ingen Løn give han-
 nem, Fyrsten forligte sig med hannem udi 10 Aar.
 Den Tiid Ugelspegel blev nu en vældig Hyrde,
 skrev han til en Stad udi Landet, at han hørde
 sige, at de havde god Græs. Gang, at han ville
 komme med hans Herres Fæ og feede det derpaa.
 De bleve forfærdede og frygtede saare, som og
 havde skeed, at han havde ladet æde Græsset op,
 saa at deres Fæ havde maatte lide Nød, og
 sendte hannem 25 Gylden, at han ville forstaae
 dennem derfor, med mange gode og venlige Ord
 de sendte hannem. Ugelspegel tænkte, det vil
 blive got, og skrev siden til en anden Stad, som
 hanaem var beleylig, de sendte hannem og Pen-
 ninge, og saa altid fremdeles, indtil saa længe
 han bar en foeret Ræstkind's Riortel, og over-
 kom meget Gods. Fyrsten spurde hannem hvor
 det gik til, Ugelspegel sagde, naadige Herre, det
 haver et Sind, der er intet Embede saa lidet, at
 man jo haver nogen Fordeel deraf. En anden
 sagde, der er intet Embede saa lidet, det er jo
 et hængende værd.

Den 91 Historie.

Hvorledes Ugelspegel købte et par Skoe;
 for uden Penninge.

Ugelspegel gik paa en Tiid til Erfurt igiennem
 Skoemogergaden, da tolede en Skoemagers
 Hustru hannem til, og bad hannem at han skulle
 købe hende et got par Skoe af. Han forsøgte et
 par Skoe paa sig, det var hannem vel tilpas, og drog
 den

den anden Skoe og paa, og gik langs ad Gaden, Svinden løb efter ham og skreg, holdt den Tøv. Naboerne ville holdt ham, da sagde han: hey lader mig gaae, vi løbbe Bedde. Løb om ispar Skoe, der med kom han derfra, og gav Svenden Skoene udi sit Herberg.

Den 92 Historie.

Hvorledes Ugelspegel fortingede sig
til en Bonde.

Engang ville Bonden med sin Svend Ugelspegel
kiøre i Skoven, at hente et Læs Beed, Svend
den sad paa Hesten, og Mesteren sad bag Hesten
paa Træet, da saae Mesteren en Hare, løbendes
ivert over Beven, og sagde, Svend, vend om igien,
det er nylffelig, naar en Hare løber over Beven for
en, vi ville fare hiem igien, og giøre noget andet i
Dag. Den anden Dag fore de ud igien, der de
kom hart ved Skoven, da saade Ugelspegel, Mester,
der løb en Ulv for os over Beven Mesteren sagde,
far ifkun hen, det er idel Lykke, naar en Ulv løber
over en Bev, de kiorte hen og spendte Hesten fra
paa Engen, og lode saa Kærren staae og ginge saa i
Skoven at hugge Beed, da sendte Mesteren Ugels-
spegel hen efter Hesten og Kærren, at de ville kiø-
re hiem, da den gode Svend kom udaf Skoven
paa Engen, da saae han at Hesten var feldt, og
at Ulven stod med Hovedet i Hesten og aad, Ugels-
spegel var hemmelig glad løb hen og raabte Me-
steren, og saade: kommer Mester thi at Lykken
staaer indeni Hesten. Mesteren sagde, hvad siger
du? Ugelspegel sagde, gaaer snart eller I forsøm-
mer Lykken, da gik han hen, og saae, at der stod
en Ulv midt i hans Hest og aad, Svenden sag-
de, Mester, have I ladet os fare efter Haren,
Den

den havde ikke ædt os Hesten, og sagde: Mester
Ber ikke i den rette Troe, jeg vil have Forlov.

Den 93 Historie.

Hvorledes Ugelspegel var til Patts udi
den Høne Skole.

Paa en Tiid drog Ugelspegel til Paris, det var
samme Tiid en Disputas blandt nogle Docto-
res som man examinerede ad Licentiatum, Ugels-
spegel gik og dermed ind, og stod for den som sad
øverst paa Stolen, og saae paa hannem. Doc-
toren tilspurde hannem og sagde: Unger Svend,
hvi seer du saa paa mig, vilt du spørge mig om no-
get Ugelspegel betænkte sig snart, og sagde, ja Herre
jeg haver et stort Spørgsmaal at sige, og sagde:
Hvilket er bedre, at et Menneske gjør det han veed,
eller at han først lærer det han ikke veed? Eller
giøre Doctores Bøaer, eller giøre Bøgerne
Doctores? Da beayndte Doctorne at see paa
hverandre, og havde adskillige Meeninger der,
om den største Part meente, det var bedre, at et
Mens

Menneske gjorde det han vidste, end at han ville lære det han ikke vidste. Da sagde Ugelspegel, da ere I alle store Gielke og Narre, at I altid ville lære, det I ikke vide, og det I vide, det gjør ingen af eder, og sagde? disputerer om Borgerne, som der staaer oven fore, og vendte sig om og gik sin Vey.

Den 94 Historie.

Svorteseds Ugelspegel var en Bysvend, og havde stor Lust til at kræve Penninge, eller tage Pandt ind af Bønderne.

En Tiid var Ugelspegel udsendt til en Landsbye at kræve Penninge udaf en Bonde, som gav dem ikke gierne ud, og han var til med fatig, Ugelspegel drog hen, og havde sit Spyd paa Nakken, da kom Ganden til ham som en Bonde, men Ugelspegel tænkte det vel, at det var Ganden selv, de ginge og taledede med hverandre. Bonden sagde, vilt du kræve eller opbære Penge, lader os gjøre Stalbroderskab, thi jeg gaar

gaaer og efter en forborgen Skat, den vil jeg ind-
kræbe og deele den helten med dig. Ugelspegel tænkte
te, du haver længe siden hørt, at den onde veed man-
gen forborgen Skat at finde de bleve saa eens med
hverandre og ginge igiennem en Landebye, der hør-
te de et Barn skrig og græde, da kom Moderen til
Barnet og sagde vredelig: skrig og græd det dig
Fanden tage. Da sagde Ugelspegel hør der gives
dig et Barn, hvorfor tager du det ikke? Fanden
sagde, ja liere, det er ikke Moderens Alvor at hun
er saa vred. Siden gif de hen over Marken og
kom frem for en stor Svinehiord, der var en stor
feet Soe løben ud af Hiorden, den løb Hyrdent
efter, at han fik hende tilbage igien, og sagde: Hu-
ber, det dig Fanden tage. Ugelspegel ville gierne
haft Bytte, og sagde, hører du ikke, der give de dig
en Soe, hvorfor tager du hende ikke, jeg vil ikke me-
re være i Stalbroderskab med dig. Fanden sagde:
ach liere hvad skal jeg gøre med en Soe, det var ik-
ke hans Alvor, og naar jeg tog hende, saa maatte
den fattige Hyrde betale hende, jeg bier efter det som
bedre er. Ugelspegel tænkte alt paa Skat, og de gik
ge saa med hverandre til Gaarden, dersom Ugelspe-
gel skulle kræbe Penninge ind, da stod Bonden
paa Løen og tørskede Korn, saa snart som han saae
Ugelspegel med Spydet, da sagde han, ind i alle
Diæble Navn det dig Fanden tage. Da sagde
Fanden til Ugelspegel hører du hvad Bonden siger,
det er hans rette Alvor, du maa med mig. Ugel-
spegel sagde: jeg vil gaae for Ketten med dig?
thi jeg haver sagt, at jeg vil ikke mere være i
Stalbroderskab med dig og det gjør jeg endnu, der-
for gjør mig intet imod Ketten, jeg er en Byesvend,
og jeg indbyder dig for min Føged, men Fanden

Kom Intet, strax derefter sagde Ugelspegel sig af med sit Embede.

Den 95 Historie.

Hvorledes Ugelspeael havde et Boelskab og holt hende for sin Egte Hustrue, og gav sig siden udi Tieneste for en Degn paa Landsbyen

Paa en Tid blev Ugelspegel rettelig betalt udaf en Bonde Præst, han havde en Degn behov, og tog Ugelspegel i Tieneste og levede hannem. Den Tid han havde været nogen Stund hos hannem, da saae han vel at Præsten var en lækker Mand af Qvindeslægt, en Gang sagde han: Herre jeg ville gierne vide hvor mange Qvinder I haver forsøgt i denne Landsby, siger mig det lønligen, jeg vil have det hos mig selv, Præsten sagde: jeg vil det aabnebære for dig, thi jeg troer dig vel, du est min troe Svend, og nu paa Mandag er det en hellig Dag, saa bliver der et stort Offer, og naar jeg staaer ved Alteret og tøber efter Offeret, saa stat du derhos og giv dem Plads at kysse, og naar jeg siger Brems, da giv agt oppaa, den samme haver jeg forsøgt. Nu gif Fogdens Hustrue og en anden Indbyggers Hustrue om Alteret. Præsten sagde Brems. Det forundrede Ugelspegel sig over og taugde stille, i det kom Ugelspegels Hustrue om Alteret, da sagde han Brems. Ugelspegel sagde: det er min Hustrue. Præsten sagde: det er din Hustrue eller ev, saa er hun Brems, jeg vil ikke gjøre dig Uskiel. Strax derefter tog Ugelspegel Forslov og drog bort, og lod Præsten blive derinde med sine Porer.

Hvorledes Ugelspegel til Mariendal tælle-
de Munkene den Tid de skulle gaae til
Nat. Sang.

Ved den Tid at Ugelspegel havde lobet Landet,
omkring var gammel og gad ikke mere, kom
hannem en Gallie Kuelse paa, og tænkte, hvorle-
des han ville give sig udi et Kloster med sin
Armod, og at fordrive sin Tid der, og ville tiene
Gud i alle sine Dage, paa det naar som Gud
ville kalde ham, han da ikke skulle blive fortabt,
og kom saa til Abbeden af Mariendal, og bad
hannem at han ville tage hannem til en Broder
i Klosteret, han ville give sig i Klosteret med
alt det han havde. Den samme Abbed maatte
vel lide Gielcke, og sagde, du est endnu stærk
nok, jeg vil gierne tage dig i Klosteret som du
haver bedet, men du maae gjøre noget og have
et Embede, du seer vel at jeg og mine Brødre
have alle at gjøre, og hver haver sin Bestilling.
Da sagde den gode og fromme Ugelspegel: ja
Hr. Abbed jeg vil gierne have et Embede.
Vel an i Guds Ravn, du arbejder ikke gierne,
du skalt være vor Portner, saa bliver du i den
ne Roelighed og haver slet ingen Bekymring, uden
allene at hente Mad af Kælderen og at lade Por-
ten op. Ugelspegel sagde: værdige Herre: det
lønne eder Gud fore at I haver forsorget mig saa
vel, thi jeg er en fattig gammel Mand, jeg vil og
gjøre alt hvad I bede mig. Abbeden sagde: det
haver du Nøgelen, du skalt ikke lade hver Mand
ind,

ind, uden hver tredie og fierde neppeligen thi at la-
der du for mange ind, æde de snart Klosteret arm.
Ugelspegel sagde, ja værdige Herre, jeg vil det saa
giøre, og alle de som komme der, hvad heller de
havde hiemme i Klosteret eller ey, saa lod han
ikkun hver fierde ind, og ikke mere. Der kom Kla-
gemaal for Abbeden, han sagde til Ugelspegel, du est
en udvalt Skalk, vilt du ikke lade dem gaae herind,
som haver her hiemme; Herre, sagde Ugelspegel,
hver fierde som J haver befalet, haver jeg ladet ind,
og ikke flere, og haver tuldkommet eders Ord. Ab-
beden sagde, du har gjort som en Skalk, og han ville
gjerne have været hannem qvit, og sæt en anden
Portner i hans Sted; thi han fornam vel, at han
ville ikke forlade sin gamle Bane, og gav hannem
en anden Befaling, og sagde, du skalt tælle Munke-
ne naar de gaae til Nat-Sang, og naar du seer
igiennem Svingre med nogen, da skalt du strax vane-
dre. Ugelspegel saade, det er mig vel snart at giøre,
og efterdi det kand ikke andet være, saa maa jeg giø-
re det beste jeg kand. Om Natten brød han nogle
Træer udaf Trappen. Prioeren var en god from
gammel Mand, og var altid den første til Nat-
Sangen, kom stiltiendes til Trappen, og som han
meente at han ville trine paa Trappen, traadde
han igiennem og saldt det ene Been i tu, da raab-
te han ynkeligen, at alle de andre Munke løbe
dertil, og ville see hvad hannem skadde, der-
med saldt den ene efter den anden. Da sagde
Ugelspegel til Abbeden: Værdige Herre, haver jeg
bestyrt min Befalning vel, og fik hannem den
Stok, som han havde skrevet Munkene paa, Ab-
beden sagde, du haver gjort som en Forrædere,
og gaf mig af mit Kloster. Da kom han til den
Stad

Stad Møllen, der blev han syg, og døde saa
strax derefter.

Den 97 Historie.

Hvorledes Ugelspegel blev syg til Møllen
og skeed Apotekerens udi hans Buddike, som
han havde Urter udi.

Glendig og saare syg blev Ugelspegel der han
kom til Møllen, og drog til Herbergs til en
Apotekers for Lægedoms Skyld, hvorfor Apoteker-
en blev lystig, og gav Ugelspegel en saare skarp
Purgank der det lakkede imod Morgenens, og
Purganken begyndte at virke, stod Ugelspegel op
og ville være Purganken qvit, da var Huset alle-
begne tillagt, hannem var angest og bange kom
dog omsider ind i Apoteket, og skeed i de store
Buddiker, som Urterne havde været udi, og sagde,
her kommer Lægedommen ud, her maa den ind-
igien, saa taber Apotekerens intet, jeg fandt dog ingen
M 3 Pens.

Penninge gibe hannem. Den Tid Apotekererens fik
det at vide, da bandede han Ugelspegel, og ville
ikke længer have hannem i Huset, og lod hannem
fare ind i Hospitalet, som kaldes Hellig Giestes,
da saade han til Folket som hannem førde, jeg haver
flaas Flux derefter, og altid bedet Gud, at den
Hellig Aand skulle komme i mig, saa vedertares mig
Biderspillet, at jeg kommer i den Hellig Aand, og
han bliver ude af mig, og jeg kommer i hannem.
Folkene løb ad hannem og ainge alle spotteligen fra
hannem, thi som et Menneske er udi sit Levnet, saa
er og hans Endeligt, det blev hans Moder sagt hun
kom strax til hannem, og meente hun skulle faae Pen-
ninge af hannem, thi hun var en fattig gammel
Qvinde, hun græd og sagde: Min kiære Søn hvor
est du sya? Ugelspegel sagde, her imellem Kisten
og Beggen. Af kiære Søn tal dog et sødt Ord med
mig. Ugelspegel sagde, kiære Moder Honning er
et sødt Ord. Moderen sagde: Ach min kiære Søn,
giv mig noget af din søde Lærdom, at jeg maa
komme dig ihu. Ugelspegel sagde, ja kiære Moder,
naar som du vilt aigøre dit Verinde eller skide, saa
vend Koven fra Bæret, saa kommer ikke Lugten
i Næsen paa dig. Moderen sagde, kiære Søn giv
mig noget af dit Guds. Ugelspegel sagde, kiære
Moder, den som intet haver den skal man gibe,
og hvem som haver noget, den skal man tage noget
fra, mit Guds er skult at det ingen veed, finder
du noget som mit er, det maa du tage, dog jeg giver
dig af mit Guds alt det der er ret og froget. End-
dog at Ugelspegel var saare syg, og Folkene meene-
te at han skulle døe, dog spurde de hannem ad, om
han

han ikke ville lade sig skrifte og forlige sig med Gud, det gjorde Ugelspegel, thi han fornam vel at han stod ikke op af den Sygdom.

Den 98 Historie.

Hvorledes Ugelspegel angrede sine Synder, og hannem fortrod tre slags Skalkhed som han havde ikke gjort.

Ugelspegel skulle angre og fortryde sine Synder i sin Sygdom, at han maatte saae Guds Bønskab, og han kunde dæe des sødere, sagde en gammel Nunne til hannem: Ugelspegel sagde til hende, det skeer neppeigen at jeg dæer sødeligen, thi Døden er haard at gaae paa, hvi skal jeg skrifte lønlig. Det som jeg haver gjort i min Livs Tid det veed man vel i alle Land, hvemt som jeg haver gjort noget Got, den ville det ikke efter min Anger, og Kuelse fortie. Mig ang rer

tre Ting og gjør mig ont, at jeg haver det ikke gjort. Nunnen sagde, min Herre Gud, det lader eder fortryde, er det noget Got at I ikke haver gjort da fortryder det ilde at være. Ugelspegel sagde, kære Qvinde, mig angreer endnu tre Stykker, som jeg ikke havde gjort, og jeg haver ikke fundet komme der til med. Nunnen sagde, er det tre slags Ting, ere de onde eller gode? Ugelspegel sagde, det er tre slags Ting: Det første er i mine unge Dage, naar som jeg saae en Mand gaae paa Gaden, og saae Kiortelen hænge sit neder for Rappen, den gik jeg efter, og meente at Kiortelen skulle falde fra hannem, at jeg maatte siden tage hannem op, og naar som jeg kom til hannem, og saae at Kiortelen var lang, da blev jeg vred, og havde gierne skaaret saa meget af Kiortelen, som den hængde neder for Rappen, da jeg ikke kunde gjøre det, gjorde det mig ont. Det andet er, at naar som jeg saae en stange sine Tænder med en Kniv, at jeg da ikke slog Kniven i Halsen paa hannem, det gjør mig ont. Det tredje er, at jeg maatte ikke stikke alle gamle Qvinders Røbe sammen, det gjør mig og ont, thi de ere ingen nyttige paa Jorden, uden at bestide den. Nunnen sagde: Eja bevare os Gud, hvad siger I nu? Jeg hører vel om I var tilpas og I havde den Magt, da syede I vel min Røv og til, thi jeg en Qvinde ved tredjindstybe Aar. Ugelspegel sagde, det fortryder mig at det ikke er gjort. Nunnen sagde, saa bevare jer Fanden, og gik fra hannem. Da sagde Ugelspegel der er ingen Nunne saa gudelig, bliver hun vred, da er hun værre end en Dievel.

Den 99 Historie.

Hvorledes Ugelspegel gjorde sit Testamente, og Præsten beskeed sine Hænder der udi.

Mærker I aandeliae og verdelliae Personer, at I ikke gjøre eders Hænder skidne udaf Testamenter, som det skeede i Ugelspegels Testamente. En Præst blev hent til Ugelspegel, at han skulde skrifte hannem. Den Tid Præsten kom

til hannem, tænkte han ved sig selv, han haver været et eventyrligt Menneske, dermed haver han sanket mange Penninge tilfammen, det kand ikke feyle mig, han maa have en svar Sum Penninge, du skalt ikke lade af at bede ham udi hans sidste Tid, kand vel skee, han tør end agte dig noget. Den Tid Præsten begyndte at skrifte Ugelspegel, og kom saa til Ords, og alt iblant sagde Præsten til
hans

hannem: Ugelspegel min Kiære Søn, betænker eders
Siels Salighed paa eders sidste Tid, thi I haver
været en eventyrlig Svend, og haver bedrevet man-
ge Synder, det fortryder I lide at være, og haver
I nogle Penninge, dem skulle I give hen til Guds
Ære, og tættige Præster som jeg er, det vil jeg
raade eder, thi I have saaet dem underligen, og
naar som I saadant vil giøre, da aabenbarer
det, og giver mig saadanne Penninge, jeg vil
bestyre det saa at det skal komme til Guds Ære,
og vil I give mig noget, saa vil jeg tænke paa
eder alle mine Dage, og læse for eder Vigilier
og Siæle-Messer. Ugelspegel sagde, ja Kiære
Herre, jeg vil ikke forglemme eder, kommer igien
Eftermiddag, jeg vil selv faae eder et stykke Guld
i Haanden, det skal I være vis paa. Præsten
var glad, og kom Eftermiddagen løbendes igien,
og mens han var borte da havde Ugelspegel en
Kande den lod han helten fuld af Holte, Skarn,
og strødde nogle Penninge oven over, saa at Pen-
ningene kunde skule Skarnet. Den Tid Præ-
sten kom igien, sagde han, min Kiære Søn Ugel-
spegel her er jeg nu, om I ville give mig noget,
som I haver lovet mig, det ville jeg gierne an-
namme af eder. Ugelspegel sagde, ja Kiære
Herre, om I ville tage tugtelig, og ikke være
for gierrig, saa ville jeg lade eder tage et Tag i
denne Kande, at I skulle tænke paa mig. Præ-
sten sagde, jeg vil det giøre efter eders Villie, og
tage det i det allerneppeste jeg kand. Da lod han
Kanden op, og sagde, griber herudi Kiære Herre,
Kanden er fuld af Penninge, og tager der udi en
Haand-

Haandsfuld, men tager ey for dybt udi hende.
 Præsten sagde, jaktiere Ugelspegel, og det var ey
 hans rette Alvor, saa at Gierrighed bedrog han-
 nem at han vilde tage en god Haandsfuld, da for-
 nam han at der var vaar og bløt under Pen-
 ningene, da drog han Haanden til sig igien, da
 vare Fingrene beklædt af Skarnet. Da sagde
 Præsten: O hvilken en forbandet Skalk est du,
 bedraer du mig i din sidste Tiid, dersom du lig-
 ger paa din Gattes Seng, da tør de andre ikke
 klage, de du har bedraget i dine unge Dage.
 Ugelspegel sagde: Kiære Herre, jeg varede eder
 ad, at I skulle ey gribe for dybt ned, Eders
 Gierrighed har bedraget Eder, og I har gjort
 imod min Befaling, det er ikke min Skyld.
 Præsten sagde, du est en udvalgt Skalk over alle
 Skalke, kunde du løse dig fra Gallien med Ord
 til Lybek, saa fandt du vel forsvare dig for mig,
 og gik dermed bort: og lod Ugelspegel saa ligge.
 Ugelspegel kaldte efter hannem, at han skulle bie
 og tage Penningene med sig, Præsten ville ikke
 bie, men gik hjem til sit Huus.

Hvorledes Ugelspegel skiftede sit Gods udi
tre Dele, en Part sine Frender, den anden
Deel Raadet af Møllen og den tredie
Deel Præsten.

Den Tiid Ugelspegel var saa saare syg, da gjorde han sit Testament, og skiftede sit Gods i tre Parter. En Part til sine Frender, den anden Part Raadet af Møllen, og den tredie Part Sogne-Præsten der, dog med saadan Vilkaar, at naar Gud vilde kalde hannem, og at han maatte følge Døden, saa skulle man jorde hans Lege-
me i vied Jord, og at begrave sin Siæl med Vigillies og Siæle-Messer, efter christelig Skik og Ordning, og fire Uger derefter skulle de tilsammen annamme den skønne Kiste, som han havde bevareret med kostelige Nøgler, at lade op med, og at de skulle forliges ventligen og vel med hverandre. De toge de tre Parter kjerligen til dem, og Ugelspegel døde. Den Tiid der var altingest i Lave, og Testamentet var fuldkommen, og fire Uger vare fremfarne, da kom Raadet. Sogne-Præsten og Ugelspegels Slægtinge, og lode Kisten op, og skiftede hans forladne Skat, da blev der intet andet fundet i Kisten end een Steen. Da begyndte den ene at see paa den anden, og bleve vrede. Sogne-Præsten og Raadet meente, at de som havde Kisten i Forvaring, havde hemmelig taget Skatten ud, og havde lukket Kisten til igien, hans Slægtinge meente, at Præsten havde hemmeligen taget Skatten ud og baaret hannem bort. Dermed skildtes de
uven-

ubensligen ad, saa Sogne-Præsten og Raadet
ville lade grave Ugelspegel op igien, den Tid de
begyndte at grave, da var han skør raaden, at
der kunde ingen være nær hos hannem, da lukte
de Graven til igien. Dermed blev han liggende
i Graven, og hannem blev sat til en Jhu-
kommelse en Steen oven over hans Grav, som
man maa endnu see til Møllen.

Den 101 Hystorie.

Hvorledes Ugelspegel døde, og hvorledes
Sviin kastede Liig-Børen omkring, som
han laae paa.

Efter at Ugelspegel havde givet sin Aand op,
da kom der Folk i Hospitalet, at klæde han-
nem, og lagde hannem paa en Liig-Bør, da
komme Præsterne og ville siunge Vigilies over
hannem, der de begyndte, da kom Hospitals-
Soen med sine Grise, og løb under Liig-Børrer,
og de begyndte at skubbe sig, at Ugelspegel tumles
de af Børen, da komme Qvinderne og Præsten,
og ville jaget Soen med hendes Grise ud af Bø-
ren. Soen blev vred, og ville ikke lade sig dri-
ve ud, men løb med de unge Grise saa græfse-
lig udi Hospitalet, og de springe omkring, og
løbe over Præsterne, over Munnerne, og over
de Enge, over de Stærke, og over Risten, som
Ugelspegel laae udi, at der blev et stor Raab af
unge og gamle Munner, og ville ikke siunge Vi-
gillies og ginge ud, de andre jagede Svinene ud,
Munnerne komme igien og lagde Lige uret paa
Baaren, at Bugen kom til Jorden. Den Tid
Præsterne ginge bort, sagde de: ville de jorde
hans

-hannem det maatte de gjøre, de ville ikke komme igien, dermed toa Munnerne hannem, og bar ham paa Kirke-Gaarden, og lagde hannem i Graven. Da kom Præsterne igien og sagde: Hvorledes skulle de jorde hannem, han maa ikke ligge som de andre christne Menneſker i Graven, i det bleve de var, at Kisten var omvendt, og laae paa Bugen, da begyndte de at lee og saagde: han beviser selv at han er forbendt, det ville vi ogsaa gjøre.

Den 102 Historie.

Hvorledes Ugelspegel blev jordet af Munnerne.

Hos Ugelspegels Begravelse gif det underlig til, den Tiid de stode alle paa Kirke-Gaarden om Likaften der som Ugelspegel laae udi, da lagde de Rebet paa baade Enderne af Kisten og ville have ladet synke hende ned i Graven, da brast det

det øene Kæb i tu, som var ved Beenene, saa
at Kisten faldt over ende, saa at Ugelspegel kom
paa Beenene at staae i Kisten. Da sagde de alle,
lader hannem staae, thi han haver været under-
lig i sit Levnet' underlig vil han og være i sin
Død. Dermed kastede de Graven til, og lod
hannem saa staae, og lod hugge paa den eene
Side en Ugle og et Spegel, som Uglen
havde imellem sine Kløver, og er skreven paa
Stenen.

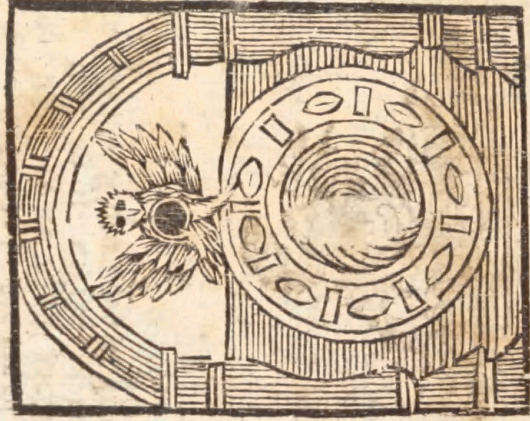
Ugel

Ugelspegels Begravelses

Overskrift;

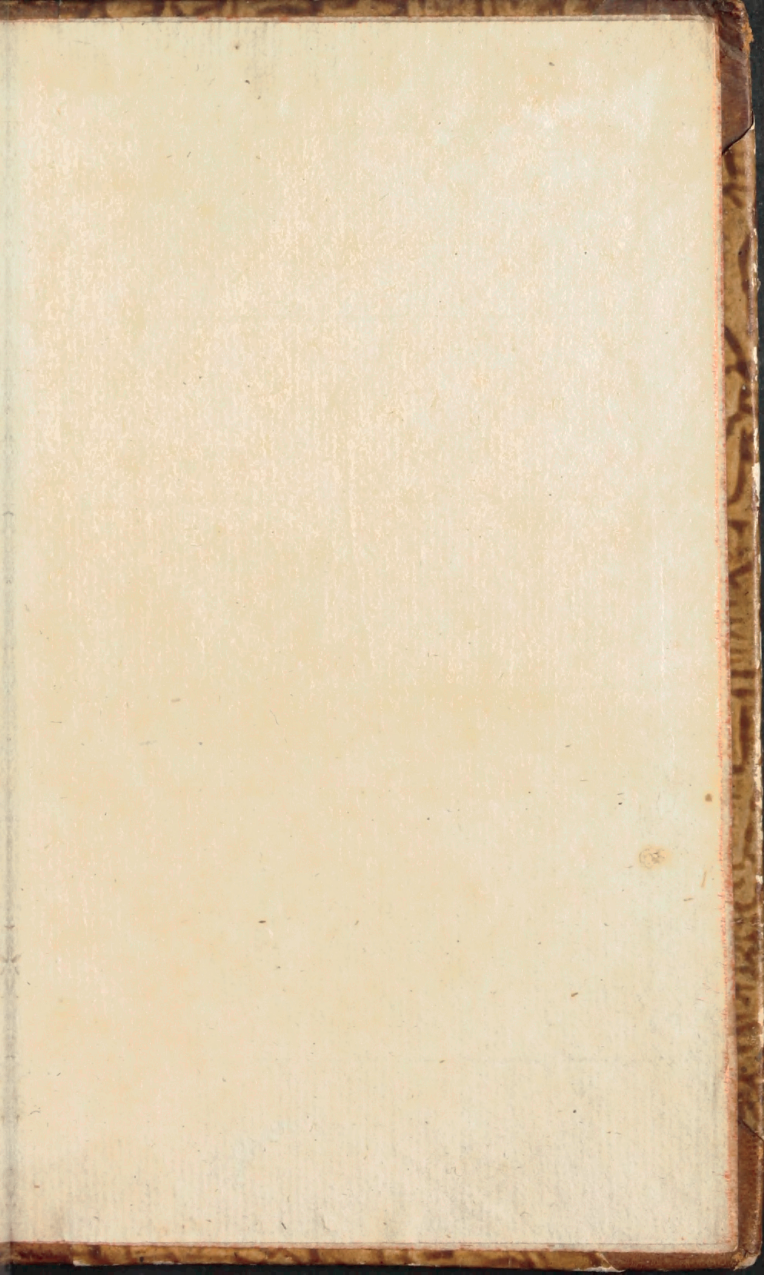
Ingen denne Steen opløste eller

Mar Christi, M. CCC. L.

maa, Ugelspegel helder her over
ende, da er begravden faa.

$D \frac{t}{4}$ K

